

11-12-13-14-
Handelingen 15-16-17-18-19-20

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1989-1990

Vergaderingen van december 1989

AANPASSING BEGROTING 1989

MIDDELENBEGROTING 1990

UITGAVENBEGROTING 1990

PROGRAMMADECREET

VLAAMS FINANCIERINGSFONDS HERSTEL GEMEENTEFINANCIEN

BEEINDIGING COMPENSATIEPOLITIEK

Inhoud

Nr. 11 Maandag 11 december 1989 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 291

Begrotingsstuk

Indiening en verwijzing, blz. 291

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 291
Intrekking, blz. 291

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 291

Verslagen

Indiening, blz. 292

Jaarverslagen

Indiening en verwijzing, blz. 293

Rapport van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 293

Motie

Indiening en verwijzing, blz. 293

Verzoekschriften

Indiening en verwijzing, blz. 293

Mededelingen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 293

Interpellaties (R.v.O. art. 72)

Indiening, blz. 294

Mondelinge vraag (R.v.O. art. 70)

Indiening, blz. 294

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 69)

Indiening, blz. 294

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 - 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap - 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking, blz. 294

Sprekers : de heren J. De Bremaeker en P. Deprez, verslaggevers, de heren G. Verhaegen en A. Denys, Minister G. Geens, de heren H. De Loor, W. Luyten, E. Van Rompuy, P. Van

Grembergen, L. Hancké, mevrouw M. Vogels, Minister N. De Batselier

Regeling van de werkzaamheden, blz. 317

Nr. 12 Maandag 11 december 1989 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 319

Samenstelling van Commissies

Wijziging onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 319

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 - 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap - 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 294

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, H. De Croo, E. Van Rompuy, Minister G. Geens, de heren W. Luyten, A. Denys, G. Annemans, P. Vangansbeke, L. Dierickx, J. Loones, A. Kempinaire

Algemene bespreking (Voortzetting)

Buitenlandse en Externe Aangelegenheden, blz. 336

Sprekers : de heer J. De Bremaeker, verslaggever, de heren H. Suykerbuyk, A. Kempinaire, A. Denys, D. Van der Maelen, W. Luyten, E. Bockstal, Minister G. Geens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 352

Nr. 13 Dinsdag 12 december 1989 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 353

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 - 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap - 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Binnenlandse Aangelegenheden en Operbaar Ambt, blz. 353

Sprekers : de heer H. De Loor, verslaggever, de heren E. Vankeirsbilck, J. Pede, Minister L. Van den Bossche, de heren R. Van Lerberghe, R. Van Hooland, L. Vanhorenbeek, G. Cardoen, J. Van Eetvelt, F. Willockx, A. Denys, R. Daems, mevrouw M. Vogels

Ontwerp van decreet tot oprichting van een Vlaams Financieringsfonds tot herstel van de gemeentefinanciën - 267 (1989-1990) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 380

Sprekers : de heer J. Van Eetvelt, verslaggever, de heer H. De Loor

Regeling van de werkzaamheden, blz. 388

Nr. 14 Dinsdag 12 december 1989 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 383

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 - 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen)

- 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap

- 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Welzijn en Gezondheid, blz. 383

Sprekers : de heer J. Van Hecke, verslaggever, de heren A. Denys, J. Devolder, Minister J. Lenssens, de heer J. van der Sande, Minister H. Weckx, mevrouw M. Vogels, de heren W. Peeters, F. Dewinter, W. Luyten, E. Van Rompuy, mevrouw M. Tyberg-hien-Vandenbussche, de heren L. Hancké, H. Lauwers, H. Van Wambeke, W. Verreycken

Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting, blz. 420

Sprekers : de heer G. Beerden, verslaggever, de heren J. Van Eetvelt, F. Vreven, H. De Loor, J. Cuyvers, J. De Seranno, Minister L. Waltiel, mevrouw F. Brepoels, de heren W. Verreycken, P. Breyne, M. Olivier, Minister T. Kelchtermans

Regeling van de werkzaamheden, blz. 439

Nr. 15 Woensdag 13 december 1989
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 441

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 - 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)

- 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990

- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting) - 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap - 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en Natuurbehoud, blz. 441

Sprekers : de heren J. Van Looy en A. Van Nevel, verslaggevers, de heren E. Vandebosch, D. Vervaet, Jozef Bosmans, J. Timmermans, Minister

T. Kelchtermans, de heren E. Gryp, M. Capoen, P. Vandermeulen, G. Beerden, J. Dufaux, J. Cuyvers, J. Caudron, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, de heren A. Denys, P. Van Grembergen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 469

Nr. 16 Woensdag 13 december 1989
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 471

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 - 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het be rotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)

- 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990

- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting) - 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap - 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en Natuurbehoud (Voortzetting), blz. 471

Sprekers : Minister T. Kelchtermans, de heren E. Gryp, R. Van Hooland, J. De Seranno, J. Timmermans, J. Caudron

Economie, Energie en Tewerkstelling, blz. 478

Sprekers : de heer D. Van der Maelen, mevrouw M. De Meyer, verslaggevers, de heren J. De Roo, J. Laverge, C. Lisabeth, A. Denys, mevrouw N. Maes, de heren R. Van Hooland, F. Dewinter, H. Candries, Minister N. De Batselier, de heren L. Bril, F. Aerts, D. Van Mechelen, Minister R. De Wulf, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 513

Nr. 17 Donderdag 14 december 1989
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 513

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 - 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990

- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting) - 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990

- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting) - 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap - 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Media, blz. 513

Sprekers : Mevrouw L. Nelis-Van Lie-dekerke, verslaggever, de heer E. Van Rompuy, Minister P. Dewael, de heren A. Denys, A. De Beul, E. Derycke, H. Van Dienderen, W. Verreycken, L. Hancké

Regeling van de werkzaamheden, blz. 536

Nr. 18 Donderdag 14 december 1989
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 537

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 - 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990

- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting) - 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990

- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting) - 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

– De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

– De vergadering wordt geopend om 14 uur.

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

G. Annemans. M. Bartholomeeusen. E. Beysen. Jos Bosmans. A. Duroi-Vanhclmont. O. Lefeber. C. Marchand. G. Sprockeels. A. Steverlynck : gezondheidsredenen

P. Berben : ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989

– 9 (1988-1989) – Nrs. 1 tot 3 + Errata

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990

– 6-B (1988-1989) – Nr. 1 (Toelichtingen)

– 7-B (1988-1989) – Nrs. 1 tot 3

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990

– 6-B (1988-1989) – Nr. 1 (Toelichtingen)

– 8-B (1988-1989) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap

– 265 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

LEEFMILIEU EN NATUURBEHOUD (Voortzetting)

De Voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat met de materie Leefmilieu en Natuurbehoud.

Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, bij deze uitvoerige bespreking van het hoofdstuk Leefmilieu en Natuurbehoud wens ik voorafgaandelijk de verslaggevers te danken voor de wijze waarop deze verslaggeving werd naar voren gebracht, evenals voor de zorg waarmee zij tijdens de commissievergaderingen de verslaggeving op de voet hebben gevolgd. Daarvoor dank ik zowel collega Van Looy als collega Van Nevel.

Verskillende collega's en meer in het bijzonder collega Vandebosch hebben hun waardering uitgesproken voor de open wijze waarop deze begroting in de Commissie werd be-

sproken. Ook in het verleden hebben wij een aantal thema's die rechtstreeks bij het MINA-Plan behoren, bij deze besprekingen ingelast, onder het voorzitterschap van de heer Bosmans.

Er werd in de Commissie besloten het daarbij niet te laten, maar er later nog op terug te komen. Ik dank allen die deze wijze van werken steunen, van mijn kant wens ik deze gedragslijn in de toekomst aan te houden.

In het begrotingsdocument heeft u waarschijnlijk gelezen dat in het begrotingsontwerp voor 1990 59,6 procent meer wordt voorzien, tegenover de werkelijke uitgaven voor 1988. Het MINA-Fonds is een belangrijke kapstok voor het leefmilieubeleid en stijgt zelfs met 35 procent.

Dit MINA-Fonds wil ook een antwoord geven op wat wel eens de achillespees van het Plan werd genoemd, met name de vraag naar de financiële middelen.

De grote opties, die in het kader van het MINA-Plan werden naar voren gebracht, maakten het noodzakelijk af te stappen van de casuïstiek, om tot een structureel leefmilieubeleid te komen en zulks op een geïntegreerde wijze, in samenwerking met alle beleidsdomeinen, waaronder het leefmilieu ressorteert.

Er is niet alleen de vraag naar financiële middelen, maar ook naar meer menselijke middelen. Dat werd ook uitdrukkelijk vooropgesteld.

Het MINA-Fonds wil een aanzet geven om te antwoorden op de vraag van waar de financiële middelen

T. Kelchtermans

moeten komen. De idee van de heffingen kwam ter zake uitvoerig aan bod. Het gaat hier dus om het principe van „de vervuiler betaalt” en alle nuances, die daarbij moeten worden aangebracht.

Er was tevens de idee van de milieuhouding, die rechtstreeks verband houdt met de vraag van waar de middelen moeten komen. Het daadwerkelijk en meer betrekken van de sociale gesprekspartners werd door iedereen bijgetreden. De sociale gesprekspartners, werkgevers en werknemers, dienen inzake milieubeleid hun verantwoordelijkheid te dragen. Er zijn immers zowel interne als externe rechtstreekse effecten vanuit het bedrijf op het milieu.

Er is tevens de optie om de wetgeving te veranderen. De verschillende beleidsniveaus dienen op een geïntegreerde wijze hun rol te kunnen spelen, met name de gemeenten, de provincies en het Vlaams Gewest. Het gaat hier dus niet om centralisme, iedereen dient er zijn rol in te spelen.

Bovendien is er nog de sensibilisering en de attitudevorming, die op brede schaal van onder uit naar de burger moet worden opgebouwd. Maar ook naar de bedrijven of om het even wie, die onder gelijk welke sector ressorteert, met inbegrip van landbouw. Dit laatste misverstand dient men uit de wereld te helpen. Collega Beerden heeft daarop zeer uitdrukkelijk gewezen. Landbouw wenst zijn rol te spelen in dit milieubeleid, niet enkel in verband met de sanering maar ook inzake een grondige aanpak.

Het blijft de bedoeling via het MINA-Plan tot een Milieubeleidsplan te komen. Dit Vlaams Milieubeleidsplan zou kunnen kaderen in een nationaal milieubeleidsplan dat hier door AGALEV werd gesuggereerd. Ik heb daar geen bezwaar tegen, maar ik meen dat deze regionale beleidsplannen moeten worden gecoördineerd, in zowel in ons land alsook in de Europese Gemeenschap en op mondiaal vlak.

Laten wij eerst en vooral onze verantwoordelijkheid nemen in onze eigen regio, waar wij, gelet op de zeer

sterke milieugevoeligheid, het voortouw moeten nemen tijdens de volgende maanden en jaren en een aantal concrete beleidslijnen in een actie dienen om te zetten.

Dat is het beste antwoord op de discussie over wie welke verantwoordelijkheid moet nemen. Wij zullen dit Vlaams Beleidsplan, waarvoor de voorbereiding volop aan de gang is, bij het begin van volgende jaren neerleggen.

Ik begrijp sommige opmerkingen ter zake niet zeer goed. Immers collega Dufaux zwaait met persknipsels en zegt „er zijn veel plannen en intenties maar geen daden. Collega Timmermans, die tot dezelfde politieke fractie behoort zegt dat wij best wat traag zouden werken en ons goed voorbereiden, ten einde iedereen de nodige tijd te geven om alle gegevens te verzamelen.

Het Vlaams Milieubeleidsplan wil tegelijkertijd een natuurontwikkelingsplan zijn. Bij het Mina-Plan heb ik zelf de kritiek geformuleerd door te stellen dat natuurbehoud en natuurontwikkeling in deze eerste inventarisatie-analyse een te geringe rol speelden. Wij zullen dit goed maken in het Vlaams Milieubeleidsplan 1990-1995 waarin dat hoofdstuk veel uitdrukkelijker aan bod zal komen.

De vragen naar de middelen worden beantwoord in wat wij het Milieudekkingsplan noemen. Het principe „de vervuiler betaalt” vindt daaraan een maximale toepassing. Wat in de begroting voor 1990 onvoldoende verfijnd wordt toegepast – deze kritiek heb ikzelf in de Commissie geuit – vinden wij hier terug. Dit is slechts een aanzet tot een verfijnder regeling en toepassing in de begroting voor 1991, waarvoor nog decretaal werk dient te gebeuren. In de Commissie heb ik dat zeer uitvoerig uiteengezet en wegens tijdsgebrek verwijs ik naar de discussie over het Milieudekkingsplan.

In het MINA-Fonds zullen deze middelen bij mekaar worden gebracht of rechtstreeks bij de Vlaamse Maatschappij voor de Waterzuivering of bij het organisme dat er in de toekomst voor in de plaats zou komen,

In tijden van hoogconjunctuur moet het overheidsinitiatief worden beperkt, aldus Raadslid L. Bril (PVV) bij de behandeling van de begrotingsmaterie Economie, Energie en Tewerkstelling

T. Kelchtermans

teneinde de objectieven van het beleid tijdens dat begrotingsjaar uit te voeren, rekening houdend met de lange termijnplanning, die ter zake werd voorzien, want dit kan niet van jaar tot jaar worden gewijzigd.

De vaste afval heeft eigen heffingen. Zij worden in de begroting voor 1990 in het Milieudekkingsplan, gemiddeld verhoogd met een factor 8. Ik weet dat het niet weinig is. Ieder van u heeft voldoende contacten met bedrijven en anderen, die er bij betrokken zijn, om de hoegrootheid van deze heffingen in vraag te stellen en daaraan een aantal consequenties te verbinden.

In de ons omringend; landen liggen zij nog hoger. Wij zullen een omstandige vergelijkende studie maken om na te gaan hoe deze verschillende heffingen op de verschillende categorieën afvalstoffen in de ons omringende landen worden georganiseerd.

Belangrijk echter is de filosofie die achter deze heffingen zit. Dat werd hier reeds aangehaald. Enerzijds is er de ontradingsfunctie, of de aanmoedigingsfunctie indien u het positief wil stellen, waardoor men dus minder afval wil produceren. Hoe milieuvriendelijker de verwijdering van het afval gebeurt, hoe lager de heffing.

Het is juist dat in het kader van de voorbereiding van het Vlaamse Milieubeleidsplan OVAM van ons de opdracht heeft gekregen om de beleidslijnen aan te duiden en concrete acties voor te stellen met betrekking tot de periode 1990-1995, ook bij de verwerking van het afval, niet alleen hoe het moet worden verwerkt maar hoe de afvalberg moet worden verkleind en tenslotte hoe deze milieuvriendelijke heffing moet worden georganiseerd.

Het Master-Plan met betrekking tot de verbrandingsovens voorziet enerzijds in de sluiting en anderzijds in de oprichting van nieuwe of de renovatie van verbrandingsovens. Dit is een gevolg van de rechtstreekse opdracht die vanuit mijn departement aan OVAM werd gegeven.

Wij hebben trouwens in dezelfde context van afvalverwijdering samenwerkingssakkoorden met de Waalse regio gesloten, wat nog eens bewijst dat het geen handicap is over regionale bevoegdheden inzake het leefmilieu te beschikken als men dus ook constructief met de andere regio's de samenwerking en het overleg organiseert. Wij hebben daarvan de bewijzen geleverd in het Afvalprotocol dat wij met de Waalse regio hebben gesloten en in de manier waarop wij het waterzuiveringsprobleem in het Brusselse Hoofdstedelijke Gebied aanpakken.

Ik kom nog heel even terug op de waterzuivering. Er werden veel vragen gesteld over de rol van de VMZ. Er is een studieopdracht bezig die op het einde van het jaar wordt gefinaliseerd. Wij zouden dan in de mogelijkheid moeten zijn om de toekomstige rol van de VMZ inzake de waterzuivering te definiëren en de opdrachten klaar en duidelijk te bepalen. Die zullen anders zijn dan de huidige, maar ze zullen ook moeten worden gezien in samenhang met de toekomstige plaats die deze VMZ in de te reorganiseren Vlaamse Administratie zal innemen. U weet dat de Bijzonder Commissaris de Ryck daarover een aantal voorstellen heeft gedaan.

Ook de heffingen verhogen daar gevoelig. We hebben voldoende redenen om dit op die manier door te voeren, niet alleen omdat wij de investeringen crin brengen, maar ook omdat door de verhoogde heffingen het volume van de investeringen kan toenemen.

Ook de subsidiëring die in het verleden 100 procent bedroeg zal teruggebracht worden op 60 procent; 40 procent moet uit eigen middelen komen.

Het MINA-Fonds speelt in dit Milieutechnisch plan zijn eigen aanvullende rol. Dat Fonds zal decretaal geregeld worden.

Ik antwoord ook aan degenen die zich zorgen maken omtrent de besteding. Ik heb aan de Voorzitter van de Commissie gezegd dat wij steeds bereid zijn om voor de Commissie van de Vlaamse Raad de besteding

van dit Fonds te verantwoorden. Ik denk dat wij ter zake geen betere controle kunnen hebben.

Inzake de Milieuholding zal ik vrijdag aan de Vlaamse Regering voorstellen om tot de oprichting ervan over te gaan. De Gewestelijke Investeringsmaatschappij Vlaanderen richt in dit voorstel een eigen dochtermaatschappij op met als opdracht precies op het terrein van de milieuinvesteringen een specifieke rol te spelen en ook om de alternatieve financiering, waarvoor iedereen wensen heeft geformuleerd, te organiseren. Deze Milieuholding, ik herhaal het, moet één van de belangrijkste instrumenten zijn om versneld een investeringsprogramma zoals wij dit in het actieplan „Vlaams milieubeleid 1990-1995” zullen vastleggen, uit te voeren zowel op het vlak van de waterzuivering als op het vlak van het afval.

Het spreekt voor zich dat heel de problematiek van de gemeentelijke rioleringen daarbij moet worden bekeken. De vraag is of wij in de discussie die momenteel met het Gemeentelijk Investeringsfonds wordt gevoerd, de middelen voorzien voor de gemeentelijke riolering in dit Gemeentelijk Investeringsfonds moeten inbrengen.

Ik ben een principiële voorstander van de gemeentelijke autonomie. Begrijp mij niet verkeerd. Zij zouden ook dan de vrije keuze hebben om daaruit de investeringen te financieren waarvan zij denken dat ze voorrang hebben, zonder dat wij vanuit het Vlaamse Gewest op deze besluitvorming kunnen wegen in de richting van de rioleringen die voor ons eventueel belangrijk zijn. De vraag is of wij ook de eigen middelen niet moeten reserveren voor de Milieuholding en vervolgens bijkomende opdrachten geven in samenspraak met de gemeenten om tot een versnelde uitvoering van deze gemeentelijke rioleringen te komen.

De heer E. Gryp : Wat de uitvoering van de rioleringsplannen door de gemeenten betreft wil ik u er toch op wijzen dat bij voorbeeld in Nederland de gemeenten, net zoals de privé-personen, of privé-bedrijven of andere

Gryp

gebruikers van de riolering, verplicht zijn een lozingsvergunning te hebben, wat hier niet het geval is. Het is dus mogelijk om een lozingsvergunning te eisen van de gemeenten, net zoals van iedereen. Dit biedt de overheid de mogelijkheid, indien de rioleringsplannen niet worden uitgevoerd zoals afgesproken, deze vergunning in te trekken.

Minister T. Kelchtermans : Dit element van discussie kan worden ingebracht wanneer we het probleem zelf zullen aanpakken in het kader dat ik daarnet heb geschetst. De meeste gemeenten hebben echter een perfect register, vermits zij belanghebbende partij zijn, van alle aansluitingen. *(Onderbreking dodr mevrouw N. Maes)*

Daarop heb ik een antwoord gegeven, mevrouw Maes. Ik heb gezegd hoe wij een alternatieve financiering willen inbrengen in de gemeentelijke rioleringsinvesteringen, anders zullen wij daar niet slagen. Ik zeg niet dat wij niet zullen slagen want ik heb nu wel via deze Milieuholding een kapstok om voor dit probleem haalbare voorstellen te doen.

Ik richt mij tot collega Dufaux die in zijn toelichting bij de begroting gesproken heeft over de vele uitspraken en die hij samenvatte als zijnde plannen, intenties en andere. Ook collega Vandebosch heeft gezegd dat de vervaldata die in de Commissie en hier werden vernoemd goed in zijn geheugen zitten en dat hij ons daaraan te gepasten tijde zal herinneren. Het spreekt voor zich dat ik daaraan mag herinnerd worden. Immers, ik heb nog geen enkele maal lichtzinnig deze vervaldata geformuleerd.

Ik heb u gezegd dat wij tegen het einde van het jaar een afspraak zouden maken in verband met de afvalcollector. Er zal dus, minstens voor een gedeelte van deze afvalcollector, een bestemming worden vastgelegd.

Ik kan u nu reeds meedelen dat wij nog voor het kerstreces aan de Executieve een voorstel ter bekrachtiging zullen voorleggen waardoor het deel van de afvalcollector tussen Viersel

en Antwerpen ook voor het waterleidingsnet van de Antwerpse Waterwerken kan worden ingeschakeld en aldus voor de drinkwatervoorziening kan worden benut.

Het tweede gedeelte blijft nog even ter discussie. Immers, er is nog een technisch-wetenschappelijke discussie over de kwaliteit van de afvalwaters en over de mogelijke investeringsmiddelen die het bedrijf Tessen-derio-Chemie al of niet wil of kan inzetten. Deze discussie wordt nog volop gevoerd. Ik kom echter mijn afspraken na.

Ik heb afspraken gemaakt met betrekking tot een studiesyndicaat over de waterzuivering. Ik stel vast dat de verslaggeving daar zo goed als rond is. Collega Timmermans heeft verwezen naar een bijkomende opdracht die voor een studie werd gegeven – er is gesproken over elf miljoen – waar een financiële audit diende te worden opgesteld over deze VMZ. Om klaar en duidelijk in de financiële gegevensstructuur van deze maatschappij te kunnen zien en om over deze maatschappij een oordeel te kunnen vellen was het nodig dat wij hier een omstandige en diepgaande audit zouden hebben.

Het is precies op vraag van het studiesyndicaat dat deze bij komende opdracht is gegeven. U hebt gezegd dat u daarop morgen in de Commissie zult terug komen. Ik zal er daar ook nader op ingaan.

De watervoorziening is eveneens een opdracht van een studiesyndicaat om na te gaan hoe wij het investeringsprogramma in de volgende jaren kunnen organiseren, al of niet in samenhang met waterzuivering en aanmoediging van rationeel waterverbruik. Het eindrapport is zo goed als klaar. De verantwoordelijke ambtenaren hebben mij gecontacteerd ten einde hierover een concluderend gesprek te kunnen hebben.

Tegen het einde van het jaar moeten wij een idee hebben over de wijze waarop wij de afvalverwerking of -verbranding in Vlaams Brabant moeten aanpakken.

Ik stel vast dat wij ook nu reeds het

resultaat kennen van deze studie-opdracht die, wat belangrijk is, voor de eerste keer concrete voorstellen bevat voor de afvalverwijdering op een milieuvriendelijker manier. Sedert jaren heeft men niets anders gedaan dan hierover van mening verschillen.

Ik heb een afspraak gemaakt in verband met de oplossing van het waterprobleem aan onze Westkust. Er werd reeds een protocol ondertekend. Ik spreek hier dus niet over plannen of intenties, maar over feiten. Mijnheer Dufaux, ik geef u de afspraak van 1 juli 1990. U zult kunnen constateren dat de werken werden aangevat, zowel aan de zijde van de IWVA als van de TMVW om deze veiligheidsleidingen, zoals overeengekomen, voor 1 juli af te werken.

Ik heb een afspraak gemaakt met de stad Antwerpen om de Hoge Maaey te saneren. Daarvoor wordt 360 miljoen uit het MINA-Fonds genomen. Het beloofde sluitingsplan voor de verbrandingsovens is klaar. Het plan moet nog wel worden gerealiseerd op het terrein, maar wij hebben ons tenminste gehouden aan onze afspraken tegenover de Raad en de Commissie.

Wij hadden ontwerpdirecten beloofd voor de MINA-Raad en het MINA-Fonds. Beide ontwerpdirecten zijn er en worden ter advisering besproken.

Ik heb tevens beloofd het Vlaams Milieu- en Natuurbeleidsplan begin 1990 voor te stellen aan de Vlaamse Regering en vervolgens aan de Commissie en in de Vlaamse Raad.

Ik meen dat wij hierdoor voldoende bewijzen hebben geleverd dat wij de kalenderafspraken die wij ten opzichte van de Vlaamse Raad hebben gemaakt, zijn nagekomen. Ik ga dan niet verder in op het afvalstoffende-creet en het bosdecreet, die in de Commissie hopelijk spoedig zullen worden besproken, noch over het Mestactieplan waarover momenteel discussies aan de gang zijn met de landbouwsector en waarvoor wij midden 1990 in de Vlaamse Raad een decretale basis hopen te kunnen geven.

De heer R. Van Hooland : Mijnheer

Van Hooland

de Minister, u zegt zeer behartigenswaardige dingen.

Minister T. Kelchtermans : Dat is ook de bedoeling.

De heer R. Van Hooland : Wanneer ik dit alles plaats tegenover de lange klaagzang van vanmorgen, rijzen er bij mij toch wel enkele vragen. U verwijst naar de verschillende studies die bijna voltooid zijn en naar studiesyndicaten.

Het is mijn overtuiging, niet alleen op basis van wat wij hier vandaag hebben gehoord, dat wij het zeer complexe probleem van milieubeheer niet beheersen, noch inzake resultaten, noch inzake kosten.

Het valt mij tevens op dat vandaag, tenzij ik mij vergis of niet goed heb geluisterd, het woord milieumanagement nog niet is gevallen. Er wordt slechts gesproken over plannen en beleid. Er wordt verwezen naar investeringsfondsen en naar enorme geldsommen die wij de volgende vijf of tien jaar zullen nodig hebben maar waarvan wij nu reeds weten dat wij ze nooit zullen hebben.

Ik pleit dus voor meer milieumanagement en voor een echt Vlaams milieubeleid en een miiicustrategie. Mijnheer de Minister, wij hebben te weinig beleidsondersteunende diensten om dit te verwezenlijken.

Wat ik in uw Mina-Plan het meest mis, is een evaluatie van wat de jongste jaren reeds werd gedaan. Zonder een dergelijke stringente beleidsevaluatie is het haast onmogelijk een beleid voor de toekomst uit te stippen. Naast de beperkte middelen waarover wij beschikken hebben wij ook een ongeschikte en onvoorstelbaar versnipperde organisatiestructuur.

De Voorzitter : Mijnheer Van Hooland, de Minister heeft het woord. Hij heeft ongetwijfeld begrepen wat u bedoelt.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de Voorzitter, ik heb begrepen dat dit van mijn spreektijd wordt afgetrokken, opdat de vragenstellers het

mij straks niet kwalijk kunnen nemen dat ik, wegens onderbrekingen van derden, niet in de gelegenheid was op al hun vragen te antwoorden.

De heer Vandebosch heeft niet alleen zijn appreciatie uitgesproken, maar ook enkele kritische opmerkingen geformuleerd. Ik heb hierop reeds ten dele geantwoord.

Hij heeft verwezen naar de tewerkstellingseffecten in de projecten in verband met de milieubescherming. Op zijn opmerkingen in verband met de vervaldata heb ik reeds voldoende geantwoord. Hij heeft er ons voor gewaarschuwd geen valse start te nemen zoals dat een aantal jaren eerder is gebeurd. Daarom juist wensen wij ons ook structureel te organiseren, en daarmee antwoord ik meteen op de opmerking die de heer Van Hooland heeft geformuleerd. Het invoeren van de alternatieve financiering, en daarin begrepen het alternatief management, biedt ons een mogelijke oplossing. Daarmee antwoord ik ook op de vraag die de heer Dufaux heeft gesteld in verband met de vorming van de milieu-ambtenaren.

Deze vraag richt zich echter veeleer tot Minister Van den Bossche, vermits deze bevoegd is voor de vorming van de ambtenaren. Wanneer ik bevoegd was voor de vorming in het onderwijs heb ik op diverse terreinen de idee integrale kwaliteitszorg ingevoerd. omdat ik ervan overtuigd was dat het belang van de vorming van het ambtenarenkorps en het bijbrengen van kwaliteitsattitudes niet mag worden onderschat. Het Regeerakkoord vertolkt dezelfde bezorgdheid.

Collega Bosmans, u heeft een aantal vragen gesteld over de MINA-Raad en de 20 miljoen die in de begroting voor deze Raad werden ingeschreven. Wij wensen via deze Raad een specifieke plaats te geven aan de milieuverenigingen in het leefmilieubeleid. U hebt deze Raad omschreven als besliissingsvertrager. Zulks ligt niet in onze bedoelingen. Wij wensen milieuverenigingen op een professionele wijze te betrekken bij de voorbereiding van en controle op het leefmilieubeleid. Zij kunnen zich ook des-

kundig en professioneel organiseren, vandaar de financiële ondersteuning.

Een andere vraag handelt over een milieuvergunningsdecreet. De decentralisering, waar de gemeenten en de provincies een rol spelen, staat hierbij voorop zeker bij de vergunningen. Wie moet er oordelen in eerste en tweede aanleg ? Inzake de geïntegreerde aanpak in de Vlaamse Executieve kan ik u zeggen dat met collega De Batselier, en ook met andere, voldoende gesprekken zijn gevoerd. Ook het wetenschappelijk onderzoek wordt hier besproken. Er is een protocol over het milieu-onderzoek, het ontwikkelen van milieutechnologieën en er bestaat een vijfjarig impulsprogramma. De Executieve beslist hierover op een collegiale wijze.

Inzake de doorlichting van de milieu-onderzoeksinstituten verwacht ik in het begin van volgend jaar een rapport. Een ieder is daar, binnen zijn sector uiteraard, mee bezig.

Er is ook een vraag gesteld over het lot van de sectorraden zoals ze thans bestaan. Hier mag geen misverstand ontstaan. De sectorraden blijven bestaan en dragen de volle bevoegdheid binnen hun sector, maar daar waar gecoördineerd moet worden opgetreden moet dit gebeuren binnen de MINA-Raad, de Milieunatuurraad.

Er is een doorlichtingsverslag van de OVAM in voorbereiding, dat begin volgend jaar klaar zal zijn. Er werden een aantal suggesties geformuleerd voor een betere samenwerking, ook met de privé-sector. De milieuholding wil daar reeds op inspelen.

Na al uw positieve beoordelingen mijnheer Bosmans, hebt u gezegd dat u deze begroting niet kunt goedkeuren, wat haaks staat op uw positieve appreciatie. Anderen zullen deze begroting wel goedkeuren, niettegenstaande hun negatieve appreciatie. Dit is inderdaad een persoonlijke keuze.

De heer Timmermans heeft verschillende vragen gesteld, waarop in de Commissie reeds ten dele werd geantwoord. onder meer over het MINA-Fonds. Ik kan hem ten dele

T. Kelchtermans

begrijpen wanneer hij zegt dat hij het technologisch optimisme niet kan delen. Wij geven ook altijd voorrang aan het brongerichte beleid. Ik heb dit steeds beweerd, maar de veelheid van problemen verdringt dit soms op de achtergrond.

Over de omzetting van de richtlijnen zal ik straks verder uitweiden. Ik zal ook de lijst die u heeft, opvragen. Er zijn hier heel wat betwistingen, maar wij menen dat wat kon worden omgezet ook effectief is omgezet.

U heeft ook gepleit voor een betere milieuwetgeving. Op uw vraag over de toelagen aan de Bond Beter Leefmilieu, heb ik geantwoord. Dat zal in de toekomst structureel worden geregeld.

De personeelsformatie van OVAM wordt uitgebreid omdat er bijkomende opdrachten zijn. Daarbij moeten wij ook rekening houden met de reorganisatie van de Vlaamse Administratie. Pas dan kunnen wij definitieve beslissingen nemen over de parastatalen zoals OVAM, VMZ en andere.

Het IHE is een nationale instelling waarmee wij een samenwerkingsakkoord hebben, waarvoor in het budget middelen zijn ingeschreven.

U zegt dat het Milieueffingsplan te lineair is. In de Commissie heb ik reeds verzachtende omstandigheden gepleit. Indien het nog nodig zou zijn kunt u mij met redenen aanvallen bij de bespreking van de begroting 1991. Nu is het een overgangsjaar.

Ook collega Gryp heeft vragen gesteld, vooral de uitspraken van CVP-Voorzitter Herman Van Rompuy zitten hem hoog. In deze bespreking van de begroting is dat misschien minder ter zake.

Mijnheer Gryp, u bent blijkbaar een trouw lezer van het CVP-ledenblad, Zeg, waarin u het verwijt gelezen hebt dat u uw verantwoordelijkheid zou ontvluchten.

Het is ook mijn indruk dat u in gebreke blijft om de essentiële vragen te beantwoorden, zoals : „Waar moeten

de middelen worden gehaald, bij de burgers, bij de industrie of bij de landbouw ?” U gaat te gemakkelijk de polemische toer op. Ook de grote groep, waarvan u de sympathie niet kunt missen, moet voor zijn verantwoordelijkheid worden geplaatst. Hier speelt de collectieve verantwoordelijkheid, en men moet de moed hebben dat te zeggen.

Wij zullen het mest-actieplan doorvoeren, met normen.

U vindt dat de regionalisering een nadeel is voor het goed verloop van de Noordzeeconferentie. Ik betwist die stelling. Regionalisering is een groot voordeel voor efficiëntere milieusanering en voor heel het milieu-beleid in Vlaanderen, op voorwaarde dat het wordt geïntegreerd in de Belgische en vooral in de Europese context.

De heer E. Gryp : Mijnheer de Minister, u herhaalt opnieuw dat wij, Groenen, onze verantwoordelijkheid zouden ontvluchten.

Ik stel vast dat u niet goed hebt geluisterd naar wat ik allemaal heb gezegd. Wat u niet wenst te verstaan, verstaat u niet. De maatregelen die wij voorstellen zijn voor u blijkbaar te radicaal en te ingrijpend.

Ik heb gezegd dat men, zoals elders, de bedrijven moet verplichten aan zelfzuivering te doen. Dat is u aangegeven welke maatregelen moeten worden getroffen. Collega Van Hooland heeft er daar straks op gewezen dat er geen middelen zijn. Ik herhaal dat er wel middelen zijn als men doet zoals in het buitenland, bijvoorbeeld in Nederland, waar men erin slaagt door heffingen na de zelfzuivering, op de restvervuiling, per jaar 25 miljard Belgische frank binnen te rijden.

Is dat zijn verantwoordelijkheid ontvluchten ?

Minister T. Kelchtermans : Het gaat niet helemaal op Nederland als voorbeeld voor milieusanering te idealiseren. De plannen zijn er misschien uitstekend, maar de feiten niet. Ook daar horen wij geregeld dat de kwaliteit van het water en van de waterlopen zo slecht is als hier.

De heer E. Gryp : Wat u nu zegt, is totaal onjuist. In Nederland zijn 25 procent van de oppervlaktewateren vervuild, in België net omgekeerd, 75 procent.

Minister T. Kelchtermans : De heer Capoen heeft vragen gesteld over rationeel waterverbruik. Dit onderwerp zal aan bod komen bij het integreren van waterzuivering en watervoorziening. Daarbij is rationeel waterverbruik een essentieel bestanddeel.

De heer Vandermeulen heeft onder andere vragen gesteld over de Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering en over de geïntegreerde aanpak. De provincies doen de heffingen niet, maar stellen alleen de infrastructuur en het personeel ter beschikking van de Vlaamse Gemeenschap, die de kosten daarvan volledig ten laste neemt.

Het advies van de SERV is niet zo negatief als hier wordt voorgesteld. Over de cscntic bestaat er immers ruime consensus bij de werkgroepen en de werknemers, maar over de te lineaire toepassing heeft men terecht enkele bedenkingen, die ik onderschrijf.

De heer Bocricin doet een beroep op mijn „boerenbloed” om de landbouworganisaties te betrekken bij de analyse van de problemen. Wij hebben behoefte aan een objectieve discussie en moeten ons niet laten leiden door wat emotioneel en eenzijdig wordt gezien.

Ik heb reeds gehandeld over het Mestplan. Wij denken inderdaad aan een stoppen van het atleveren van exploitatievergunningen in afwachting van een decretale regeling, die wij verwachten halfweg 1990. Die exploitatie zou gelden voor zover de bouwwerken van de betrokken bedrijven niet zijn aangevat op 1 december 1989, want wij moeten enigszins begrip hebben voor de sociale consequenties van een eenzijdige lineaire beslissing. *(Onderbreking door de heer G. Beerden)*

De burgemeester moet daarvan een attest geven op zijn woord van eer.

De heer J. De Seranno : De kleinere familiale veebedrijven moesten een lening aangaan alvorens de werken konden worden aangevat. Maar voor de kredietinstelling moesten ze daartoe wachten op de exploitatievergunning.

Minister T. Kelchtermans : Die hebben zich nog niet financieel geëngageerd omdat de werken zijn aangevat. Wanneer alles verloopt zoals ik het hier schets kan het dossier in juli 1990 worden heropend.

Indien men allerlei poortjes wil openzetten meen ik niet dat deze exploitatiestop ook maar enige betekenis heeft.

Er is een besluit in voorbereiding over de vegetatiewijziging. Zoals voor de andere problemen zal met de betrokken sector overleg worden gepleegd.

Op veel vragen van de heer Cuyvers heb ik al geantwoord. Wij zullen aandacht blijven besteden aan het Natuurontwikkelingsplan. Er moeten ook hoofdgebieden komen, kerngebieden, ontwikkelingsgebieden bufferzones, enzovoort. Dat zal allemaal te pas komen bij het Vlaams Milieubeleidsplan.

Ook op de bedenkingen van de heer Dufaux ben ik reeds ingegaan. Hij was zeer sceptisch. Na het memorandum van de Raad van Bestuur over de rol van de VMZ is er reeds een herschikking gebeurd van de leidendes ambtenaren en van de opdrachten. Ik kan niets anders dan de autonomie van de Raad van Bestuur erkennen.

Ik beaam dat er wat schort aan onze administratie en aan de technische uitrusting. Een van de belangrijke opdrachten is de milieu-administratie inhoudelijk en kwantitatief te versterken. Wij moeten coördineren, en dit vooral voor de inspectiediensten.

De heer Caudron heeft verschillende algemene beschouwingen gemaakt, onder meer over de gemeentelijke riolering. Wij moeten ze inbrengen in de aanpak van de milieuhouding met respect voor de gemeentelijke medezeggenschap en de prioriteiten.

Dit is een gevoelig probleem. Ik ben van oordeel dat we de waterzuivering, noch de watervoorziening centraal moeten organiseren.

Mevrouw Kestelijn heeft een vraag gesteld in verband met de fiscale aftrekbaarheid van de milieuheffingen. Ik verwijs naar het antwoord dat Voorzitter Geens in dit verband heeft gegeven. De milieuheffingen zijn te beschouwen als een aftrekbare bedrijfslast, wat een zekere nuancering is ten opzichte van fiscale aftrekbaarheid.

Er werden suggesties gedaan inzake de vorming van milieuconsulenten. Heel wat diensten – hoewel privé – staan nu reeds ter beschikking. Het loont de moeite om samen te werken met mijn collega die bevoegd is voor de middenstandsvorming. Het Instituut voor de Voortdurende Vorming van de Middenstand kan initiatieven stimuleren.

Ik erken dat de evolutie van de milieuheffingen belangrijk is voor de economische planning. Men moet de bedrijfslast goed kunnen inschatten. Er is in ieder geval een aanzet. Het is moeilijk de grootte van de bedragen te voorspellen. Er zijn al een aantal scenario's uitgewerkt. Het scenario in verband met de waterzuivering toont aan dat wij als we het gehele investeringsprogramma uitvoeren tot een bijdrage per inwoner-equivalent komen, die 1.000 frank benadert. Dat is in ieder geval lager dan de milieuheffingen in de ons omringende landen.

De heer Vcrvaet heeft beschouwingen gemaakt over de open ruimten en de groene pecten die een rol moeten kunnen spelen. Ik herhaal dat daarover kan worden gediscussieerd bij de bespreking van het Vlaamse Milieubeleidsplan dat begin volgend jaar zal worden geïntroduceerd.

Ik wens degenen te danken die het woord hebben genomen en die hun vertrouwen hebben gegeven aan onze structurele en geïntegreerde aanpak van het Vlaamse milieubeleid. De wijze waarop deze bespreking is verlopen, ervaar ik als bijzonder constructief. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer J. Timmermans : Mijnheer de Minister, ik moet even een toelichting geven bij de tegenstrijdigheid die u meende te ontwaren tussen de heer Dufaux en mezelf. Die bestaat niet. Dat is uw interpretatie.

Als u begin volgend jaar een globaal Milieubeleidsplan voorstelt, moet dat goed gestoffeerd zijn en niet een bijeenraapsel van verschillende bestaande reglementen of voorstellen, vooral omdat u voor bepaalde deelsectoren nog altijd studies verwacht. U heeft er de opsomming van gegeven.

Dat is een eerste voorwaarde voor een degelijk en globaal Beleidsplan. Het plan mag niet à l'improviste de wereld worden ingestuurd. Dat geeft aanleiding tot kritiek.

Ik heb geen antwoord gekregen op mijn concrete vraag in verband met de toepassing van de milieuheffing voor BASF-Antwerpen die 300.000 ton vloeibaar gips in de Schelde loost en er met 10.000 frank vanaf komt. Dat is niet logisch.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Ik heb in de Commissie gezegd dat wij zullen laten nagaan of wij gebruik kunnen maken van het OVAM-decreet. Het is inderdaad mogelijk alles nu reeds te regelen via een technisch amendement maar de Vlaamse Esccuticvc is van oordeel dat nu nog niet te kunnen doen, het zal gebeuren tegen 1991.

De Voorzitter : De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron : Ik heb deze ochtend gesteld dat de gemeenten in staat moeten worden gesteld rioleringswerken uit te voeren die noodzakelijk zijn om aan te sluiten op de collectoren en de waterzuiveringsinstallaties. De gemeenten zijn er financieel niet toe in staat. Ze moeten dus worden gesubsidieerd.

Mijn vraag is of het mogelijk is om op korte termijn de gemeenten daarvoor de nodige subsidies te verlenen.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : De midelen van het overheidsbudget zijn beperkt en daarmee zal het dus niet gaan.

Ik heb op het spreekgestoelte al gezegd dat wij zullen nagaan hoe we een gedeelte van de gemeentelijke rioleringen in de alternatieve financiering kunnen brengen. Vandaar het idee niet alle geld dat voor rioleringen bestemd is – maar de discussie is open – te stoppen in een Investeringsfonds, maar het gedeeltelijk te storten in een MINA-Fonds om in samenwerking met de Milieuholding het gemeentelijk rioleringsprogramma versneld uit te voeren.

ECONOMIE, ENERGIE EN TEWERKSTELLING

De Voorzitter : Wij behandelen nu de materies waarvoor Minister De Batselier en Minister De Wulf bevoegd zijn, met name Economie, Energie en Tewerkstelling.

De heer Van der Maelen, verslaggever betreffende de materies Economie en Energie, heeft het woord.

De heer D. Van der Maelen, verslaggever (op de tribune : Mijnheer de Voorzitter, de Commissie heeft in de inleiding van de Minister vernomen dat volgende krachtlijnen aan de basis liggen van de begroting.

De eerste krachtlijn is de grondige herschikking van de instrumenten van het industrieel beleid, voor bijna alle instrumenten van het industrieel beleid worden wijzigingen bij decreet of besluit in het vooruitzicht gesteld.

De meest in het oog springende herschikking betreft de expansiewetgeving. Begin 1990 zullen nieuwe richtlijnen uitgevaardigd worden die vorm moeten geven aan een driedelige doelstelling.

Een leefmilieu- en energievriendelijk beleid : de basissubsidiëring zal drastisch verlaagd worden, doch de bijkomende subsidiëring zal verhoogd worden indien het een milieuvriendelijke investering blijkt te zijn die

energiezuinig is en een bezuiniging op materialen en grondstoffen beoogt.

Een selectiever beleid : rekening houdend met de gunstige economische situatie zullen courante investeringen slechts voor expansiesteun in aanmerking komen indien ze een belangrijk ke sociaal-economische weerslag hebben.

Ontwikkelingsbeleid voor probleemgebieden : specifieke maatregelen zullen worden uitgewerkt voor de bevordering van de sociaal-economische ontwikkeling in probleemgebieden die niet door de Europese Gemeenschap erkend zijn als ontwikkelingszone.

De tweede krachtlijn is dat het overheidsinitiatief een belangrijke rol blijft spelen in de Vlaamse economie. Het overheidsinitiatief in Vlaanderen wordt gegroepeerd in een industriële holding, de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen. GIMV, die belangrijke bijkomende taken en middelen toegeschoven krijgt.

Daarenboven wordt orde op zaken in het vooruitzicht gesteld voor de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen wier bevoegdheden herzien worden en wier samenstelling van de Raden van Bestuur en de Algemene Vergadering drastisch zal worden herleid.

Tot slot belichtte de Minister in zijn inleiding een laatste krachtlijn met betrekking tot zijn beleid.

Het betreft drie nieuwe accenten in het technologiegebied.

Eerste accent : er wordt gestreefd naar een groepering onder het Fonds voor Industrieel onderzoek in Vlaanderen. FIOV, van alle beschikbare middelen met betrekking tot het wetenschappelijk en technologisch onderzoek met een industriële finaliteit.

Tweede accent : Vlaanderen kan de internationale technologiewedloop niet aan op elk vlak en daarom worden de inspanningen gekanaliseerd naar die domeinen waar Vlaanderen de vergelijking met het buitenland

kan doorstaan. Het geheroriënteerde biotechnologie en het nieuw actieprogramma inzake nieuwe materialen zijn voorbeelden van deze nieuwe beleidsoptie.

Derde accent : het nieuw ontworpen technologiebeleid wordt gekenmerkt door de bijzondere aandacht die wordt besteed aan de studie van de maatschappelijke aspecten van nieuwe technologieën.

In haar bespreking heeft de Commissie aandacht gehad voor een zevental beleidsaspecten.

Het eerste beleidsaspect betrof de vroeger zogenoemde nationale sectoren. Verschillende leden wezen op de discrepantie in sociale begeleiding naargelang betrokkene werknemer was in een nationale sector of in een andere sector. De Gemeenschapsminister beaamde dit, doch wees erop dat dit een nationale erfenis is en dat de nationaal aangegane verbintensissen dienen nageleefd.

In dat zelfde hoofdstuk kwamen nog drie van de vroeger als nationaal gekende sectoren aan bod.

Ten eerste : textiel, wat de toekomst van het ITCB betreft verklaarde de Gemeenschapsminister dat het ITCB tot 31 december onder controle van de Gewesten zal belast worden met de uitvoering van het dienstenluik. Voor een verdere toekomst onderzoekt de Gemeenschapsminister de mogelijkheid van een intersectorieel dienstverlenend centrum.

Ten tweede : scheepsbouw en scheepsherstelling. Met betrekking tot de financiële moeilijkheden van de NV Beliard Shiprepairers verklaarde de Gemeenschapsminister dat hij het GIMV-advies tot oprichting van een nieuw scheepsherstellingsbedrijf in zijn krachtlijnen onderschrijft, doch vatbaar is voor wijzigingen die kunnen voortvloeien uit overleg met betrokkenen. De Gemeenschapsminister stelde dat dit nieuwe bedrijf er slechts kan komen, mits voldaan is aan een reeks voorwaarden zoals bijvoorbeeld een gelijke inspanning vanwege de privé-aandeelhouders als vanwege de Vlaamse overheid.

Van der Maelen

Inzake het tekort bij het Sociaal Fonds voor de Boelwerven deelde de Gemeenschapsminister op vraag van een lid mee dat hij erop staat dat de nationale sociale enveloppe integraal wordt uitgekeerd. Op vraag van een ander lid verklaarde hij zich niet bereid dat tekort bij het Sociaal Fonds bij te passen uit FNSV-reconversiemiddelen.

Ten derde : De Kempense steenkoolmijnen. In antwoord op een vraag van een lid deelde de Gemeenschapsminister mee dat, met extrapollatie van de bekende gegevens, in het oosten 11 miljard en in het westen 22 miljard aan overschotten op de enveloppes mogen verwacht worden.

Betreffende het bijzonder reconversieprogramma Rechar deelde de Gemeenschapsminister mee dat actueel onderzocht wordt of Limburg in aanmerking kan komen voor dit programma.

Vervolgens heeft de Commissie ook aandacht gewijd aan de expansiewetgeving. Betreffende de opmerkingen van een lid bij de thans ter tafel liggende nieuwe richtlijnen inzake KMO-expansiesteun deelde de Gemeenschapsminister mee dat nog geen definitieve beslissingen zijn genomen. Wel cijferde hij de Commissie voor dat bij lage investeringsbedragen de KMO's vaak evenveel administratiekosten hebben als ontvangen expansiesteun. Hieruit concludeerde de Gemeenschapsminister dat de investeringsbedragen niet onder een bepaalde drempel mogen zakken.

De Gemeenschapsminister verklaarde zich tot slot bereid om in de Commissie het onderliggend beleid van de richtlijnen te bespreken en de parlementaire controle op de grote expansiedossiers te verbeteren door een inzage-recht voor bepaalde tot geheimhouding bonden parlementairen.

Een volgend hoofdstuk betrof de buitenlandse handel. Met betrekking tot deze buitenlandse handel wees de Gemeenschapsminister op de vele overgangsproblemen waarmee actueel wordt gekampt. Hij beloofde op

korte termijn een beleidsnota over te maken aan de Vlaamse Raad.

Een vierde punt betrof het industrieel onderzoek. In antwoord op een vraag van een lid, dat verwees naar de financiële moeilijkheden van de collectieve centra, deelde de Gemeenschapsminister mee dat recent aan het IWONL middelen verschaft werden ter financiering van deze centra.

Wat het FIOV betreft wees de Gemeenschapsminister erop dat, voor de uitvoering van zijn opdracht, het FIOV naast de vastleggingsmachtiging van 2,5 miljard ook nog een beroep kan doen op een stijvingskrediet van 1,6 miljard frank.

Het laatste punt dat in de Commissie besproken werd, betrof de industriële vernieuwing. Betreffende het actieprogramma inzake nieuwe materialen deelde de Gemeenschapsminister niet de door een lid geuite vrees van overlapping tussen SCK en LUC, omdat precies onderling overleg tussen alle betrokken partijen een essentieel onderdeel is van het actieprogramma.

Een lid van de Commissie diende een hele reeds amendementen in die alle verworpen werden met acht stemmen tegen één.

De begrotingsartikelen en de aan de Commissie toegewezen tabel werden aangenomen met acht stemmen, tegen één, bij één onthouding.

De Voorzitter : Mevrouw De Meyer, verslaggever wat de materie Tewerkstelling betreft, heeft het woord.

Mevrouw M. De Meyer, verslaggever (op de *tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, in de Commissie Tewerkstelling van de Vlaamse Raad lichtte Gemeenschapsminister De Wulf uitvoerig zijn beleidsaccenten toe in verband met de begroting '90.

De Minister constateerde dat de werkloosheid is gedaald sinds '84 door een combinatie van verschillende factoren : geringere stijging van de actieve bevolking, toename deeltijdse arbeid en een heropleving van de economie, maar dat er anderzijds een harde kern van langdurig werklo-

zen blijft die zich situeert bij de laaggeschoolden, de oudere werklozen en de vrouwen.

De doelstellingen van het ministerieel beleid ter zake zijn ook te beletten dat die grote groep langdurig werklozen – meer dan 1 jaar werkloos – nog verder gemarginaliseerd wordt en te beletten dat schaarste aan geschoolde arbeidskrachten de economische groei zou vertragen.

Hiervoor wil de Minister komen tot de uitbreiding van de kennis van de arbeidsmarkt en de verbetering van de doorstroming van de arbeidsmarkt-informatie, zowel naar het beleid als naar de gebruikers (ondernemingen en werknemers) ; de optimalisering van het instrumentarium dat ter beschikking staat van de Vlaamse overheid, waarvan de VDAB één van de belangrijkste onderdelen vormt ; de valorisatie van de bestaande arbeidsmarktreserve.

In de ontwikkeling van de arbeidsmarktkennis staan het Simona-systeem, de VDAB zelf en de SERV centraal. In de doorstroming naar de gebruikers toe zullen de Subregionale Tewerkstellingscomités een belangrijke rol gaan spelen.

Wat de ontwikkeling van het instrumentarium betreft, daaromtrent zal binnen de VDAB een volwaardige studiedienst worden uitgebouwd. Naar buitenuit zal getimmerd worden aan de imagoverbetering van de VDAB.

De beroepsopleiding zal nog verder verfijnd en uitgebreid worden in samspraak met onderwijs, middenstandsopleiding en het bedrijfsleven.

Er zullen bredere samenwerkingsvormen komen met de sector en de outplacement-methodologie zal ook binnen de VDAB, uitgebouwd worden.

Wat de valorisatie van de arbeidsmarktreserve betreft, plant de Minister een betere bemiddeling van de vrije werkzoekende en een extra inspanning naar de tewerkstelling van vrouwen toe. In de strijd tegen de langdurige werkloosheid beschikt de Minister enerzijds over de Weerwerkactie en anderzijds over de te-

De Meyer

werkstellingsprogramma's die zullen worden geëvalueerd en selectiever gericht naar reële maatschappelijke noden, waarbij ook bestaansminimumtrekkers aan bod zullen kunnen komen.

Tenslotte kondigde de Minister zijn ontwerp van decreet in verband met de uitzendarbeid aan.

Na een gedetailleerde toelichting van de heer Minister over de hierboven geschetste beleidsnota, werd in de Commissie een algemene discussie gehouden in verband met de omvang van de toegewezen beleidsmiddelen. De begroting van Tewerkstelling blijkt immers een snelle groeier te zijn binnen de Vlaamse begroting.

Verskillende leden vroegen zich af of het Fonds voor Tewerkstelling en Beroepsopleiding zal volstaan om en de tewerkstelling en de beroepsopleiding en de Weerwerkactie te kunnen financieren.

De Gemeenschapsminister verklaarde hierbij te rekenen op een verhoogde ESF-tussenkomst enerzijds en anderzijds te kunnen rekenen op het volledig regionaal aandeel zonder nationale besparing. Tenslotte ligt het ook in de bedoeling van de Minister om het deel van de 0,18 procent, bestemd voor de beroepsopleiding op te eisen voor de gemeenschap.

Daarna kwamen de commissarissen tot een uitgebreide discussie, die in vijf grote thema's kan samengevat worden : de tewerkstellingsprogramma's ; de Weerwerkactie ; de projecten-Kelchtermans ; het vraagoverschot op de arbeidsmarkt ; de problematische verhouding tussen arbeidsbemiddeling en de werkloosheidscontrole.

Er was in de Commissie ook nog een korte gedachtenwisseling over outplacement enerzijds en het ontwerp van decreet over de uitzendbureaus anderzijds.

Ik zal nu meer in detail de discussie in de Commissie weergeven.

Ten eerste de tewerkstellingsprogramma's. Op het gebied van de te-

werkstellingsprogramma's bleken verschillende elementen van budgettaire onzekerheid te bestaan : onder andere door de zeer stringente teksten in de financieringswet met betrekking tot het regionaal aandeel en de trekkingsrechten en door de onduidelijkheid rond de honderden projecten, die weliswaar in Brussel gesitueerd zijn, maar geen specifiek Brussels werkterrein beslaan.

De doelstelling van de Minister blijft om met zo weinig mogelijk middelen zoveel mogelijk mensen tewerk te stellen. Dit betekent dat projecten die eigen inkomsten hebben, niet extra kunnen worden gesteund, maar dat anderzijds projecten waarvan het maatschappelijk nut onbetwist is, zeker zullen blijven bestaan.

Erkenningscriteria uitwerken hieromtrent bleek een moeilijke zaak door de grote diversiteit van de projecten. Verschillende leden wezen op de problemen van het GESCO-stelset in gemeenten en OCMW's.

De Minister beloofde een stiptere uitbetaling van de subsidies en kondigde een nieuwe regeling aan met versoepeling van sommige modaliteiten vanaf 1990.

Ten tweede, de Weerwerkactie. Verschillende leden vragen naar de resultaten tot hiertoe van de Weerwerkactie. Vermits de hele actie echter pas na de vakantie operationeel werd, stelde de Minister voor in de Commissie op een latere datum een uitgebreide discussie te hebben over de evolutie en de evaluatie van de Weerwerkactie.

Op vraag van een lid naar de kostprijs van de herintegratie van de werkloze in de Weerwerkactie stipte de Minister aan dat de economische benadering van de hele operatie slechts één facet is, maar dat de beoogde mentaliteitswijziging en gewijzigde sociale context minstens even belangrijk zijn. Voor de Weerwerkactie wordt in 1990 860 miljoen ingeschreven.

Een lid wees op de noodzaak van betrokkenheid van de OCMW's en gemeenten ter zake. De Minister ging met deze visie akkoord.

Ten derde, de projecten-Kelchtermans. Op vraag van een lid naar de evaluatie bevestigde de Minister dat de meeste projecten automatisch worden verlengd gezien het waardevol werk dat ze verrichten, met uitzondering van punt 6 en 7.

Met de overschakeling van TWW-statuut naar GESCO-statuut werd ook de situatie van de instructeurs voor die projecten aanzienlijk verbeterd. In de rand vermeldde de Minister nog zijn intentie om de bestaande projecten van de koninklijke besluiten 123 en 258, met name tegemoetkoming aan zeer dure en hooggeschoolde arbeidskrachten, te laten uitdoven gezien de gewijzigde toestand op de arbeidsmarkt.

Ten vierde, het vraagoverschot op de arbeidsmarkt. In dit kader werd door een lid de nood aan flexibiliteit en mobiliteit aangekaart. Het thema van de flexibiliteit is echter een nationale materie. Uit het antwoord van de Minister bleek dat de VDAB contacten onderhoudt met Wallonië en Frankrijk. Zo worden er vacatures doorgespeeld vanuit Kortrijk naar Henegouwen.

Nog in het kader van het vraagoverschot werd de nood aan verhoogde vormingsinspanningen besproken. De Minister kondigde ter zake de opstarting aan van een interkabinetgroep met onderwerp : vorming en middenstandsopleiding. Tenslotte wordt er ook werk gemaakt van een herdenking van de beroepsopleiding in de richting van samenwerkingsakkoorden met de bedrijfssectoren.

Wellicht volstaat het bedrag uitgetrokken voor de beroepsopleiding in 1990 niet, ondanks het feit dat het is opgetrokken ten opzichte van 1989.

Ten vijfde, de problematische verhouding tussen arbeidsbemiddeling en werkloosheidscontrole. Een lid stelt de vraag waarom geen verplichte vorming wordt opgelegd. De Minister wijst op de bevoegdheidsopplitsing ter zake : werkloosheidsuitkeringen en controle zijn een nationale materie ; arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding zijn geregionaliseerde materies.

De Meyer

De Minister vindt dat ieder op zijn terrein moet blijven en plaatst grote vraagtekens achter de verplichte vorming, gezien het feit dat de capaciteit van beroepsopleiding hierop niet is voorzien en dat de opleiding van een niet gemotiveerde een slag in het water is en bovendien nog nefast voor wel-gemotiveerden. Vele werklozen komen trouwens niet in aanmerking voor het soort vorming dat de nationale Minister in gedachten heeft. Het is precies hier dat het werkteerrein van de Weerwerkactie ligt.

Tenslotte vond nog een gedachtenwisseling plaats over de uitvoeringsbegeleiding en de uitzendbureaus. Wat het eerste betreft, denkt de Minister aan het opzetten van een administratieve equipe die bij massale ontslagen een geheel van maatregelen kan ontwerpen en begeleiden. Wat de uitzendbureaus betreft, wordt het voorontwerp onderworpen aan het advies van de Raad van State en de SERV.

Tot daar, mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, de weergave van de discussie in onze Commissie. De begroting van de Gemeenschapsminister van Tewerkstelling werd gestemd met 8 tegen 1 bij 1 onthouding. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer J. De Roo (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Regering, heren Ministers, collega's, de CVP-fractie stelt zich inzake het economisch en tewerkstellingsbeleid globaal gezien positief op tegenover deze begroting van 1990. Dit betekent dat wij het beleid ten volle zullen ondersteunen en mede richting geven.

Wel willen wij enige opheldering bekomen over één en ander en wij zullen tevens de concrete invulling ervan nauwgezet en waakzaam opvolgen. Daaruit zal immers blijken hoe aan de grote bezorgdheden op sommige terreinen wordt tegemoet gekomen, zoals het scheppen van echte, duurzame werkgelegenheid in bepaalde sectoren en streken in Vlaanderen, het voeren van een dynamisch KMO-

beleid, wars van administratie en dreigende nieuwe Vlaamse bureaucratie, een waarachtig innovatie- en technologiebeleid, een exportbeleid met het oog op het verwerven van nieuwe marktaandeelen voor onze Vlaamse ondernemingen en sectoren.

Wij stellen vast dat de sociale onrust in Vlaanderen toeneemt. Denk maar aan UCO, Interbrew, Beliard en andere ondernemingen. Vele jobs dreigen verloren te gaan ten gevolge van herstructureringen. Het bereiken van sociale akkoorden inzake sociale begeleiding schept nog geen werkgelegenheid.

Nochtans beleven wij een periode van hoogconjunctuur. Een recente studie van de Kredietbank toont aan dat de Belgische economie in 1989 buiten index groeit met 4,9 procent van het BNP. In 1988 was dit maar 4,3 procent. Voor 1990 kondigt zich wel een beperkte groeivertraging aan. In zo een periode van hoogconjunctuur komt ontslag nog veel zwaarder en onrechtvaardiger aan dan in een periode van depressie.

Vanuit deze vaststellingen hebben wij een aantal vragen voor de Vlaamse Executieve. In verband met de herstructureringen wordt telkens verwezen naar de noodzaak van rationalisatie en de noodzaak van versteviging van het concurrentievermogen van de bedrijven. 1992 is daarbij het sleutelwoord.

Het zou kunnen dat er nog een hele reeks herstructureringen volgen, ook in sectoren die het op het eerste gezicht niet laten vermoeden. Ik denk aan de financiële sector. Zal de overheid hierbij richtinggevend optreden ? Wij vonden het veelbetekendend dat de Minister op 16 november jongstleden ons hier in de Vlaamse Raad moest antwoorden dat ook voor hem het herstructureringsplan van UCO totaal onverwacht was.

In zijn toelichtingsnota bij de begroting 1990 stelt de Minister dat hij de Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid een nieuwe impuls wil geven. Hopelijk zal de Minister dan in de toekomst beter geïnformeerd zijn,

want wie niet geïnformeerd is, kan natuurlijk ook niet tijdig optreden.

Hoewel in een open markteconomie als de onze de spelregels meestal van buitenaf worden opgelegd, wordt het Vlaams economisch beleid ongetwijfeld fundamenteel belangrijk voor onze toekomstige welvaart, voor het welzijn van de Vlaamse burger en zeker voor de werkgelegenheid.

Deze begroting, die we onderschrijven en zullen goedkeuren komt tot stand op het ogenblik dat de vooruitzichten van het Planbureau voor ons land gewagen van een stevige economische groei in Vlaanderen en van succesvolle vooruitzichten voor 1990 met een toename van de werkgelegenheid vooral in de diensten en in de tertiaire sector en vooral onder impuls van een hoge particuliere consumptie.

Vooraf in Vlaanderen mag volgens het Planbureau een stijging van de werkgelegenheid worden verwacht, vooral door een toenemende jobcreatie in de dynamische dienstensector. Wij hopen dat de Vlaamse Regering richtinggevend zal opleiden en zoals aangekondigd een beleid zal voeren, gericht op alle sectoren van de economie met niet alleen aandacht voor de traditionele ontwikkelingsgewesten, maar ook voor de achteropgevoerde kleinere subregio's, die met ernstige moeilijkheden kampen, zoals is gebleken uit de recente SERV-studie en uit de „Sociaal-Economische atlas van Vlaanderen”.

Wij verheugen ons over het door de Minister van Economie vorige week aangekondigde impulsprogramma voor 8 zones waardoor in de niet-erkende ontwikkelingszones vanaf mei 1990 een tweede gordelbeleid zal worden gevoerd.

Wat zal dit impulsprogramma voor die streken en gemeenten betekenen ? In de persmededeling verwees de Minister naar de GIMV-studie die zal worden opgemaakt in overleg met de gemeenten. Wat houdt die studie in ? Zullen streken die door verschillende herstructureringen werden getroffen – ik denk aan het Meetjesland met UCO en Kruger – op enige steun kunnen rekenen ? In de acht

De Roo

probleemzones leven bijna 800.000 mensen of 15 procent van de Vlaamse bevolking.

Wij rekenen erop dat de Vlaamse Regering zoals aangekondigd, spoedig selectieve maatregelen zal nemen voor deze regio's via een selectieve aanwending van de beschikbare middelen.

Wat het expansie- en reconversiebeleid betreft, houdt de Vlaamse Regering wel rekening met probleemgebieden, maar op het eerste gezicht niet met sectoren. De economische reconversie heeft nochtans sterke sectoriële aspecten. Het overleg in VESOC gebeurt tot nog toe alleen met interprofessionele organisaties en in het Regeerakkoord lezen we „of en hoe in Vlaanderen sectorieel overleg georganiseerd kan worden door de SERV”.

De Minister heeft een ontwerp van decreet aangekondigd over het sectorieel overleg. Het advies van de Raad van State is klaar. Wanneer wordt dit in de Vlaamse Raad behandeld ?

Het verwondert ons dat blijkbaar in bepaalde kringen, ook van de Vlaamse Executieve, aan de zin en de noodzaak van sectorieel overleg wordt getwijfeld. Wij zijn van oordeel en wensen dat ook duidelijk te stellen, dat een dynamisch expansie- en reconversiebeleid in Vlaanderen onmogelijk is zonder ernstig sectorieel en volwaardig sociaal overleg. Wij menen dat het beleid tot nog toe vanuit een te algemene aanpak wordt gevoerd. Graag zou ik enige opheldering krijgen over deze aanpak waarmee u de versteviging van het Vlaams economisch draagvlak principieel vanuit horizontale beleidslijnen wij voeren.

Ten slotte zou ik nog enkele opmerkingen willen maken.

Voor de nationale sectoren van het verleden blijken er nog een reeks problemen te zijn. Het Fonds voor de Nationale Sectoren in Vlaanderen, het FNSV, heeft zijn portefeuille van ruim 36 miljard ondergebracht bij GIMVINDUS. Het zou de bedoeling zijn om van de GIMV het instru-

ment bij uitstek van het openbaar industrieel initiatief in Vlaanderen te maken.

Is het wel zinvol de rol van het openbaar industrieel initiatief zo sterk in de verf te zetten, precies op het ogenblik dat de Vlaamse economie de wind in de zeilen heeft ? Welk beleid voert de GIMV ? De GIMV is een rendabele overheidsonderneming. Via de pers vernemen wij dat de GIMV bijvoorbeeld participaties neemt in autoverhuur en autoleasing. Om het cliché-matig te zeggen, is de GIMV een beleggingsclub of zal de GIMV nieuwe initiatieven nemen voor vervangende werkgelegenheid bij herstructureringen ? Ik denk aan Beliard, Interbrew en UCO. De vraag kan worden gesteld waarom de GIMV in de ene sector wel participeert en in de andere niet.

Wij hopen dat de Vlaamse Executieve een duidelijk overzicht heeft over het doorzetten van het sociaal economisch herstelbeleid. Vlaanderen heeft behoefte aan nieuwe impulsen, ook op het vlak van onderwijs en opleiding.

Wij kunnen niet aanvaarden dat enerzijds opnieuw honderduizenden werknemers hun betrekking zouden verliezen en dat duizenden werkloos blijven, terwijl er anderzijds een gebrek is aan gekwalificeerd personeel in de ondernemingen.

De basisopleiding blijft van uitzonderlijk belang en daarbij komt dat de overheid ook heel wat inspanningen kan doen. Het zou trouwens verkeerd zijn al de verantwoordelijkheid inzake onderwijs en opleiding, bij- en omscholing bij de Gemeenschappen te leggen. Ook de werkgevers hebben ter zake een rol te vervullen, namelijk binnen hun sociale opdracht maximale ontplooiingskansen schenken aan de werknemers, binnen een volwaardige tewerkstelling. Meer dan ooit zullen ook de werkgevers bereid moeten zijn te investeren in personeel en niet enkel in machines en kapitaal.

Mijnheer de Minister, in het kader van de VDAB zou ik enkele vragen willen stellen. Wij vernemen dat het tekort van de VDAB in verband met

De heer R. De Wulf (SP), Gemeenschapsminister van Tewerkstelling

de beroepsopleiding voor 1989 op ongeveer 60 miljoen kan worden geraamd. Dit vloeit voort uit een overschrijding van de personeelsuitgaven. Wat betreft de begroting 1990, heeft het beheercomité van de VDAB laten opmerken dat de uitgaven te laag zijn geraamd. Voor 1990 valt er een overschrijding van de personeelsuitgaven te verwachten van ongeveer 75 miljoen. Er komen weliswaar meer middelen vanwege het Europees Sociaal Fonds. In de begroting zijn deze inkomsten geraamd op 150 miljoen, maar waarschijnlijk zal er een overschrijding zijn van 100 miljoen.

Mijnheer de Minister, gaat het hier om middelen die kunnen worden gebruikt door de VDAB ? Zullen er voldoende middelen beschikbaar zijn voor de opdrachten van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding ? Zijn er voldoende middelen voor de lopende tewerkstellingsprogramma's ? Wanneer zullen de heropgerichte Subregionale Tewerkstellingscomités in startpositie worden gezet ?

Tot daar een aantal beschouwingen

De Roo

betreffende de economie enerzijds en de tewerkstelling anderzijds.

De Voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, eerst wens ik de verslaggevers te danken omdat zij een moeilijke materie kort en kernachtig hebben weergegeven en het inhoudelijke van de debatten in grote lijnen naar voren hebben gebracht. Dat maakt het mij gemakkelijk om mathematisch op deze begroting in te spelen.

Ik wil uw aandacht vestigen op enkele punten betreffende het economisch beleid en enkele aspecten toelichten.

Eerst en vooral kan ik de Minister moeilijk volgen in zijn verklaringen enerzijds en in zijn daden anderzijds.

Uiteraard leven wij vandaag – zoals de heer De Roo terecht zei – in het bijzonder gunstige economische situatie. De heropleving en de investeringen groeien op een spectaculaire wijze. In dit verband kan ik de volgende cijfers citeren. Tussen 1984 en 1988 zijn de industriële investeringen met 57 procent gestegen ; voor de niet-industriële sector is de stijging aanzienlijker : meer dan 77 procent. Daarentegen stelt men vast dat de aangroei van de werkgelegenheid in functie van de expansiesteun in 1989 minder toenam dan in 1988. In 1988 kwamen er nog 20.388 nieuwe arbeidsplaatsen bij, tegen slechts 9.255 in 1989.

Ik stel mij vragen in verband met hetgeen Minister De Batselier zei over de arbeidsintensiviteit. Worden zijn ondersteuning wel gevolgd ?

Mijnheer de Minister, u hebt altijd gezegd – en ik ben er zeker van dat u dat meent – dat u tracht de inspanningen voor de expansiesteun te koppelen aan de arbeidscreatie. De cijfers die ik daarnet aanhaalde ontkennen dat. U beweerde altijd dat de KMO's de basis vormen van ons Vlaams Economisch beleid.

Uit uw begroting blijkt echter dat u voor de KMO's 4,2 miljard expansiesteun voorziet terwijl de grote ondernemingen 7,6 miljard toebedeeld krijgen. Daar bestaat schijnbaar een tegenspraak. Volgens mij roept de selectie aangaande de expansiesteun een paar vragen op.

U kent het dossier Amoco aangezien u daarnet er op reageerde. In dat verband moet toch worden gezegd dat één arbeidsplaats 5 miljoen kost, terwijl een KMO-arbeidsplaats – het staat in uw rapport – 500.000 frank kost. U heeft aan de multinational Volvo 1 miljard toegeschoven. De laatste tijd heeft u enkele dossiers gunstig geadviseerd. Als wij die dossiers dan analyseren stellen wij vast dat de aangroei van de arbeidscreativiteit zeer beperkt is.

Ik zal in dat verband enkele voorbeelden citeren. Ten eerste, de NV Camble and Wire Assemblies te Hasselt die een subsidiesteun van 26,7 miljoen frank kreeg en dit voor een meer-tewerkstelling van slechts 3 arbeidsplaatsen. Ten tweede, de NV Agglo te Genk die een subsidiesteun genoot van 60 miljoen ; de meer-tewerkstelling was in dit geval nihil.

Mijnheer de Minister, ofwel voert u een beleid dat gekenmerkt is door kapitaalintensieve ondersteuning, ofwel voert u een beleid waarbij u de voorkeur geeft aan arbeidsintensieve ondersteuning. De dualiteit die terug te vinden is in uw beleid is zeer eigenaardig. Zijn de beweringen dan juist, namelijk dat het lobbyisme succes kent bij de politieke beleidsverantwoordelijken ? Misschien ligt daar de oorzaak van het verschil tussen woorden en daden.

Mijnheer de Minister, ik wil ook uw aandacht vestigen op het feit dat de KMO's, in voorbereiding tot het Europa van 1992, nog sterk achterlopen wat betreft de aanpassing van hun structuren en van hun middelen. Ook op dat vlak zouden meer inspanningen moeten worden geleverd teneinde de KMO's te informeren over wat hun mogelijks te wachten staat in het Europa van morgen.

Wij pleiten voor de afschaffing van de subsidieaanvragen die slechts

hulpmiddeltjes zijn en voor het rigoureuze doortrekken van een drastische vermindering van de vennootschapsbelasting. Wij zijn ervan overtuigd dat investeringen niet louter gebeuren om subsidies te bekomen, maar wel in functie van het rendement dat voortvloeit uit de ligging, de arbeidskrachten, de dynamiek. Het zijn die elementen die aanzetten tot investering, eerder dan het verkrijgen van subsidies.

Mijnheer de Minister, uw systeem komt erop neer dat het rendement van de subsidiëring in de nationale pot terecht komt, dit wil zeggen voor een deel bij de belastingen. Onze werkwijze daarentegen, namelijk het verminderen van de vennootschapsbelasting en het afschaffen van de subsidiëring, zou tot gevolg hebben dat er miljarden vrijkomen die voor andere doeleinden zouden kunnen worden aangewend. Hier komen we natuurlijk terecht bij het luik vennootschaps-, subsidiëring- en expansiepolitiek.

Wat zal er worden van de economische entiteit van Vlaanderen in de komende jaren ? Wat wil men van Vlaanderen op economisch vlak ?

De Minister bezorgde ons een document waarin allerlei aspecten van onze economische apparatuur thematisch worden toegelicht. Toch weet ik nog steeds niet welke richting wij moeten uitgaan.

Welke zijn onze sterke en onze zwakke punten ? Welke bedrijven moeten worden aangetrokken ? Moet men al dan niet vreemde bedrijven aantrekken ? Moeten er nieuwe technologieën worden gestimuleerd ?

Welke weg zullen wij bewandelen om ons Vlaams bedrijfsleven en ons Vlaams volk binnen tien jaar verder welvaart te bezorgen die wij vandaag genieten. De evolutie voltrekt zich zeer snel ; de Europese integratie kan men zien als een heil, maar het kan ook grote risico's inhouden. Deze risico's moeten wij nu reeds bepalen, alsook de sterke en zwakke punten van onze economische situatie, onze ligging, onze arbeidskrachten. Bovendien moeten wij in een beleids-

Laverge

visie pogen onze kaders te valoriseren.

Mijnheer de Minister, u weet dat de economie in Vlaanderen vooral gestoeld is op export. U zegt dat u inzake Buitenlandse Handel een beleidsvisie zal uitwerken. Sedert twee jaar werd deze beleidsvisie schriftelijk opgesteld, maar intussen werd Buitenlandse Handel onthoofd : de structuren functioneren niet meer, de plaatselijke delegaties in de verschillende provincies weten niet meer precies waarmee ze te maken hebben, wie hun overheid is, hoe hun diensten zullen functioneren. Er bestaat een impasse die, niettegenstaande de gunstige conjunctuur, gevaren inhoudt.

Mijnheer de Minister, thans kom ik tot het luik van het industrieel onderzoek. Ik heb de indruk dat er vandaag, inzake industrieel onderzoek aan een therapie wordt gedaan door het administratief instandhouden van het bestaande. Er is echter geen dynamiek meer ; men exploreert geen nieuwe terreinen ; het onderzoek op Vlaams niveau wordt niet gestimuleerd. Ik weet dat het moeilijk is, omdat er ter zake nog een nationale verweving is. Het is echter uw taak en uw verantwoordelijkheid, als Vlaams Minister, bevoegd voor het onderzoek, meer aandacht en meer stimuli te geven.

Mijnheer de Minister, ik stel mij tevens vragen inzake de evolutie van de zogenaamde nieuwe industriële revolutie, de communicatie, de technologie.

Wij moeten Vlaanderen, met zijn centrale ligging, voorbereiden op deze telecommunicatie-eeuw. Welke is onze visie op een telecommunicatienet ? Het is een nieuw industrieel en economisch apparaat. Teleport en Teleregio worden de centra van de nieuwe ontwikkelingen. Men zal inderdaad meer en meer gaan naar de telecommunicatie, naar de technologie. De volgende eeuw zal op dat vlak toonaangevend zijn. Bijgevolg moeten wij onze apparatuur, ons netwerk daaraan aanpassen.

U kan zeggen dat het uw bevoegdheid niet is, maar wel deze van de nationale Minister van RTT. Ik meen echter dat u, als verantwoordelijke van het economisch beleid in Vlaanderen, met uw collega zou moeten praten, ten einde vast te leggen wat er eerlang zal worden gedaan. Inderdaad, andere landen houden zich intensief bezig met de voorbereiding van deze evolutie. Wij moeten er dus over waken dat wij niet uit de boot vallen en dat wij onze kansen op een centrumfunctie niet missen in het Europese toekomstperspectief.

Mijnheer de Minister, op welke wijze zal u de vreemde investeringen aantrekken ? Welke is daaromtrent uw specifieke visie ? Buurlanden zoals Nederland, proberen met alle mogelijke middelen bedrijven aan te trekken, bedrijfszetels te installeren, met de bedoeling een aanzuigefect te creëren inzake handel en nijverheid en vooral – en dat is zeer belangrijk – beslissingsorganen binnen het territorium op te richten. Dit is inderdaad een voordeel, omdat men derwijze niet afhankelijk van buitenlandse beslissingsmachten.

Mijnheer de Minister, ik weet dat u het soms moeilijk hebt inzake investeringen, gezien ons fiscaal systeem en de onzekerheid. België heeft inderdaad niet de beste quotering op het gebied van stabiliteit en op het gebied van rechtszekerheid.

Mijn beschouwingen tonen aan dat de nationale overheid nog steeds sterk ingrijpt in de bevoegdheden van de Vlaamse Executieve. Daarom is de ruimte, de vrijheid en het dynamiseringsbeleid van ons Vlaams economisch beleid beperkt en moeilijk. Ik heb daar begrip voor, maar u hebt de taak, als Minister, om te pogen deze handicap te overwinnen en ter zake initiatieven te nemen.

Mijnheer de Minister, tot slot van mijn beschouwingen wens ik een vraag te stellen.

Door de nationale Regering – wij zijn immers nog allen lid van het nationale Parlement – wordt een wetsontwerp uitgewerkt inzake de problematiek van het misbruik van fiscale verliezen door fusies van maatschap-

pijen. Dit wetsontwerp is ontstaan door de fameuze operatie van de Generale, waarbij de Union Minière werd opgeslorpt door ACEC en daardoor een prachtig cadeau kreeg door het fiscaal recupereerbaar verlies.

Mijnheer de Minister, u staat aan het hoofd van de GIMV, een van de bijzondere nieuwe holdings in de Vlaamse holdingwereld, een holding die initiatieven neemt op allerlei vlakken. Zoals de heer De Roo, heb ik mijn bedenking over de houding van de GIMV. Zal zij zich als een soort beleggingsclub of als een economisch machtsapparaat profileren ?

Ik wens terug te komen op de fundamentele vraag inzake het dossier van de Generale.

Mijnheer de Minister, ik vind het, moreel gezien, een zeer moeilijke toestand. Terwijl wij in Kamer en Senaat wetten voorbereiden en er ook reeds gedeeltelijk over gestemd hebben, moet vandaag worden vernomen dat Barco een van de rijke dochters, een overname doet in de CG-Intersys Graphic met één miljard fiscaal verlies. Zij hebben bovendien nog het lef deze operatie vóór 31 december te doen. Ik vind dat dit moreel, als overheidsbedrijf, rekening houdend met alle kritiek die wij op anderen hadden, zeer laakbaar.

De Voorzitter : De heer Lisabeth heeft het woord.

De heer C. Lisabeth : Mijnheer de Voorzitter, vooraf wil ik me aansluiten bij de dankbetuigingen en felicitaties aan de verslaggevers voor hun degelijk en uitvoerig verslag over de commissiewerkzaamheden inzake de begrotingen voor Economie en Tewerkstelling.

In mijn tussenkomst zal ik het in hoofdzaak hebben over een aantal beleidsaspecten en vooruitzichten op het vlak van het economisch beleid.

In de eerste plaats wil ik de Gemeenschapsminister voor Economie, Middenstand en Energie feliciteren voor de uitgebreide toelichting bij zijn beleid en zijn beleidsperspectieven die hij aan de commissieleden in een uit-

Lisabeth

gebrede nota heeft beschikbaar gesteld.

Het heeft mij als nieuw lid van de Vlaamse Raad in ieder geval de mogelijkheid geboden om op een vrij snelle wijze inzicht te krijgen in de diverse beleidsmateries. Het was bovendien bijzonder verhelderend erin te kunnen vaststellen in welke richting de Minister het beleid verder wenst te oriënteren. Ik ben ervan overtuigd, Mijnheer de Voorzitter, dat indien elke Gemeenschapsminister op dergelijke wijze zijn beleid en zijn perspectieven zou toelichten, dit aan de Vlaamse Raad zou toelaten tot een meer diepgaande en open gedachtenwisseling te komen.

Met deze begroting voor Economie, Middenstand en Energie staat de Minister voor één van de uitdagingen gesteld in het Vlaams Regeerakkoord met name om met beperktere budgettaire middelen toch ambitieuze doelstellingen inzake het economisch beleid te realiseren.

We hebben hier inderdaad te maken met een begroting die ten aanzien van het vorige jaar over minder budgettaire middelen beschikt. Dit veronderstelt dus een uitdrukkelijke keuze van prioriteiten.

Bij een eerder algemene en ongenueanceerde beoordeling zou men kunnen trachten die prioriteiten af te leiden aan de hand van de toename of afname van de, per programma beschikbaar gestelde middelen. Zo zou men op een ongenueanceerde wijze kunnen stellen dat de expansiesteun wordt verminderd, of dat iets minder middelen beschikbaar worden gesteld voor industriële vernieuwing of voor buitenlandse handel of voor het algemeen economisch beleid.

Dit is naar ik meen een verkeerde benadering. Een keuze van beleidsprioriteiten is immers niet alleen een kwestie van centen, maar ook van het leggen van accenten in het beleid. En het is vooral op dit vlak dat de Minister, blijkens zijn toelichting, een aantal zaken wil heraccentueren.

Het is op enkele van deze nieuwe

oriënteringen dat ik, in het vervolg van mijn betoog, nader zal ingaan. Ik volg hierbij de indeling die de Minister in zijn beleidsnota heeft gevolgd. De volgorde heeft dus geen uitstaans met de belangrijkheid die ik hecht aan elk van de aangehaalde beleidspunten.

Ik wil het achtereenvolgens even hebben over : de Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid ; de aanpassing van het decreet inzake de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen ; de voorziene aanpassingen inzake de taken en bevoegdheden van de GOM's ; de voorziene aanpassingen inzake de toepassing van de expansiewetgeving.

Ten eerste, de Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid. Als ik diverse adviezen en verslagen lees, dan blijkt dat de idee om een dergelijke Commissie op te richten reeds een lange lijdensweg heeft ondergaan. Ik herinner me dat reeds in 1978 door de toenmalige GERV een aantal voorstellen werden gedaan betreffende de concrete aanpak van de problematiek van ondernemingen in moeilijkheden. Daarbij werd toen reeds gepleit voor een vroegtijdige en systematische opsporing van dergelijke bedrijven.

Uiteindelijk is pas in 1985 overgegaan tot de oprichting van een Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid. Maar ook nadien bleef de lijdensweg verdergaan. want pas eind 1987 werd de Commissie operationeel.

Uit het eerste jaarverslag van deze Commissie, over de werking in 1988, blijkt bovendien dat deze werking verre van optimaal is te noemen. De knelpunten inzake de huidige werking situeren zich vooral rond volgende punten : de Commissie heeft een duidelijk gebrek aan gegevens ; de Commissie is onvoldoende operationeel en onvoldoende uitgebouwd om op professionele basis te kunnen werken ; de medewerking van het bedrijfsleven is onvoldoende.

Het verheugt me, dat blijkbaar de politieke wil nu aanwezig is om een echt voorkomingsbeleid te voeren. Sommigen zullen zich misschien af-

vragen of dit in de huidige economische context en conjunctuur wel nodig is. Welnu, uit diverse studies blijkt dat, ondanks de positieve bedrijfseconomische evolutie, er toch een opmerkelijk groot aantal falingen zijn.

Bovendien moet men er rekening mee houden dat de uitbreiding van de Europese markt en het openstellen van de grenzen de concurrentie zullen verscherpen, zodat heel wat, vooral kleinere ondernemingen, al dan niet tijdelijk voor grote moeilijkheden kunnen komen te staan. Vlaanderen beschikt immers over een groot aantal dergelijke kleine – dus potentieel kwetsbare – bedrijven.

In het kader van het voorgaande lijkt het mij belangrijk dat bij de herziening van het decreet ter zake in voldoende mate rekening zou gehouden worden met bovenvermelde knelpunten. In die zin is het wenselijk om :

– de in artikel 7 van het huidige decreet voorziene drempel te verlagen tot ondernemingen met 50 werknemers in plaats van de huidige 100, zoals trouwens ook door de huidige Voorzitter van de Commissie wordt gesuggereerd ;

– de analyse van de financieel-economische toestand van de ondernemingen uit te breiden tot alle aspecten van het bedrijfsgebeuren, zoals management, produkt-gamma, commercialisering enzovoort ;

– de Commissie ruimere toegangsmogelijkheden te geven tot tal van bestaande gegevens ;

– de medewerking van het bedrijfsleven zelf te verbeteren voor een duidelijke band te leggen tussen het verlenen van overheidssteun en het beschikbaar stellen van de nodige gegevens aan de Commissie ;

– de vertrouwelijk behandeling der gegevens te waarborgen.

Dergelijke uitbreiding van de opdracht van de Commissie impliceert uiteraard dat de Commissie zelf beter wordt uitgerust, teneinde op een professionele basis te kunnen werken. Dit veronderstelt onder meer een

Lisabeth

vast personeelskader. In dit verband rijst de vraag of de huidige, geplande 7 miljoen in de begroting op termijn niet moeten worden verhoogd.

Ten tweede, de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen. In zijn beleidsnota wijdt de Gemeenschapsminister ook ruime aandacht aan de geplande uitbreiding van de overlegfunctie, in het kader van de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen. Terecht worden hier op een aantal terreinen nieuwe overlegmogelijkheden gepland. Ik denk daarbij onder meer aan de oprichting van de Vlaamse Havencommissie, de geplande oprichting van de Overlegcommissie Vrouwen en in het bijzonder ook aan de oprichting van sectoriële commissies.

Hierdoor wordt de advies- en overlegbevoegdheid binnen de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen in belangrijke mate uitgebreid. Hiervoor worden vanzelfsprekend geen nieuwe administratieve diensten opgericht, maar de SERV zelf wordt belast met zowel de materiële en juridische organisatie, als met het secretariaat van de nieuwe commissies. Dit impliceert vanzelfsprekend dat hiervoor bijkomende middelen noodzakelijk zijn en deze worden ook in de begroting voorzien.

De vraag die ik evenwel aan de Minister zou willen stellen is of deze uitbreiding van taken nog met dezelfde mankracht zullen kunnen uitgevoerd worden? Temeer daar de SERV ook reeds belast is met de administratieve begeleiding van de Stichting Technologie Vlaanderen en straks wellicht ook het secretariaat van VESOC zal waarnemen.

Wat dit laatste betreft, zou het niet meer dan logisch zijn dat aan VESOC een stevige administratieve onderbouw wordt gegeven, die niet door politieke wisselvalligheden kan worden beïnvloed.

De SERV beschikt over een efficiënt functionerend secretariaat en heeft een ruime ervaring in het organiseren en het administratief begeleiden van het sociaal en economisch overleg.

De SERV zelf heeft trouwens ook reeds bevestigd deze bijkomende taak op zich te nemen.

Graag vernam ik van de Minister of, in het kader van voormelde uitbreiding van taken, in de Executieve reeds overleg is gepleegd omtrent een eventuele kaderuitbreiding bij de SERV of dat hier aan andere formules wordt gedacht.

Ten derde, de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen. Ook voor deze regionaal belangrijke maatschappijen heeft de Minister in zijn beleidsnota een nieuwe taakbedeling, conform de bepalingen in het Vlaams Regeerakkoord, in het vooruitzicht gesteld. En vandaag wordt daar in de pers meer dan uitgebreid aandacht aan besteed. Ik zou het hier vooral willen hebben over een aantal inhoudelijke aspecten.

Er dient inderdaad vastgesteld te worden dat de taken die door de wet van 15 juli 1970 oorspronkelijk aan de GOM's werden voorbehouden, deels achterhaald zijn en in ieder geval in het kader van de huidige Staatshervorming opnieuw bekeken moeten worden.

Het is duidelijk dat hierbij moet rekening gehouden worden met zowel de nieuwe context die is ontstaan, sinds de huidige Staatshervorming concrete vorm heeft gekregen, als met de ruime ervaring die de GOM's in de voorbije jaren hebben opgedaan. Uit een rapport van de Administratie voor Economie en Werkgelegenheid, die een evaluatie heeft uitgevoerd omtrent de structuur en de werking van de GOM's, is inderdaad gebleken dat de kennis van de GOM's van het eigen werkgebied zéér ruim is en dat deze op een flexibele manier weten in te spelen op streekgebonden vragen en noden.

Terzelfdertijd moest vastgesteld worden dat veel van de talrijke sociaal-economische gegevens, die door de GOM's in de loop van hun bestaan werden verzameld, op beleidsvlak in het verleden onbenut bleven, omwille van het feit dat de betrekkingen met andere instanties op nationaal of gewestelijk niveau mank liepen.

In het kader van de in het vooruitzicht gestelde herziening is het dan ook wenselijk dat opnieuw wordt gestreefd naar een inpassing van de GOM's in het Vlaams beleidskader en de samenwerking met andere Vlaamse instellingen of besturen. Dergelijke band met ondergeschikte besturen lijkt mij in het bijzonder belangrijk. De rijkdom aan informatie waarover de GOM's beschikken, zou ook nuttig kunnen worden aangewend voor het beleidsvoorbereidend werk van onder meer gemeenten en intercommunales.

Meer nog zouden de GOM's op bepaalde beleidsterreinen een coördinerende rol moeten kunnen vervullen.

De heer A. Denys : De beste oplossing daartoe is het afschaffen van de GOM's.

De heer C. Lisabeth : Aan de GOM's moet een specifieke taak worden toebedeeld.

De heer A. Denys : Dat liedje hoor ik al tien jaar. De beste oplossing is, ik herhaal het, de afschaffing van de GOM's. Al de andere oplossingen betekenen slechts een verzwaren van het administratie-apparaat.

De heer C. Lisabeth : Mijnheer Denys, de GOM's hebben in het verleden een waardevolle taak vervuld. De rijkdom aan informatie en ervaring is inderdaad aan revalorisatie toe. Aan de taak van de GOM's moet een nieuwe inhoud worden gegeven.

De heer A. Denys : In de provincie Oost-Vlaanderen, waartoe wij beide behoren, werd naast de GOMOV een EROV opgericht die naast elkaar bestaan. Zij boeken wel resultaten, maar ze worden niet gebruikt, en verzwaren enkel het budget.

De heer C. Lisabeth : U kunt de EROV moeilijk met de GOMOV vergelijken.

De heer A. Denys : Vraag ter zake maar uitleg aan deskundigen.

De heer C. Lisabeth : Trouwens, ik zal u een voorbeeld geven.

De coördinerende opdracht van de

Lisabeth

GOM's moet zorgvuldig worden geformuleerd, ten einde de autonomie van de gemeenten zelf niet in het gedrang te brengen. Ik ben ervan overtuigd dat door het realiseren van een nauwere band tussen de GOM's en de ondergeschikte besturen, en door advies en informatie aan deze besturen, de GOM's een bijdrage kunnen leveren voor het goed functioneren ervan.

In elke provincie zijn er ongetwijfeld een aantal beleidsproblemen die het louter gemeentelijk niveau overstijgen, doch waarbij de gemeenten zelf belangrijke beslissingen moeten nemen. Zo werd het Leie-project in de provincie Oost-Vlaanderen door de GOMOV uitgedacht. Zonder me hier over alle aspecten ervan uit te spreken, staat het buiten kijf dat voor de uitvoering van dergelijke projecten een zekere coördinatie tussen de belanghebbende gemeenten moet plaatsvinden. De GOM's zouden hierin als draaischijf kunnen en moeten fungeren.

De heer A. Denys : Als men een evaluatie maakt van een instelling, moet men altijd de kosten afwegen ten opzichte van de baten. Wat u vermeldt, was inderdaad de originele taak van de GOM's. Maar berekent men de kostprijs en vergelijkt men die met het resultaat op het terrein, dan moet u de GOM's afschaffen.

De heer C. Lisabeth : De kosten worden voor een groot deel beperkt in de voorstellen die de Minister ter zake heeft gedaan en die sommigen misschien niet zo gelukkig vinden.

De heer A. Denys : Ik zal geen cijfers citeren, maar in de begroting is hetzelfde bedrag opgenomen als vorig jaar. Dit is window dressing, geen besparing.

Mevrouw N. Maes : Waar was u toen wij voorstelden slechts één GOM op te richten ?

De Voorzitter : De heer Lisabeth heeft nu het woord.

De heer C. Lisabeth : Anderzijds pleit ik ervoor dat aan de GOM's een voldoende autonomie wordt ge-

geven om op sociaal-economisch vlak soepel te kunnen inspelen op streekgebonden noden en vragen. In het verleden hebben zij bewezen dat zij hieraan tegemoet kunnen komen.

Een ander aspect van de herziening is de samenwerking tussen de GOM's onderling en de coördinatie tussen de GOM's en de Vlaamse Administratie en andere Vlaamse instellingen. Naast een regelmatig overleg is de idee van de tweejaarlijkse richtnota in dit verband bijzonder interessant. Hierdoor kunnen niet alleen de werkzaamheden van de GOM's onderling beter op elkaar worden afgestemd, maar kan ook, na overleg, bepaald worden wat in het kader van het sociaal-economisch beleid van de Vlaamse Executieve van de GOM's wordt verwacht.

Op die wijze moet het mogelijk worden om opnieuw naar een vorm van soepele sociaal-economische planning te evolueren. Ik hoop dan ook dat de Minister zeer binnenkort een ontwerp van decreet met een precisering van de taken en de rol van de GOM's aan de Raad zal voorleggen.

De heer R. Van Hooland : Mag ik u even een vraag stellen, mijnheer Lisabeth ? U hebt het gevraagde voorbeeld inderdaad gegeven, namelijk het project voor de Leiestreek. Dit is echter het typevoorbeeld van wat een Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij niet moet doen voor één of meerdere gemeenten, namelijk ongevraagd en ondemocratisch een dergelijke belangrijke problematiek aanpakken, zoals het Leieproject. Ik betwist niet dat er een aantal positieve aspecten aan verbonden waren en de gemeenten zijn niet zo dom dat ze de positieve elementen daaruit niet hebben gebruikt.

Het afschaffen van de GOM's, mijnheer Denys, is een beetje simpel. Ze in de administratie integreren is ook een beetje simpel. Ik ben het met de heer Lisabeth echter wel eens dat de GOM's onderbenut worden. Zij bezitten een kapitaal aan know how en ervaring van 12 jaar en wij allen zouden erbij gebaat zijn in deze moeilijke financiële situatie van de GOM's een beter gebruik te maken.

De heer C. Lisabeth : Met uw eerste opmerking ben ik het niet eens, mijnheer Van Hooland. In de jongste tien jaar was de werking van de GOM's enigszins achterhaald en zij hebben getracht zelf initiatieven te nemen. Ik meen echter te mogen zeggen dat bij het concrete project waarover ik heb gesproken, de gemeenten, wel betrokken werden. De GOM's hebben dus niet zo ondemocratisch gewerkt.

De heer R. Van Hooland : Zij werden achteraf geïnformeerd.

De heer C. Lisabeth : De meeste gemeenten die bij het project belang hadden werden van in het begin voor de vergaderingen van de werkgroep uitgenodigd. De vertegenwoordiger van mijn gemeente werd in elk geval uitgenodigd.

Ik kom nu tot het vierde en misschien wel belangrijkste deel van mijn uiteenzetting, namelijk de toepassing van de expansiewetgeving.

In het Vlaams regeerakkoord werd vooropgesteld dat de expansiewetgeving eenvoudiger, selectiever en efficiënter wordt gemaakt, op basis van objectieve criteria. Ook werd de richting aangegeven waarin onder meer selectiviteit wordt beoogd. Ik citeer : „aldus kan een tewerkstellingsbevorderend en ecologisch gericht beleid worden gevoerd, dat bovendien de internationale concurrentiekracht van de Vlaamse bedrijven verhoogt.” In deze korte tekst uit het Regeerakkoord worden in feite reeds meerdere redenen gegeven waarom het wenselijk is de toepassing van de expansiewetgeving te herzien.

Er zijn niet alleen de beleidsmatige argumenten, namelijk bevordering van de tewerkstelling en het voeren van een meer ecologisch gericht beleid, maar ook de noodzaak van een grotere vereenvoudiging en doorzichtigheid en een selectievere en efficiëntere toepassing. Graag wil ik op enkele punten dieper ingaan.

Waarom moet de expansiewetgeving eenvoudiger en doorzichtiger worden ? Ten eerste steunt de expansiewetgeving vandaag nog steeds op drie expansiewetten. Voor de grote on-

Lisabeth

dernemingen zijn de wet van 1959, van toepassing op het hele grondgebied, en de wet van 1970, enkel van toepassing in de Europees erkende ontwikkelingszones. Daarnaast is er voor de KMO's de expansiewet van 1978, die eveneens van toepassing is op het hele grondgebied. Naargelang de wet waarnaar verwezen wordt, is er eveneens een verschil in intensiteit van de toelage.

Alleen al het bestaan van verschillende wetgevingen wijst op de graad van complexiteit in het verlenen van expansiesteun. Ik neem aan dat het op korte termijn niet mogelijk is deze wetgevingen volledig te herzien of te harmoniseren. Dit veronderstelt overigens een grondig overleg met de nationale Regering.

Daarom is op korte termijn een vereenvoudiging slechts mogelijk door een herziening van de toepassing van de wetgeving, namelijk door een vereenvoudiging en grotere doorzichtigheid van de richtlijnen. Hierbij is het ook wenselijk dat deze herziening geldt voor elk van de drie bestaande wetten, dit wil zeggen zowel voor de grote ondernemingen, als voor de KMO's.

Een tweede reden waarom een ernstige vereenvoudiging noodzakelijk is, heeft te maken met het huidig zeer complexe toepassingsveld voor de toekenning van expansiesteun. De richtlijnen voor de grote ondernemingen beslaan tientallen bladzijden. Alleen al de sectorindeling beslaat vijf bladzijden. Dit heeft tot gevolg dat er een ruime politieke arbitrage mogelijk is.

Om dit te vermijden, moet worden geopteerd voor objectieve en duidelijk omschreven criteria, die bovendien best openbaar worden gemaakt. Deze algemeen geldende criteria moeten de gewenste beleidsoriëntaties vastleggen voor een langere termijn. Dit sluit niet uit dat ze flexibel kunnen worden toegepast naargelang de economische en budgettaire omstandigheden.

Er zijn zeker verscheidene redenen om te pleiten voor een selectievere

toepassing van de richtlijnen. Ten eerste komt door de veelheid van criteria nagenoeg elke investering in aanmerking voor overheidssteun. Trouwens, in de huidige gunstige economische conjunctuur heeft het weinig zin elke investering te ondersteunen met enkele procenten. Daarom moet het aantal criteria bij voorkeur beperkt worden gehouden.

Ten tweede is er uiteraard ook de budgettaire context. Het volstaat hierbij te verwijzen naar enkele passages uit het advies van de SERV bij het begrotingsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap. Uit de daar gemaakte prognose blijkt dat de beleidskredieten voor de sector Economische Expansie op basis van de huidige richtlijnen tussen 1989 en het jaar 2000 met ongeveer 10.5 miljard zouden toenemen.

In hetzelfde SERV-advies wordt in het algemeen verklaard dat in de uitgaven van de Vlaamse begroting een dynamiek is ingebouwd die niet kan worden aangehouden. althans wanneer men de vooropgestelde begrotingsnormen wil respecteren.

Ik neem aan dat dit ook het geval is voor de uitgaven in het kader van de expansiewetgeving. Daarom wordt er in het vermelde advies op gewezen dat een afremmen van de uitgavendynamiek gebaseerd moet zijn op structurele ingrepen en niet op aanpassingen en besparingen ad hoc. In de voorbije jaren was dit laatste precies al te veel het geval.

Het verheugt me dan ook dat u, mijnheer de Minister, bij deze herziening gepleit hebt voor een meer fundamentele aanpassing. Temeer daar deze aanpassing gekoppeld wordt aan enkele beleidsmatige prioriteiten, met name een grotere selectiviteit naar tewerkstelling en milieu toe.

Het is op deze laatste twee zaken dat ik nu even dieper wil ingaan.

Inzake meer-tewerkstelling is in de huidige richtlijnen reeds een zekere toeslag voorzien. Gaande van 2 procent tot 4 procent bij een zeer belangrijke tewerkstellingscreatie in het kader van de wet van 1959 en van 3 procent tot 6 procent in het kader van de wet van 1970.

Wil men het criterium tewerkstelling nog beter laten doorwegen in het toekennen van expansiesteun, dan dient mijns inziens niet alleen een grotere maximumtoeslag te worden bepaald, maar dienen de toepassingsmodaliteiten voor het criterium ook te worden verfijnd. Dit zou bij voorbeeld kunnen door rekening te houden met een combinatie van zowel de absolute als de relatieve groei van de tewerkstelling en de steunverlening zo continu mogelijk te moduleren over de creatie van de tewerkstelling.

Dergelijke formule wordt dan best wel op een uniforme wijze toegepast voor alle ondernemingen. Daarbij kan nog worden voorgesteld de steun eventueel te intensifiëren op basis van kwalitatieve aspecten, met name in de mate dat de onderneming beroep doet op langdurig werklozen of andere risicogroepen.

Belangrijk is wel, dat er een afdoende controle wordt uitgeoefend op de toepassing van het tewerkstellingscriterium. Zo mag de tewerkstelling, die in aanmerking komt voor steunverlening geenszins het gevolg zijn van een loutere herlokalisatie en dient de nieuwe tewerkstelling minstens gedurende een welbepaalde termijn te worden aangehouden.

Wat de milieufactor betreft, valt het op dat in het kader van de huidige richtlijnen zo goed als niets terug te vinden is van een bevordering van milieuverbeterende investeringen.

Deze vrijwel absolute afwezigheid van de milieufactor komt enigszins paradoxaal over, als men weet dat tien jaar geleden in de richtlijnen wél nog extra-aandacht hieraan werd geschonken. In de richtlijnen die van kracht waren in 1978 werden onder de positieve maatstaven van de richtlijn onder meer vermeld : investeringen ter bescherming van het leefmilieu, ter besparing van energie, ter besparing van grondstoffen, enzovoort.

Weliswaar waren de toenmalige maatstaven niet van aard om op economisch vlak ook een echt ecologisch-gericht beleid te voeren. Maar, er was toch ergens een aanwijzing.

Lisabeth

Het zou dan ook verdienstelijk en innoverend zijn, indien bij de expansiesteun aan het milieucriterium ditmaal een voldoende gewicht zou worden toegekend. De vraag rijst wellicht ook hoe dit juist moet gebeuren. De inpassing van milieueisen in de toepassing van de expansiewetgeving kan inderdaad op diverse manieren gebeuren, variërend van negatieve maatstaven tot een positieve supplementaire steun.

Hoe dan ook is het wenselijk dat enkel supplementaire milieu-inspanningen zouden worden gesubsidieerd. Dit impliceert, dat milieu-investeringen die gebeuren in functie van de door de overheid reeds opgelegde normen, niet in aanmerking zouden komen, tenzij ze tot betere resultaten leiden dan door de normen opgelegd. Het lijkt mij ook op het eerste gezicht aangewezen dat het toekennen van een belangrijke milieutoeslag gekoppeld wordt aan het respecteren van de milieuwetgeving zelf; in die zin dat het niet-respecteren van deze wetgeving aanleiding zou moeten geven tot het terugvorderen van de genoten overheidssteun.

Tot daar, mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, enkele beschouwingen bij de in het vooruitzicht gestelde herziening van de richtlijnen van de economische expansiewetgeving.

Ik heb vernomen dat vandaag in de SERV een consensus is bereikt en een eensgezind advies is uitgebracht over de herziening van de huidige richtlijnen. Ik denk dat hiermee een belangrijke stap is gezet om ook snel uitvoering te kunnen geven aan de in uw beleidsnota in het vooruitzicht gestelde hervorming van de expansiewetgeving.

Tot slot wil ik mij ook nog kort richten tot de Minister van Tewerkstelling die eveneens aan de Commissie een vrij omstandige beleidsnota heeft voorgelegd.

In tegenstelling met de begroting voor Economie, kan de Vlaamse begroting voor Tewerkstelling nog als een groeier beschouwd worden. De

stijging ten aanzien van het vorige begrotingsjaar bedraagt inderdaad 5,7 procent. Deze stijging wordt voornamelijk verklaard door de groei van het Fonds voor Tewerkstelling en Opleiding en van de toelage met betrekking tot de beroepsopleiding.

Inzake beroepsopleiding rijst de vraag of het voorziene budget van 1,7 miljard toereikend zal zijn om op de nieuwe arbeidsmarktspanningen daadwerkelijk in te grijpen. Welke strategie denkt de Minister hieromtrent te kunnen ontwikkelen?

In de Commissie heeft de Gemeenschapsminister ook een herziening en versoepeling van de regeling inzake GESCO's in het vooruitzicht gesteld. Daarbij zou rekening worden gehouden met de noden van de gemeenten en de OCMW's.

Concreet wou ik hieromtrent vragen in welke mate bij dergelijke herziening eventuele mogelijkheden bestaan, voor gemeenten en OCMW's die nu voor hun GESCO's slechts over een toelage van 230.000 frank beschikken, te evolueren naar een situatie waarbij zij op een toelage van 400.000 frank kunnen rekenen.

Bij het in voege treden van het systeem van de gesubsidieerde contractuelen werden immers een aantal normen gehanteerd, die bepalend waren voor het al dan niet bekomen van een toelage van 400.000 frank. Nu er reeds een paar jaar verstreken zijn, sinds het in voege treden van dit nieuwe systeem, kan het gebeuren dat gemeenten of OCMW's die bij de aanvang niet aan de normen voldeden ondertussen wél de vereiste normen inzake statutair personeel en dergelijke hebben bereikt.

De vraag is dus of bij een eventuele herziening van de regeling hiermee rekening zal worden gehouden.

Tot daar enkele korte vragen omtrent de begroting inzake Tewerkstelling en Arbeid.

Tot slot, mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, waarde collega's, kan ik u meedelen dat de SP-fractie haar akkoord kan betuigen met de in beide beleidsnota's uitgestippelde be-

leidslijnen en dan ook beide begrotingen zal goedkeuren.

De Voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ministers, collega's, alhoewel u als ministers van Werkgelegenheid en Economie beschikt over een begroting die 10 procent van de totale uitgavenbegroting voor 1990 uitmaakt, kan ik me voorstellen dat het frustrerend moet zijn zijn Minister van Economie te zijn van een Gewest, noemt het voor wat mij betreft gerust een land, waarvan men weet dat indien het onafhankelijk zou zijn, het geen begrotingstekorten en overheidsschulden zou hebben.

Frustrerend ook wanneer u weet dat al uw inspanningen tevergeefs zijn. De voorstellen tot reconversie, het scheppen van een gunstig investeringsklimaat, het investeren in nieuwe technieken en projecten dient in feite alleen maar om de bodemloze Waalse putten te vullen.

Wat mij vooral tegen de borst stuit is dat u tegen de, ondertussen via de recente Staatshervorming geïnstitutionaliseerde, miljardenstroom nooit enig officieel protest laat horen.

Graag had ik gezien dat u als Vlaamse Ministers van Economie en Tewerkstelling hiertegen een vuist had gemaakt. U ontwijkt echter ieder conflict met de centrale overheid.

Wanneer zult u de ondemocratische en onrechtvaardige behandeling van Vlaanderen op sociaal-economisch vlak aanklagen?

Dit is evenwel een vrij belangrijke taak waarvoor u zich als Ministers, op dit moment, niet verantwoordelijk acht.

Waar blijft het protest van de Vlaamse Ministers van Economie en van Tewerkstelling tegen de voor Vlaanderen noodlottige miljardenstroom naar Wallonië?

Mijnheer de Minister, u bent zeer nauw betrokken bij de onderhandelingen omtrent het al dan niet voortbestaan in het Antwerpse van het scheepsherstellingsbedrijf Beliard Shiprepairs nv.

Dewinter

In uw begroting zijn geen concrete fondsen ingeschreven om bedrijven in nood te helpen. Met het conflict, dat ondertussen is uitgedraaid op een bedrijfsbezetting – we gaan vandaag de vijfde week van deze bezetting in – staat de Vlaamse Executieve voor haar sociale vuurdoop. Bij Beliard Shiprepairs gaat het over het behoud van ongeveer duizend jobs. Verschillende kleinere firma's en bedrijven leven als onderaannemers van de scheepsherstelling.

Het zou overigens absurd zijn dat een wereldhaven zoals Antwerpen waar belangrijke investeringen worden gedaan, niet langer zou beschikken over een eigen scheepherstellingsbedrijf, wat heel concreet betekent dat schepen die in Antwerpen aange-meerd zijn en dienen hersteld te worden zouden moeten uitwijken naar Vlissingen, Duinkerken of Hamburg. Dit zou ongetwijfeld een belangrijk trafiekverlies met zich brengen.

De scheepsherstellingssector was in ons land ooit een bloeiende sector. Na de Tweede Wereldoorlog waren er ongeveer 11.000 scheepsherstellers. Dat aantal verminderde geleidelijk tot 8.000 in 1980. Net voor de fusie tussen Beliard Murdoch en Mercantile waren er nog 4.000. Bij deze fusie werden via afvloeiingen, saneringen en niet-overname van 700 arbeiders met een groene kaart, ten slotte nog elfhonderd arbeidsplaatsen behouden.

Bij de fusie-operatie tussen Mercantile en Beliard kreeg de nieuwe maatschappij 1 miljard frank staatssteun. er vielen 700 arbeidsplaatsen weg en de lonen daalden met 4 procent. Drie jaar later, met nog eens 1,2 miljard frank staatssteun, werd aan de brug-pensioenen geknabbeld, ging de afvloeiing verder en werden de bestaanszekerheidsuitkeringen gehalveerd.

De Raad van Bestuur van Mercantile Beliard besloot om op 1 oktober 1988, met een schamel startkapitaal van 165 miljoen, de scheepsherstelling los te weken van het moederbedrijf. Zo kwam men tot de huidige NV Beliard Shiprepairs.

Op het moment van de scheiding werd al het modern materiaal overgedragen aan andere filialen binnen de groep. Dat is u niet onbekend. Ook vrijdag, tijdens de onderhandelingen met de vakbonden werd dit voor de zoveelste keer gezegd.

Het meeste materiaal dat de nieuwe maatschappij ter beschikking heeft, dateert van kort na de Tweede Wereldoorlog.

Nu wenst het bedrijf erkend te worden als een bedrijf in moeilijkheden. Op die manier hoopt men nogmaals miljarden franken overheids-geld te kunnen binnenrijven. Het maneuver van Beliard Shiprepairs is al te doorzichtig. De overheids-gelden, 1 miljard in 1980 en 1.5 miljard in 1983, zijn nooit gebruikt om het bedrijf te moderniseren.

Het verwondert mij dan ook dat u weigert een onderzoek in te stellen naar de aanwending van deze gelden. Ik ben er van overtuigd dat dit noodzakelijk is. wil men dergelijke financiële avonturen in de toekomst vermijden.

Ten tweede, wil ik graag van u weten welke uw concrete plannen zijn om dit bedrijf te redden en de werkgelegenheid veilig te stellen.

Ten derde, had ik graag van u vernomen welke concrete gevolgen dit zal hebben op de begroting.

De Voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer H. Candries (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, bij de bespreking van deze Vlaamse begroting moet ik onwillekeurig denken aan het grootste boek ooit geschreven en aan de van wijsheid overvolle parabel van de talenten. U herinnert het zich allen. Een heer had drie knechten en toen hij vertrekken moest voor een lange verre reis overhandigde hij elk van hen een aantal talenten. En u herinnert zich ook hoe de heer, bij zijn terugkeer, die knecht berispte die zich passief had gedragen en die zijn talenten had verborgen, er niets mee had gedaan.

Zo blijkt het ook hier en vandaag te

zijn. Ook nu deelt „vader geschiedenis” excuseer mevrouw Maes „moeder geschiedenis” talenten uit, nieuwe kansen, en het is de vraag hoe wij zullen worden beoordeeld bij het grote rendez-vous met de geschiedenis.

Men kan zich moeilijk van de indruk ontdoen dat de Vlaamse Executieve, en misschien is de druk van de Vlaamse Raad ter zake onvoldoende groot geweest – dit is dan weer een pleidooi voor het stopzetten van het dubbel mandaat ! – mini-Belgisch denkt en doet, dat ze als het ware alle centralistische en Belgische ziekten heeft overgeërfd, waarvan men door de federalisering wou genezen.

Beperken wij ons inderdaad niet te zeer tot een eerder passieve decentralisering, daar waar de federalisering een actief, dynamisch proces zou moeten zijn.

Bij de installatie van deze Executieve heb ik gepleit voor een prompte terreinbezetting. Er bleven immers nog zoveel grijze zones waar de overdracht van bevoegdheden nog teveel interpretatiemogelijkheden open liet. Hebben wij aan de nodige terreinbezetting gedaan ? Indien niet, waarop wachten wij dan nog als de Grondwet daartoe het licht op groen zet ? Waar we het dan wel deden hoe ontginnen we deze nieuwe kansen ?

Het is in deze positief-kritische, maar offensieve geest dat ik enkele gedachten wil formuleren bij de bespreking van deze begroting.

De manoeuvreerruimte voor de Vlaamse Executieve in het economisch gebeuren is niet zo groot. Een aantal bepalende factoren zullen wij moeten ondergaan. ze hebben een internationaal of een algemeen maatschappelijk karakter.

Zo worden de krijtlijnen op deze aardbol vandaag spectaculair en grondig hertekend. Dit heeft een impact op het internationale gebeuren en op ons competitievermogen. Daarom verheugt het me dat de Minister een innovatiebeleid wil blijven voeren. Dit zal niet alleen weerklank moeten vinden in produkten en processen, maar ook in een belangrijke mentaliteitswijziging, die ons wordt

Candries

opgedrongen door een nieuw kwaliteitsbesef, waarvan ook de overheidsdiensten blijk zullen moeten geven.

Dit wordt niet vergemakkelijkt door een dreigende wildgroei van allerhande advies- en overlegorganen. We zullen de moed moeten opbrengen onze beleidsorganen, en de behoeften waarvoor ze zijn opgericht opnieuw duidelijk te formuleren en de daaruit voortvloeiende taken duidelijk te omschrijven. Er zijn reeds een aantal grijze zones tussen de centrale en de regionale overheid. laten wij er niet nog meer creëren binnen onze eigen bevoegdheden.

Voor het door de Executieve beoogde innovatiebeleid zie ik onder meer volgende instrumenten.-

De bedrijvencentra, met als doel bedrijven te helpen starten. Het succes van die centra moet dus gemeten worden aan hun lanceervermogen. Hoelang blijft het gemiddeld startend bedrijf in het centrum ? Welke vlucht neemt het daarna. inzake omzet, winst en tewerkstelling ?

De beschikbare gegevens zijn zeker positief en verantwoord het bestaan van deze centra. Ze hebben een duidelijk hefboomeffect. Toch moet ook aandacht besteed worden aan de aard van de bedrijven. Daarbij rijst de vraag of er niet teveel kantoorbedrijven bij zijn, meer dan 70 procent ? Zou ook hier niet moeten worden gestreefd naar een beter evenwicht tussen industrie en diensten ? Misschien zullen we de industriële starters elders vinden.

Zo komen we bij de researchparken. Hier gaat het meer om het lanceren van een nieuwe technologische toepassing of van een nieuw bedrijf in een spijttechnologise context. Deze parken hebben vooral een brugfunctie tussen de onderzoekswereld van de universiteiten en hogere technische instellingen en de bedrijfswe-reld.

Ook hier zijn de toelatingscriteria niet zo duidelijk, zodat het er maar uitziet alsof de researchparken veredel-

de, of gespecialiseerde, of meer industriegerichte industrieterreinen of bedrijvencentra zijn.

Er is behoefte aan duidelijke criteria zodat het verschil tussen, en ook de noodzaak van, industriezones, bedrijvencentra en researchparken beter tot uiting komen.

Er zijn ook de pilot-centra. Enkele jaren geleden werd de behoefte aan experimenteer en opleidingscentra vastgesteld. Ze zouden uitmonden in de oprichting van een aantal pilot-centra, waar zowel onderzoekspersoneel, uit de universitaire wereld bijvoorbeeld, als ondernemers iets aan zouden hebben. Ondernemers en onderzoekers zouden er mekaar ontmoeten. Er zouden impulsen worden gegeven voor leerprogramma's, er zouden inspanningen worden gebundeld voor industriële toepassingen van de nieuwste technologise vindingen.

Voor de vernieuwingspogingen inzake micro-elektronica zou IMEC tot stand komen. Dit centrum geniet vandaag een internationale reputatie en speelt duidelijk in op een even duidelijke behoefte. Alleen reeds het sneeuwbaaleffect van de daar verstrekte vorming zou het bestaan van dit hoogwaardig centrum wettigen. Er zal echter meer werk moeten worden gemaakt van de draaischijffunctie, waarbij het contact met de grote elektronikareuzen en met de hoogwaardige eigen Vlaamse KMO's wordt bevorderd. De bestaande drempelvrees moet hier worden weggenomen.

Minister N. De Batselier : Dat staat er met zoveel woorden in. Ook in het crisisplan van IMEC is dat met cijfers vastgelegd.

De heer H. Candries : Ook naar de KMO's toe ?

Minister N. De Batselier : Ook energioverdracht is één van de activiteiten.

De heer H. Candries : Die inspanningen spelen in op een echte behoefte. Volgens mij moet er nog drempelvrees worden overwonnen. Daar moeten wij iets aan doen.

Wij staan achter deze begroting, zullen ze goedkeuren en wij zijn blij met de inspanningen die worden geleverd.

Er werden echter ook nog andere behoeften vastgesteld die een experimenteercentrum zouden verantwoorden.

De ontwikkeling en de mogelijkheden van de lasertechnologie duiden op de noodzaak van een LAC, de Laser Application Center. De naijver tussen universiteiten, enerzijds, en de dubbelzinnigheid rond een aantal bedrijven, anderzijds, hebben een echt LAC verhinderd. Tenslotte is men toch gekomen tot een bilaterale relatie tussen de RUG en OIP.

Wat is hier vandaag de stand van zaken ? Welke vormingsrol speelt dit centrum ? Is er een parallel mogelijk met wat IMEC doet ? Speelt de samenwerking met de universiteiten er even sterkt ? Misschien moet daaraan iets worden gedaan. Is het ter beschikking voor alle universiteiten en technische hogescholen ? Wordt het gebruikt als springplank voor nieuwe industriële toepassingen ?

Voor nieuwe materialen werd gedacht aan een centrum voor nieuwe oppervlaktebehandelingstechnieken. dat nu op gang blijkt te komen in Diepenbeek. Hoe wordt er ingespeeld op dit kennis- en ervaringscentrum ? Zal het een interuniversitaire rol kunnen spelen ? Worden er nieuwe projecten op gang gebracht ? Zoals bij IMEC willen we hier steeds de dubbele lijn doortrekken, enerzijds vorming en anderzijds industriële activiteiten.

Dezelfde vragen kunnen worden gesteld bij de uitbouw van het onderzoekspotentieel inzake neo-keramiek bij het SCK. Wat doet men er voor onderwijs ? SCK heeft een reputatie op wereldniveau, maar wat is het hefboomeffect inzake vorming en lancering van nieuwe toepassingen ? Hoe operationeel is de relatie met de onderwijsinstellingen ?

De monopoliseringsdrang van enkele bedrijven heeft elke kans op de oprichting van een experimenteercentrum voor toepassingen met com-

Candries

posietmaterialen ondermijnd. Hierdoor dreigt een dubbel gevaar. Enerzijds wil men in bepaalde kringen alleen de militaire toepassingen een kans geven, anderzijds wil men die sector voor enkele bedrijven reserveren.

Zo loopt men inderdaad het risico de spin-off-kansen voor deze interessante technologische ontwikkelingen te verliezen, en er zijn kansen in de medische sector, in de automobiel-, in de agro-industrie, in de chemie, in de machinebouw, enzovoort. Ook mist men het sneeuwbaaleffect van de vorming van bekwame technici, zowel voor het onderwijs, als voor de industrie.

Het volstaat uiteraard niet zulke pilotcentra op te richten. Ook de leraar en de ondernemer moeten worden gemotiveerd. Het was de bedoeling van de technologiebeweging de ondernemer hierop attent te maken en hierbij te begeleiden.

Bij de start van deze Vlaamse Executieve heeft de technologiebeweging van het VEV een belangrijke rol gespeeld. Ze lag aan de basis van de DIRV en de technologiegroepen hadden een intens contact met de Vlaamse bedrijfswereld, die met de nood aan industriële vernieuwing werd geconfronteerd.

Het is ongeveer tien jaar geleden dat deze industriële samenwerkingsvorm werd gelanceerd. Het contact met de Vlaamse Executieve is sindsdien verbleekt. Er is echter geen alternatief gekomen voor die innovatiebeweging.

Bij de opzet ging men ervan uit dat de betrokkenheid van een aantal overheidsopdrachten bij internationale programma's kansen moet bieden tot het extrapoleren van de opgedane kennis en ervaring, wat moet uitmonden in nieuwe toepassingen. Het hetboomeffect werd onvoldoende uitgespeeld. Vooral in verband met de compensatie voor militaire bestellingen heeft men deze toepassingen kunnen doen.

Men wilde een einde maken aan het

verdoken subsidiëren via compensatiecontracten, aan de nefaste meerkosten als gevolg van compensaties waarvan het nut niet altijd bewezen was, aan de sociale risico's ingevolge een te grote afhankelijkheid van – vooral militaire – overheidscontracten. Men wilde ook een einde maken aan de technologische passiviteit van de compensatie kampioenen die steeds opnieuw kopiëren van anderen zonder een eigen produkt te ontwikkelen.

De volgende strategie werd ontwikkeld : liever geen compensaties, maar als die er toch zijn, dan met een tegenprestatie van ten minste dezelfde hoogwaardige technologische kwaliteit zonder dat dit noodzakelijk in de militaire sector moet zijn – dus geen confituur in de plaats van electronica.

We moeten kunnen loskomen van die compensaties. Een aantal bedrijven zullen er problemen mee hebben.

We moeten bedrijven die bij militaire hoogtechnologie betrokken zijn uitnodigen tot het zoeken naar spin-off-

mogelijkheden. We moeten de bedrijven waarschuwen voor een te grote afhankelijkheid van dat soort bestellingen.

Ik heb ook enkele beschouwingen bij andere beleidsorganen, zoals de Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid.

Men zegt dat het aantal faillissementen zou toenemen. Dit pleit voor het bestaan van deze Commissie. Het te korte bestaan ervan is de oorzaak van een, hopelijk voorlopig, gebrek aan echte ervaring en informatie.

Misschien moeten we leren leven met een trend naar wegwerpproducten, wegwerpjobs en wegwerpbedrijven. Flexibiliteit en innovatievermogen zijn dus van essentieel belang. Een hoogwaardige component, een toeleveringsprestatie : ze zijn steeds gebonden aan de levensduur van een bepaald produkt of systeem. Als dat van de markt verdwijnt, loopt het bedrijf het risico de reden van zijn bestaan te verliezen.

De bedrijven moeten dus de capaci-

Mevrouw M.P. Kestelijn-Sierens (CVP) drong aan op een beleidsnota over het Vlaams exportbeleid

Candries

teit hebben om van het ene produkt over te schakelen op een ander. Ze moeten dus een innovatievermogen op gang brengen. Dit vereist een grondige mentaliteitsverandering. Hoe kan de Commissie hierbij worden betrokken ?

Het VESOC heeft zijn degelijkheid reeds bewezen. Het ziet ernaar uit dat het belang ervan nog zal toenemen. Het is dan ook normaal dat wordt uitgekeken naar een betere structuur, onder andere via een eigen secretariaat.

Ik vrees echter dat we door de uitbouw van een eigen secretariaat in feite bijdragen tot een groei – misschien wel wildgroei – van de overheidsorganen, wat uiteindelijk zwaar zou kunnen wegen op begroting en werking.

Ik heb begrip voor de formule waarin de SERV dit secretariaat zou waarnemen. De SERV heeft in dit verband al zeer goed werk geleverd. Ik zei overigens niet in waarom men iets nieuws zou creëren als men een degelijk middel bij de hand heeft. Waarom de SERV dus niet blijvend belasten met dit secretariaat ?

Bestaat niet het gevaar dat de SERV zou uitgroeien tot een niet meer te overzien en te log apparaat ? Ik spreek me nu wel tegen. Daarnet verklaarde ik de SERV te belasten met het secretariaat ; nu vraag ik mij af of men de SERV niet met werk overlaadt.

Ik vrees ook dat de sectoriële opsplitsing remmend zal werken. Innovatievermogen groeit in hoofdzaak uit synergie. Zo stelt men vast dat nieuwe technologieën zich niet laten verzuilen door de sectoriële opdeling, evenmin als zij zich laten indelen bij één of andere wetenschappelijke discipline. Innovatie is meestal grensoverstijgend, en dit in alle betekenissen van het woord. Daarom durf ik te pleiten voor de interprofessionele aanpak.

Ik kan dit staven met een voorbeeld. Neem de nieuwste vindingen inzake nieuwe materialen, composietmate-

rialen bij voorbeeld. Benadering en toepassing zijn duidelijk intersectorieel. Met composieten zit men immers in de scheikundige nijverheid. Ze worden ook gebruikt in de textielsector : bij voorbeeld voor de weeftechnieken of de bedradingstechnieken. Ze worden eveneens gebruikt in de medische wereld : bij voorbeeld voor prothesen. Ook de metaalverwerkende sector maakt er gebruik van. Ik denk aan de automobiel-, de vliegtuig- en de metaalsector en aan allerhande apparatuur en machinebouw. Nieuwe materialen en technologieën moeten inderdaad intersectorieel behandeld worden.

De wetenschappelijke benadering is eveneens veelzijdig. Scheikundigen duiken nu ook op in metaalverwerkende bedrijven die beweren niets te maken te hebben met de chemische sector.

Het verzuilde denken kan tot onbegrijpelijke stellingen leiden. Het bedrijf dat in ons land meest toegevoegde waarde realiseert in de lucht- en ruimtevaart bij voorbeeld wordt door Economische Zaken nooit bij besprekingen betrokken. want het behoort tot de chemische sector en niet tot de metaalverwerkende nijverheid. Het produkt van dit bedrijf behoort tot de service- en kwaliteitsomgeving.

Hoewel het dus de meest toegevoegde waarde realiseert, wordt het uitgesloten uit de discussies over de programma's. Het kan de programma's dus niet mede oriënteren, noch zichzelf oriënteren volgens de ontwikkeling van die programma's.

Daarom pleit ik ervoor grondig na te denken over de sectoriële opdeling. Dan wil ik het nog hebben over de Vlaamse Overlegcommissie Vrouwen, mijnheer de Minister.

U besteedt ook aandacht aan de vrouw in onze economie. Dit is nodig. Ook hier zullen we moeten vechten tegen een te behoudsgezinde maatschappij.

Ik wil me hier beperken tot een herwaardering en een grotere aanwezigheid van de vrouw in het bedrijfsleven. Waar het bedrijf gisteren in hoofdzaak handen nodig had, heeft

men in het bedrijf van morgen evenzeer en meer behoefte aan hoofd en hart.

Naarmate de kwaliteitsdimensie van doen en laten in onze wereld groeit, gaan andere kwaliteiten dan zuiver fysische de bovenhand nemen. Nu blijkt dat in het hoofd van een vrouw evenveel – misschien wel meer – zit dan in dat van een man, vraag ik mij af waarom wij geen grotere inspanning doen om meer vrouwen te betrekken bij het bedrijfsleven.

Mevrouw N. Maes : Niet alleen bij de bedrijven.

De heer H. Candries : Dat weet ik, maar ik heb het nu over economie.

De druk van een nieuw kwaliteitsbesef dwingt tot creativiteit en daarbij wordt een beroep gedaan op het verstandelijk vermogen van de medewerker. Daar is de vrouw minstens evenwaardig.

Daarom moet worden gewerkt aan een betere oriëntering van vrouwelijke studenten naar ingenieursstudies, naar informatica en dergelijke. De demografische evolutie duldt hier geen uitstel en ook niet met het oog op 1992.

Wij moeten dringend meer vrouwen motiveren om een taak op te nemen in het bedrijfsleven.

Mevrouw N. Maes : Zeer juist.

De heer H. Candries : Mijnheer de Minister, ik wou het ook even hebben over compensaties.

De jongste dagen is de slepende discussie rond de verdeling van de compensaties voor overheidsbestedingen in het buitenland weer aan de orde geweest. Er is met de cijfers gesjoemeld. Dat is een publiek geheim. Men heeft de compensaties langs Vlaamse kant brutaal overdreven, langs Waalse kant heeft men ze kunstmatig geminimaliseerd. Het is mijn overtuiging dat we nog steeds te doen hebben met een wanverhouding.

Vlaanderen neemt drie vierden van de Belgische export voor zijn reke-

Candries

ning en 50 procent van de overheidsbestellingen. Maar wanneer de aankopen van de overheid in het buitenland moeten worden gecompenseerd dan geraakt Vlaanderen maar juist aan één derde. Gelukkig zal 1992 daar een einde aan maken.

Sommigen beweren dat er nu ongeveer een evenwicht is. Ik beschik over cijfers die duidelijk bewijzen dat dat niet waar is. Naarmate de ongecontroleerde ingrijpmogelijkheid van de centrale Staat stijgt, komt de Vlaamse industrie minder aan de bak. Met 1992 in het vooruitzicht zouden we dit soort compensaties moeten stoppen. We krijgen de indruk dat de Vlaamse overheid onvoldoende optreedt en onvoldoende mogelijkheden heeft om haar stellingen door te drukken.

In afwachting zou moeten geijverd worden voor compensaties op hetzelfde kwalitatieve vlak als de te compenseren aankoop. Daarbij zal blijken dat er programma's zijn die kwalitatief belangrijker zijn dan andere. Hier duikt het risico op van een kwaliteitsontwijkende globalisatie. Vlaanderen moet erop toekijken dat het niet wordt gerold.

Het blijkt me onafwendbaar tussen de regio's ter zake tot samenwerkingsakkoorden te komen. Zo zal de noodzakelijke complementariteit meer kans krijgen. De centralistische en unidirectionele benadering van Economische Zaken is veel te behoudsgezinnd en geldverspillend.

Waarom kunnen we niet tot' samenwerkingsakkoorden komen met Wallonië ?

Compensaties, die kostenverhogend zijn, zouden slechts mogen overwogen worden wanneer ze een echt en aanwijsbaar hefboomeffect hebben en een innoverend karakter hebben.

Dan wil ik het even hebben over de Stichting Technologie Vlaanderen, de STV. Innoveren is een beroep doen op nieuwe technologie. In de orwelliaanse doemdenktijd zijn nieuwe technologieën dikwijls in een negatief daglicht gesteld. In die sfeer

werd STV opgericht. Deze stichting heeft in veel kringen, tegenover de nieuwe technologieën, nog steeds deze negatieve bijklank.

Op zoek naar meer kwaliteit van producten en processen, zowel naar omgeving als naar de verbruiker toe, zal nochtans een beroep moeten worden gedaan op nieuwe technologieën om onze problemen op te lossen.

Waarom zich anti-technologisch opstellen ? Elke nieuwe technologie is als een mes waarmee men boterhammen kan snijden, maar waarmee men zich ook in de vingers kan snijden. We moeten er maar voor zorgen dat we er niet mee in onze vingers snijden.

Graag had ik ook de aandacht gevraagd van de Executieve voor het kunstambacht in Vlaanderen. Laat het niet versmachten in het koude keurslijf van de bedrijfsaanpak. Deze industrie is meer dan een goederen- en dienstenschaffer. Zij draagt bij tot onze culturele bloei en tot imago-versterking in het buitenland. Ik denk onder meer aan onze meubelen kunstapijnijverheid, aan de diamantsector, enzovoort. Zij zijn goede begeleiders van andere goederen en diensten op de buitenlandse markt. Zij zijn dikwijls het bindteken met het groots historisch verleden waarop Vlaanderen terecht fier kan zijn.

Buitenlandse markt brengt ons bij het beleid voor buitenlandse handel. De SERV heeft enkele maanden geleden ter zake een energieke aanpak van de Vlaamse Executieve gevraagd. In een discussie rond die verklaring beloofde de Minister een beleidsnota tegen oktober.

Bij zijn toelichting van de begroting kregen wij een opsomming van instellingen, centraal en regionaal, van bevoegdheden centraal en regionaal, maar ik vind te weinig over een eigen strategie.

Er is behoefte aan een eigen strategie die zal moeten steunen op een veranderende wereld, op een nieuw kwaliteitsbesef, op de nood voor specialistische diepgang, enzovoort. Vlaanderen is vooral een KMO-land, op de export georiënteerd.

Minister N. De Batselier : Mijnheer Candries, het was in de Commissie afgesproken dat wij na de bespreking van de begroting en de bespreking van het decreet over de SERV een debat zouden houden over de beleidsnota buitenlandse handel. Die ligt overigens klaar op mijn Kabinet,

De heer H. Candries : Mijnheer de Minister, ik ben blij dat u dit nogmaals bevestigt. Wat ik kom te zeggen is geen kritiek. Dit is alleen een blijk van mijn groots verlangen om dat beleid tot stand te zien komen.

Minister N. De Batselier : Wie niet in de Commissie aanwezig was, is natuurlijk niet op de hoogte van de afspraak van een apart debat over de strategie inzake buitenlandse handel.

De heer H. Candries : Dat is juist, mijnheer de Minister.

Onze KMO's zijn in hoofdzaak georiënteerd op de export en uitermate onderhevig aan de internationale competentie. Ik heb vertrouwen in onze KMO's, maar toch zullen er inspanningen nodig zijn om de bocht in 1992 met succes te nemen.

Het overheidsapparaat zal in de toekomst meer rekening moeten houden met de vele honderden KMO's, terwijl men gewoon was zich te beperken tot een beperkt aantal bedrijven. Wij moeten ook rekening houden met het steeds verder evolueren van een Belgisch of Vlaams produkt, naar een produkt met Belgische of met Vlaamse inhoud. Men zou moeten denken in termen van potentieel, van capability's, prospectief denken in plaats van enkel op basis van referentieproducten.

Het succes zal steunen op kwaliteit en prijs, toeleveringsflexibiliteit en op het aanpassingsvermogen om in te spelen op de behoeften van morgen. Ten einde te kunnen bewijzen dat voor het produkt dat morgen ergens tot stand komt een onderdeel zal kunnen worden ter beschikking gesteld. Deze flexibiliteit moeten wij kunnen begeleiden en uitbouwen.

Buitenlandse handel brengt ons ook bij de GOM's. Het is noodzakelijk het exportbeleid korter bij de bedrij-

Candries

ven te brengen. Hier kunnen de GOM's een belangrijke rol spelen. Ik pleit dus niet, zoals de heer Denys zoëven heeft gedaan, voor een afschaffing van de GOM's, integendeel.

Er is behoefte aan een instrument voor de begeleiding van de KMO's bij de export. Daardoor is er eigenlijk meer flexibiliteit nodig bij de GOM's zodat ze nauwer zouden kunnen samenwerken met de bedrijfswereld.

De heer A. Denys : Weet u wat de Minister in zijn nieuw ontwerp voorstelt ? Dat is geen besparing, maar daarin wordt gewoon wat nu voor de GOM's gedecentraliseerd is, opnieuw gecentraliseerd, Een beetje minder centralisme en meer decentralisatie. Welnu, het voorstel van Minister De Batselier inzake de GOM's druist volledig in tegen wat u heeft gezegd. Wanneer men de indruk wil wekken op de GOM's te besparen is er slechts een middel. met name : schaf de GOM's af ! Zij zijn overbodig. Hun kostprijs tegenover wat zij opleveren is nihil.

De heer H. Candries : Wanneer u vandaag de GOM's afschaft, zal u morgen een nieuw apparaat creëren en dat zal ook een GOM-achtige zijn.

Minister N. De Batselier : Mijnheer Candries, om uw stelling te ondersteunen wijs ik er op dat door de vorige Executieve – waar de partij van de heer Denys iets mee te maken had – . . .

De heer A. Denys : Zeer juist !

Minister N. De Batselier : . . . met de huidige Regering weinig, dat geef ik toe – aan de administratie van de Vlaamse Gemeenschap over de GOM's een evaluatie werd gevraagd. Een zeer gedetailleerd rapport werd opgesteld, dat de noodzaak heeft aangetoond van het voortbestaan van de GOM's, maar met nieuwe taken, onder andere die van buitenlandse handel.

Het volstaat niet hier aan politieke demagogie te doen, men moet ook de evaluatierapporten lezen in verband met bepaalde instrumenten. De

evaluatie moet niet meer worden gevraagd, ze werd gemaakt. Tegelijkertijd zouden dus de ideeën enigszins moeten worden bijgestuurd op basis van de gemaakte studies, anders heeft het laten maken van evaluatierapporten geen zin. Het heeft ook geen zin studies te maken. en verder blijven herhalen wat op congressen wordt verklaard.

De heer A. Denys : Wat Minister De Batselier zegt is juist. In de vorige Executieve was de PVV vragende partij ten einde een evaluatie- en een voorlichtingsrapport te bekomen inzake het functioneren van de GOM's. Wanneer men aan de administratie een doorlichting vraagt, krijgt men zeer zelden een resultaat dat tot afschaffing leidt.

Wij zullen het debat ter zake niet ontwijken. Wat u hier stelt is geen besparing maar enkel centraliseren in de plaats van te decentraliseren.

Minister N. De Batselier : Hoe kan u dat weten wanneer u dat ontwerp niet heeft gelezen ?

De heer H. Candries : Ik denk, mijnheer Denys, dat er behoefte is aan een instrument voor de begeleiding van onze KMO's bij de export. Daarvoor is meer flexibiliteit nodig dan deze die de GOM's vandaag kunnen aan de dag leggen Er is duidelijk ook meer coördinatie nodig tussen de verschillende GOM's. Ik spreek er mij niet over uit of wij in de richting dienen te gaan van één enkele GOM voor Vlaanderen.

Het bestaande 'potentieel kan en moet beter worden aangewend. Op dit vlak is nog veel werk. Wij moeten dat ook zo rationeel mogelijk aanpakken. Het potentieel in de GOM's mogen wij niet laten verloren gaan. omdat zij nauwe contacten met het bedrijfsleven hebben.

De GIMV heeft een aantal spectaculaire operaties achter de rug. De grote BARCO-operatie is voor Vlaanderen zeer goed geweest. Ik zou evenwel willen waarschuwen voor de trend. die eigenlijk niet overeenstemt met het doel waarvoor de GIMV werd opgericht.

Ik heb de indruk dat de GIMV be-

drijven wil groeperen en bewijzen een goede manager te zijn. Ik ben ervan overtuigd dat men daar goede managers heeft, maar – dat klinkt misschien ondankebaar – de GIMV zou eerder moeten worden aanzien als een lanceerplatform. Zodra de kruissnelheid is verzekerd en de zuurstoftoevoer is gewaarborgd, dient de GIMV haar aanwezigheid in succesbedrijven af te bouwen, zoniet zouden wij in een richting roeien waaruit Oost-Europa vandaag terugkeert.

Ik heb het op die manier zeer extreem gesteld, maar ik vrees dat wij aldus te veel in de richting van overheidsbedrijven gaan. De GIMVIN-DUS dient eerder een lanceerfunctie te hebben.

Ik vind de naam ervan slecht gekozen, ik zou gepleit hebben voor de naam „VLINDER”, dat wil zeggen „Vlaamse Industrie en Research”, om duidelijk de relatie tussen industrie en research te demonstreren. VLINDER zou ook een nuttige rol kunnen spelen bij de relatie tussen de bedrijven en de onderzoeksweld. De VLINDER-functie zou voor de bevruchtingsoverdracht van onderzoek naar bedrijf beter aan bod komen. Zo zou ook de lanceerfunctie voor nieuwe bedrijven bijdragen tot een innovatiebeleid.

Mijnheer de Minister, ik vraag ook aandacht voor onze toeristische industrie. Ik heb de indruk dat het toerisme nogal stiefmoederlijk wordt behandeld.

1992 zal een spoorslag zijn voor het toerisme. Vandaag zouden wij een duidelijk onderzoek moeten aanvaarten in verband met de toeristische industrie wanneer de grenzen wegval- len. Wij dienen ons daarop voor te bereiden en ervoor te zorgen dat de toeristische industrie ook op het niveau van de nieuwe Europese eenheidsmarkt wordt uitgebouwd.

De heer A. Denys : Opleiding hangt af van de kredieten van Minister De Batselier. Ik gun hem dat, maar het druist wel in tegen alles wat men op dit ogenblik zegt, met name dat wanneer het economisch goed gaat, men minder overheidssteun moet geven

Denys

om de prioriteiten elders te leggen. Wat wil u zeggen met meer aandacht voor het een of het ander? Bedoelt u daarmee meer steun?

De heer H. Candries : Ik pleit nergens voor meer geld. Het gaat eenvoudig om de oriëntering van bepaalde activiteiten.

De heer A. Denys : Wat bedoelt u dan zeer concreet met meer aandacht, indien dat geen geld betekent?

De heer H. Candries : Ik begrijp u niet.

De heer A. Denys : U zegt : „Er moet meer aandacht komen voor de toeristische sector”. Tot Minister De Batselier, die verantwoordelijk is voor het toerisme, zegt u dat het niets met geld heeft te maken. Wat bedoelt u dan concreet met meer aandacht?

De heer H. Candries : Ik bedoel daarmee dat voor een aantal inspanningen, die vandaag worden gedaan, eventueel andere prioriteiten moeten worden gelegd. De toeristische industrie dient daarbij beter aan bod te komen.

Ik had graag van de Minister vernemen wat wij zullen ondernemen inzake de wereldtentoonstelling in 1992 in Spanje. Hoe zullen wij daar aanwezig zijn? Werd op dat vlak reeds iets voorbereid?

Mijnheer de Minister, de VU-fractie zal deze begroting goedkeuren. Wij verheugen ons erover dat zij zeer duidelijk in de richting van een innovatief beleid gaat. Er is nog veel werk voor de boeg en wij zullen u daarbij steunen. *(Applaus bij de VU)*

De Voorzitter : De heer Brill heeft het woord.

De heer L. Brill (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, waarde collega's, het is niet altijd zo eenvoudig om na één jaar regeringswerk een beoordeling te maken. Iedere regeringsverantwoordelijke tracht iets van zichzelf en van zijn overtuiging in zijn beleid tot uiting te laten komen.

Ik zal mijn betoog beperken tot enkele bedenkingen en vaststellingen, maar ik zal ook enkele waarschuwingen naar voor brengen die gebaseerd zijn op ervaringen.

De algemene conjunctuurindicator van de verwerkende nijverheid in Vlaanderen kende sinds tweeënhalf jaar een ononderbroken stijging. Tijdens de verlofperiode werd er echter een kleine terugval waargenomen. Is dit een adempauze of een keerpunt?

Inzake de industriële productie voor 1989 is tot op heden een begrenzing waar te nemen. Inzake de omzet van de kleinhandel is er op basis van de BTW-aangiften, voor de eerste helft van 1988 een stijging van 2,3 indexpunt en voor de eerste helft van 1989 een stijging van één indexpunt. Dit is dus een aanzienlijke vertraging van de stijging van de omzet.

Er is echter een positieve evolutie in de tewerkstelling. De jeugdwerkloosheid is spectaculair gedaald. Van 1984 tot 1989 verminderde het aantal volledig uitkeringsgerechtigde werklozen in Vlaanderen van 27 1384 tot 157.172 of een vermindering met 114,3 procent. Vooral de jeugdwerkloosheid evolueert in een gunstige zin.

Deze gunstige trend is vooral te danken aan het herstelbeleid van de vorige Regering. De stijgende tewerkstelling en het terugdringen van de jeugdwerkloosheid zijn het beste bewijs van een algemeen gezond economisch klimaat, waarbij de nadruk ligt op het verbeteren van de concurrentiekracht van de ondernemingen, de belangrijkste hefboom voor de stijgende tewerkstelling.

De heer De Roo vroeg zich af wat er zal gebeuren met Interbrew en UCO. De personeelsleden die in deze bedrijven worden afgedankt moeten worden vervangen. Men moet echter ook kunnen aanvaarden dat een herstructurering een must is om de economie in stand te houden.

Om de tewerkstelling te beveiligen kan men echter dergelijke herstructureringsplannen niet uitsluiten. Reeds in de jaren zestig was het bijvoorbeeld reeds duidelijk dat Cockerill-

Sambre moest worden geherstructureerd. Ingevolge allerhande factoren was het toen echter niet mogelijk om te herstructureren. Uiteindelijk heeft men toch geherstructureerd.

De productiecijfers van Cockerill-Sambre zijn nu zeer goed. De economie moet zich dus voortdurend aanpassen. Vooral met het oog op Europa 1992 moet de herstructurering een kans krijgen.

De heer Lisabeth verwees naar de Commissie Preventief Beleid. Het preventief beleid moet op een correcte manier worden toegepast, maar men mag hierin echter niet overdrijven. Dit zou immers negatieve gevolgen kunnen impliceren.

De voorzitter van een van de meerderheidspartijen gaf onlangs trouwens in een kranteninterview toe dat de verbetering van de huidige conjunctuur het werk is van de vorige Regering.

Wij vragen dan ook de gunstige economische evolutie in stand te houden.

De overheidsfinanciën vormen een belangrijke schaduwzijde in het beeld van de Belgische economie. Zowel bij de nationale als bij de Vlaamse begroting werden er onvoldoende structurele inspanningen geleverd om de overheidsfinanciën te saneren.

De fractieleider van de PVV, de heer Denys, heeft daarover gisteren op een duidelijke wijze gesproken.

Bij de begrotingsbespreking 1989, heb ik in mijn betoog reeds gewaarschuwd voor euforie. De hoge werkloosheidsgraad en vooral de overheidsfinanciën leggen een zware hypotheek op de concurrentiepositie van onze bedrijven.

Gezonde bedrijven blijven de essentiële voorwaarde voor een economisch herstel. Daarom moet het herstel, over de partijgrenzen heen, van de concurrentiekracht van de ondernemingen de voornaamste prioriteit blijven.

De overgrote meerderheid van de Belgische ondernemingen zijn er immers van overtuigd dat zij met succes

Bril

hun intrede zullen doen in de eenheidsmarkt. Hiertoe moet wel aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Competitieve bedrijven moeten hun marktaandeel kunnen vergroten en de werkgelegenheid vergroten, tevens moeten zij hun investeringen zelf kunnen financieren. Daarvoor moet de rendabiliteit groot genoeg zijn. De bedrijven moeten kunnen werken zonder subsidies. Daardoor kunnen de overheidsfinanciën worden gesaneerd. Door de competitieve bedrijven wordt de koopkracht van de werknemers beveiligd. Zonder competitieve bedrijven is er geen enkele hoop dat onze overheidsfinanciën ooit zullen worden gesaneerd.

Het is nodig dat de Staat zijn uitgaven beheerst. De Staat moet snoeien in zijn niet-essentiële uitgaven om te voorkomen dat de toenemende rentelast van de overheidsschuld steeds meer knaagt aan de staatsuitgaven, waarmee de uitgaven worden gefinancierd en de economische groei kan worden gewaarborgd.

Ik citeer een persartikel uit De Gazet van Antwerpen van 14 november 1989. Daarin staat : „De ongerustheid van de bedrijfsleiders zit trouwens dieper dan alleen maar hun kritiek op de nieuwe bepalingen van de vennootschapswetgeving. De jongste maanden is een heuse lawine van nieuwe overheidsbepalingen losgekomen die het sociaal-economisch beleid sterk in een bepaalde richting dringen. Men heeft het gevoel alsof de socialisten geleidelijk aan meer greep krijgen op het gebeuren en hun politieke ideeën langzaam maar doelbewust aan het doordrukken zijn”.

Het is precies of bepaalde drukkingsgroepen een bepaalde collectivistische visie aan het doordrukken zijn. We hebben een tiental jaar geleden gezien welke de gevolgen zijn. We moeten in elk geval voorzichtigheid aan de dag leggen en zelfs radicaal neen durven zeggen.

Bij de voorstelling van zijn laatste jaarverslag als afgevaardigd-bestuurder van het VBO heeft Raymond Pulinx dan ook terecht gewaarschuwd voor de reglementitis die ons land in

de jaren zeventig doodziek heeft gemaakt.

We moeten de oorzaken durven onderschrijven. We moeten durven rekening houden met de lessen uit het verleden. De manier waarop deze Regering zich weer op alle niveaus aan het bemoeien is met de normale ontwikkelingen van de vrije markteconomie zet vraagtekens bij de kansen van onze ondernemingen in 1992.

Nu nog een woordje over de overheidsholdings. De feitelijke meerderheid blijft zich vastklampen aan oude recepten van de jaren zeventig. Een superholding als de GIMV blijft met belastinggeld actief participeren in het marktgebeuren. U kent onze zienswijze hierop.

Het is niet de taak van de overheid op die manier in te grijpen in een economisch gebeuren. Integendeel. De overheid moet het kader creëren waarin bedrijven in vrije concurrentie en tegen lagere prijzen een betere service kunnen bieden aan de consument. Minder reglementering, het versoepelen van de arbeidsmarkt en het aanmoedigen via deregulering van het scheppen van nieuwe banen, zijn de juiste instrumenten voor een gezond economisch beleid op middellange termijn, met een maximale tewerkstelling, vooral van de jeugd.

Privatisering is in dit geheel een instrument om onze economie nieuwe impulsen te geven en een middel om het overheidstekort te beperken. De geschiedenis en de actualiteit geven ons hierbij gelijk. In het Oostblok is dat economisch systeem failliet. Men spreekt daar nu van liberalisering. Bij ons, in het nieuwe Vlaanderen is dit wel anders. Niettegenstaande de gekende resultaten van de vorige coalitie, waarin een duidelijke vrijemarktsituatie terug te vinden was, wil de huidige feitelijke meerderheid verder de weg op gaan van het collectivisme.

Minister N. De Batselier : Kan u mij zeggen hoeveel geld de vorige coalitie heeft besteed aan openbare economische initiatieven en hoeveel er nu wordt aan besteed ? Uw antwoord zal zeker niet uw stelling staven.

De heer L. Brill : De vorige Regering heeft voorstellen voor privatisering neergelegd. Na de belabberde situatie van de jaren zeventig en begin van de jaren tachtig, zijn er overheidstussenkomsten geweest om zuurstof aan de bedrijven te geven.

Minister N. De Batselier : Daarover heb ik het niet. Geef mij uit de begroting voor 1988 die initieel door de heer Waltniel werd opgesteld, het bedrag dat voorzien was voor openbaar economisch initiatief en hoeveel er dit jaar is ingeschreven.

De heer L. Brill : Ik zal duidelijk antwoorden. Ik heb het exacte cijfer niet bij.

Minister N. De Batselier : Het is 250 miljoen frank meer.

De heer L. Brill : De vorige Regering heeft duidelijk gesteld dat de privatisering voorrang moet krijgen. Na de belabberde situatie die we hadden overgeërfd, was privatisering nodig.

Onder Martens V hebben we duidelijk gesteld dat, nu de economie terug op gang is, we moeten afbouwen. U bent toch verstandig genoeg om te weten en te beseffen dat aan de economie injecties moesten gegeven worden om ze weer op dreef te brengen.

Zodra de economie terug op dreef was hebben wij voorgesteld om te privatiseren. U weet dat dit ons niet in dank werd afgenomen door de toenmalige oppositie.

Minister N. De Batselier : Volgens de theorie van de twee snelheden bevond Vlaanderen zich in 1988 reeds in een periode van hoogconjunctuur.

De heer A. Denys : Minister De Batselier, u weet dat dit verschil voortspoot uit het reconversieplan voor Limburg. U weet ook zeer goed dat er over de GIMV, uw instrument voor het overheidsbeleid, totaal andere ideeën bestonden dan degene die u nu hebt. Wij wilden voor een groot aantal zaken de participatie in de GIMV verminderen, zodat de GIMV voor de financiering op de particuliere geldmarkt een beroep zou moeten doen.

De Voorzitter : Wegens de onderbrekingen krijgt de heer Brill nog enkele minuten om zijn uiteenzetting af te ronden.

De heer L. Brill : Ook over de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen maak ik enkele bedenkingen.

De SERV is te machtig. Er kunnen in Vlaanderen nauwelijks politieke beslissingen worden genomen zonder de zegen van de SERV-partners. Op die manier wordt de ideologische verzuiling vervangen door een veel moeilijker te bestrijden kwaal, namelijk de economische verzuiling.

De invloed van de politieke concerns of politieke netwerken weegt te zwaar op de politieke en economische beslissingen: Deze schemerzone moet dringend worden opgeklaard.

Inzake de GOM's geldt onze visie van het verleden nog altijd. Collega Ward Beysen en ikzelf hebben tijdens de vorige Regering een voorstel ingediend om de GOM's af te schaffen. Ook dat werd ons niet in dank afgenomen.

Wij hebben ook om een evaluatie gevraagd. Het is immers duidelijk dat er overlappingsen zijn. Ik denk bijvoorbeeld aan de BDBH. Ik beweer niet dat daaruit belangrijke zaken niet opnieuw kunnen worden gebruikt, maar nu zijn er in elk geval te veel overlappingsen. Wij stellen ons dan ook vragen bij het feit dat nu geherstructureerd en gecentraliseerd wordt, in de plaats van het omgekeerde. In de huidige begroting is hiervoor ongeveer 170 miljoen frank ingeschreven. Het gaat echter eigenlijk om een provinciaal initiatief. Moet deze zaak dan niet worden doorgeschoven naar de provincies, zodat de Vlaamse begroting wat meer armslag krijgt. (*Applaus bij de PVV*)

De Voorzitter : De heer Aerts heeft het woord.

De heer F. Aerts (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, bij de bespreking van de begroting van 1989 heb ik een reeks opmerkingen gemaakt over het

energiebeleid. In het overigens uitstekend verslag van de heer Van der Maelen lees ik op de bladzijden 48 en 49 dat de Minister een hele reeks goede intenties heeft. In vergelijking met vorig jaar is er niet veel gerealiseerd. Ik stel dit enkel vast en maak daarover geen enkel verwijt.

Ik besef zeer goed dat het niet eenvoudig is om in één jaar tijd, en wachtend op studies, bepaalde problemen aan te pakken. Hoe dan ook blijven wij deze materie met bijzondere aandacht volgen en verwachten wij in de komende weken en maanden positieve voorstellen van de Minister.

De korte uiteenzetting die ik vandaag zal houden, heeft als enig onderwerp het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Op dat gebied zijn er heel wat problemen waarover ik opheldering vraag. Door de activiteiten van de Senaatscommissie voor de Financiën kon ik jammer genoeg niet op de commissievergaderingen van de Vlaamse Raad aanwezig zijn en ben ik verplicht mijn vragen nu te stellen ik neem aan dat dit voor de Minister geen enkel probleem is.

Ik zal eerst spreken over het FIOV, het Fonds voor Industrieel Onderzoek in Vlaanderen, dat werd opgericht bij decreet van 6 mei 1987 als doel alle middelen voor het toegepast industrieel onderzoek in één begrotingsfonds onder te brengen.

Tot dusver werd het Fonds gebruikt voor de financiering van het competitief onderzoek enerzijds en het précompetitief onderzoek via het IWONL anderzijds.

In het verslag lees ik : „De overheveling van bevoegdheden en middelen maakte echter dat de Europese programma's EUREKA en Ruimtevaart, die beiden duidelijk technologisch gericht zijn, ook onder mijn bevoegdheid vallen. Verder hebben ook de impulsprogramma's biotechnologie en nieuwe materialen een duidelijke industriële finaliteit”.

Uit het woord „duidelijk” leid ik af dat u iemand wil overtuigen van het feit dat er inderdaad duidelijkheid bestaat.

Besluitend zegt u : „... zal ik er naar

streven om de beschikbare middelen met betrekking tot het wetenschappelijk en technologisch onderzoek met een industriële finaliteit te groeperen onder het FIOV. Ik heb dan ook aan de administratie gevraagd concrete voorstellen te formuleren”.

Mijn concrete vraag, mijnheer de Minister, is dan of ik uit het voorafgaande moet besluiten dat het uw persoonlijke interpretatie is dat de programma's EUREKA en Ruimtevaart duidelijk technologisch gericht zijn en een industriële finaliteit hebben, en dus tot uw bevoegdheid behoren, dan wel of dit het standpunt van de Vlaamse Executieve is. Misschien werden de bevoegdheden gedelegeerd, maar dat heb ik nergens kunnen lezen.

Hoe interfereren uw acties met de bevoegdheid van andere Gemeenschapsministers ? Ik denk hier speciaal aan Minister Coens, die over één aanzienlijk bedrag beschikt voor wetenschapsbeleid, maar ook aan de Ministers Kelchtermans, Weckx en Sauvens ? Moet ik besluiten dat alle onderzoek met een technologisch karakter of een industriële finaliteit tot uw bevoegdheid behoort ? Hoe is er dan een rapportering naar de Vlaamse Executieve ? Is daarvoor een procedure voorgeschreven of heeft men afgesproken dat u het wetenschapsbeleid regelt ? Het is belangrijk dat wij van dit alles op de hoogte zijn zodat we later contacten kunnen leggen om deze materie te volgen.

Een tweede deel van mijn uiteenzetting handelt over het verslag van de werking van het FIOV. Het FIOV werd bij decreet van 6 mei 1987 opgericht. Dit decreet bepaalt dat er jaarlijks een verslag over de werking wordt uitgebracht. Bij mijn weten is dit nog niet gebeurd, alhoewel het FIOV gedurende het hele jaar 1988 heeft gewerkt. Die vraag is des te interessanter, wanneer ik zie welke grote bevoegdheden en daaraan verbonden middelen aan het FIOV werden gegeven.

Normaal zou de Vlaamse Raad op de hoogte moeten zijn van het programmeren van impulsacties. Dat zou het resultaat van overleg moeten zijn. Het niet éénduidig kunnen na-

Aerts

trekken van deze kredieten in de begroting door ze in een Fonds onder te brengen staat de openheid van het beleid in de weg en bemoeilijkt het maken van een overzicht van de globale R- en D-inspanningen.

Verder vernam ik graag iets over de programmatie en het beheer van de nieuwe impulsprogramma's. Hoe gebeurt dat? Ressorteren zij onder het Fonds voor Industriële Ontwikkeling in Vlaanderen? Hoe gaat men te werk bij de opstelling van de programma's? Welke adviezen worden gevraagd aan de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid? Men heeft gemeend goed te doen allerlei adviezen en procedures in te schakelen. Ik wil graag weten of dat in de praktijk allemaal goed werkt.

Mijn laatste vragen gaan over het SCK, en zijn een beetje tegengesteld met wat ik tot nu toe heb gelezen.

Hoe komt het dat de toelage van SCK in het activiteitenprogramma over de industriële vernieuwing is ingeschreven en niet ook in de activiteitenprogramma's inzake leefmilieu, volksgezondheid en/of medisch sociaal beleid, terwijl blijkt dat substantiële onderdelen van het programma voor het SCK betrekking hebben op deze activiteitenprogramma's?

Is het juist dat de programmatie van het onderzoek in het SCK ontsnapt aan het collegiaal overleg in de Vlaamse Executieve, het advies van de VRWB of de VLIWO-Commissie?

Indien het antwoord positief is, kan ik dan besluiten dat men voor de toelage aan de universitaire instellingen een analoge werkwijze zal volgen en zal de bevoegde Minister dan ook weer zijn eigen weg gaan? Dan wordt het toch moeilijk nog over een beleid van wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen te spreken.

Ik hoop dat het antwoord van de Minister ons zal toelaten het wetenschapsbeleid in Vlaanderen te volgen, te meer omdat een groot deel van deze materie tot de nationale bevoegdheid is gebleven, waar de toe-

stand ook niet zo duidelijk is, aangezien daar én een Minister én een Staatssecretaris verantwoordelijk zijn.

Ik wil hier niet zo direct kritiek uitoefenen. Ik wil alleen weten hoe het allemaal werkt om deze problematiek met des te meer kennis van zaken te kunnen volgen. (Applaus)

De Voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, het is niet mijn bedoeling hier de werkzaamheden van de Commissie over te doen, maar de Minister zal het mij niet kwalijk nemen dat ik enkele vragen en bedenkingen opnieuw formuleer gezien de lange tijd die is verstreken tussen de commissievergaderingen en het huidige debat, en gezien de belangrijke wijzigingen van de jongste tijd.

Het liberale uitgangspunt is dat wij het triumfalisme over de sterke groei van de tewerkstelling niet delen.

Inzake de groei van de begroting sluit ik mij aan bij collega De Roo die zich afvroeg of de middelen in deze begroting voor het Fonds voor Tewerkstelling en Opleiding zullen volstaan om de geplande inspanningen voor de tewerkstelling, de beroepsopleiding en de Weerwerkactie te financieren.

Mijnheer de Minister, in de Commissie werden een aantal vragen niet beantwoord, onder meer over het regionaal aandeel van de besparingen op de nationale begroting, de fameuze trekkingsrechten. Hoe zult u dat opvangen in uw begroting? Waar denkt u dat besparingen kunnen worden gedaan, en op welke andere posten zult u die kunnen recupereren?

In de Commissie was er ook onduidelijkheid over de 0,18 procent voor het Tewerkstellingsfonds. U hebt gezegd dat Minister Van den Brande een reserve van 500 miljoen frank had en dat de Executieve die zo snel mogelijk zou opeisen. Is dat gebeurd? Hoe geschiedt de verdeling? Wanneer, waar en hoe zullen de middelen worden aangewend?

Wij zijn er ook van overtuigd dat een snelle evaluatie van de tewerkstellingsprogramma's nodig is, gezien de zich wijzigende arbeidsmarkt. Wij veronderstellen dat u rekening zult houden met de maatschappelijke behoeften en de tewerkstelling van specifieke doelgroepen. Sanering blijft echter opportuun en budgettair noodzakelijk. Wij pleiten dan ook voor een selectieve afschaffing van sommige tewerkstellingsprogramma's. Van SP-zijde heb ik vandaag vernomen dat zij het dringend noodzakelijk vinden de GESCO-regeling voor gemeenten en OCMW's te herzien.

Mijnheer de Minister, u hebt aangekondigd dat u bereid bent die regeling te versoepelen. Wij zien twee belangrijke problemen. Het contingent voor sommige gemeenten is te hoog, waardoor de financiële lasten te zwaar worden. Daarnaast hebben wij een meer principieel standpunt, waar volgens mij iedereen achter kan staan: via tewerkstellingsprogramma's mogen geen vaklui worden tewerkgesteld, waarvoor de vraag op de arbeidsmarkt groter is dan het aanbod.

De Weerwerkactie voor langdurig werklozen was een zeer belangrijk aspect van uw beleid tijdens de voorbije maanden en is volgens u gebaseerd op een mentaliteitsverandering in de richting van herintegratie. Dat is zeker een waardevol uitgangspunt, maar het vormt tevens de zwakte van het systeem. Het staat of valt met de wil of de onwil van de werklozen waarin u zeer veel vertrouwen stelt.

Wij hebben een paar bedenkingen. Aangezien voor dat programma aanzienlijke budgettaire middelen worden uitgetrokken vinden wij een consequente evaluatie essentieel.

Ik werd wat ongerust toen bleek dat geen antwoord kon worden gegeven op de vraag naar de juiste kostprijs voor de integratie van één langdurig werkloze via de Weerwerkactie. Ik ga ermee akkoord dat een louter economische benadering van dit probleem geen goed uitgangspunt is. Toch zou het makkelijk zijn op die concrete vraag een antwoord te krijgen.

Van Mechelen

Wij willen dat bij de evaluatie het rendement van de actie kan worden berekend. Dan kunnen wij nagaan of het de moeite loont de actie integraal voort te zetten.

Mijnheer de Minister, het zal u niet verwonderen dat ik naar aanleiding van de gebeurtenissen van maandag jongstleden duidelijkheid vraag over uw houding tegenover de idee de vormingsplicht in te voeren.

Minister R. De Wulf : Ik heb dat al tien keer gezegd. U stelt vragen die al beantwoord zijn.

De heer D. Van Mechelen : Ik ken die antwoorden niet. Zullen wij samen het verslag bekijken ? Ik heb het hier bij me.

Minister R. De Wulf : De antwoorden staan zeker in het verslag.

De heer D. Van Mechelen : In het verslag staat, bijvoorbeeld over de 0,18 procent : „De Gemeenschapsminister verklaart... De Executieve zal het derhalve opvangen.”

Er zijn tal van die antwoorden wanneer ik concreet vraag wanneer die bedragen zullen worden overgeheveld, wat men ermee zal doen, hoe ze zullen worden aangewend. Misschien kunt u daarop straks antwoorden.

Minister R. De Wulf : Dat zal ik doen.

De heer D. Van Mechelen : Mijnheer de Minister, een aantal leden van uw partij zullen er wellicht niet erg gelukkig mee zijn dat ik deze aangelegenheid opnieuw aanhaal, maar vorige week werd er in de Kamer van Volksvertegenwoordigers een programmawet besproken, waar de idee van de vormingsplicht opnieuw een bepaald element van de besprekingen vormde.

De programmawet werd uiteindelijk door de meerderheid goedgekeurd, zodat wij de mening zijn toegedaan dat deze idee de steun van de vergadering had gekregen.

Wij hebben moeten vaststellen dat

maandag jongstleden ter zake een duidelijke patsituatie is ontstaan door uw uitspraak na de ronde-tafelconferentie- ik hoorde toevallig de uitzending Actueel van de BRT-radio, waaruit blijkt dat u lijnrecht tegenover uw collega Van den Brande komt te staan.

Wij zijn van mening dat deze houding de tewerkstellingspolitiek in ons land ten zeerste hypothekeert en dat dit vooral een hypotheek legt op een aantal essentiële gebieden, met name de budgettaire gezondmaking van ons werkloosheidssysteem, op de herwaardering van het statuut van de werkloze, op de mogelijkheid om aan de oproep van internationale instellingen tot meer aandacht en financiële inzet voor de vorming tegemoet te komen en tot slot op het tot stand komen van een definitieve regeling in verband met de modaliteiten van de stempelcontrole, die trouwens door uw fractie uitdrukkelijk wordt gevraagd.

U zal mij misschien zeggen dat ik in de herhaling val, maar hier kan niet duidelijk genoeg worden gesproken. Wij zijn hier tenslotte in de Vlaamse Raad. Vorige week heb ik met bijzonder veel belangstelling in de Kamer de debatten over de programmawet gevolgd.

Ik zou u ook willen vragen welk standpunt de Executieve ter zake inneemt en of er een meerderheid bestaat om u hierin te volgen.

Bovendien wens ik u een meer principiële vraag te stellen die ten gevolge van de twee eerste fazen van de Grondwetsherziening duidelijk op de voorgrond is getreden. Gaat u ermee akkoord dat het voeren van een tewerkstellingsbeleid een uitsluitend regionale bevoegdheid is, waarbij de nationale Minister van Tewerkstelling en Arbeid zich zou moeten onthouden van beleidsindicaties ?

Ik heb de indruk dat de hele discussie van maandagnamiddag zich op dat terrein afspeelt. De nationale Minister van Tewerkstelling en Arbeid komt in verband met de hervorming van de werkloosheidsreglementering terecht op het beleidsterrein waarvoor u al dan niet exclusief bevoegd bent.

Hoe ziet u de samenwerking en de relatie tussen uzelf en de nationale Minister van Tewerkstelling en Arbeid in verband met enerzijds de reglementering en anderzijds de opleiding en de arbeidsbemiddeling ?

Ik wens van deze gelegenheid gebruik te maken om, vanuit de oppositie, een oproep te doen tot het organiseren van een zo breed mogelijk overleg, over de partijgrenzen heen, inzake de tewerkstellingspolitiek.

Het bestrijden van de werkloosheid is en blijft voor de PVV in de eerste plaats slechts mogelijk door het bevorderen van de economische activiteit. Gezien de economische heropleving en het toenemend probleem van niet ingevulde arbeidsplaatsen pleiten wij thans voor een fundamentele nieuwe aanpak van het werkloosheidsprobleem. Daarbij onderschrijven wij de idee van een vormingsplicht in zoverre hieraan de nodige stimuli en sancties kunnen worden gekoppeld.

In het kader van deze bedenkingen wenst de PVV het volgende alternatief te formuleren, met het oog op het tot stand komen van een wettelijk kader ter bestrijding van de werkloosheid en ter ondersteuning van de werkzoekenden.

Wij zijn de mening toegedaan dat een grotere nadruk moet worden gelegd op opleiding en vorming. Een fundamentele inspanning ter zake is onontbeerlijk, maar moet worden geleverd door de Gewesten. Zulks moet zich vertalen in een nog betere coördinatie van de bestaande mogelijkheden en in het ter beschikking stellen van ruimere financiële middelen.

Mijnheer de Minister, op dat vlak zijn wij blijkbaar dezelfde mening toegedaan dat er in de Commissie de consensus is gegroeid dat u als Minister van Tewerkstelling een leidinggevende rol zou spelen bij het coördineren van alle mogelijke vormings- en opleidingskansen die de werkzoekenden kunnen worden aangeboden.

Dit kan echter slechts een betekenis hebben wanneer er in de reglementering bepaalde stimuli worden ingebouwd die de werklozen er effectief

Van Mechelen

kunnen toe aanzetten te participeren aan de diverse opleidingen die worden aange boden. Zulks druist dan echter weer in tegen de filosofie van uw Weerwerkplan waarbij u meer de nadruk wilt leggen op de vrijwilligheid, op de bereidheid van de werkzoekende tot herscholing en reïntegratie.

De gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding moeten in staat worden gesteld om de langdurige werkloze een aangepast vormingspakket aan te bieden, dat rekening houdt met het individuele profiel van de werkloze enerzijds – de vaardigheden en mogelijkheden – en anderzijds met de imperatieven van de arbeidsmarkt.

Het is evident dat ook sancties zullen moeten worden voorzien ten einde de slaagkansen van dergelijke ambitieuze opleidings- en vormingsplannen niet in het gedrang te brengen. De weigering om in te gaan op geschikte werkaanbieding moet worden beschouwd als een uiting van werkonwilligheid, wat onomkeerbare gevolgen moet hebben op het vlak van de uitkeringsgerechtigdheid.

Het principe van de keuzevrijheid in hoofde van de werkzoekende zou echter wel moeten worden gehandhaafd. In een eerste fase zou een werkzoekende, op basis van persoonlijke interesse of bekwaamheden, moeten kunnen opteren voor een bepaalde opleiding. De moeilijkheid die zich de volgende jaren zal voordoen is dat er niet voldoende opleidingsaanbod zal voorhanden zijn.

In een tweede fase stellen wij dat indien een bepaalde opleiding werd doorlopen, en dat wanneer de werkzoekende na een bepaalde periode geen passende betrekking heeft gevonden, hij in nauwe samenwerking met de regionale bureaus voor arbeidsbemiddeling, zou kunnen worden verplicht tot een bijkomende vorming met een duidelijke marktintegrerende doelstelling waarbij de werkzoekende, binnen een beperkt vormingsaanbod zelf zal kunnen kiezen.

Werklozen die na een bepaalde periode, in het systeem dat wij voorstellen zou dit na twee jaar zijn, nog geen geschikte betrekking hebben gevonden zouden terecht komen in een regeling voor langdurig werklozen, waarbij zij voor een aantal projecten prioriteiten krijgen.

Mijnheer de Voorzitter, mijn tijd is beperkt, dus ik zal proberen af te ronden met het verduidelijken van enkele essentiële uitgangspunten van ons voorstel.

Men verwijt ons dat ons voorstel iets te ongenueanceerd is daar wij de verplichte vorming rechtstreeks koppelen aan het uitkeringsniveau. Een sociale correctie dringt zich hier echter op. Er moet een fundamenteel onderscheid blijven bestaan tussen uitkeringen aan gezinshoofden of daarmee gelijkgestelden en uitkeringen aan niet-gezinshoofden. Gezinshoofden moeten steeds beroep kunnen blijven doen op een uitkering, ook al weigeren zij het vormingsaanbod. Voor de niet gezinshoofden vinden wij dat het beter is ze te laten terecht komen in een uitdovende regeling van werkloosheidsuitkeringen, gekoppeld aan hun arbeidsverleden.

Mijnheer de Voorzitter, om te eindigen, en ik ben overtuigd dat verschillende leden uit diverse partijen het hiermee eens zijn, wil ik nog stellen dat wij, met het systeem van vormingsplicht en het responsabiliseren van de werkloze om zich te integreren in de arbeidsmarkt, ook een oplossing kunnen bieden aan het probleem van de dagelijkse stempelcontrole, waarvoor een rationalisering van het systeem zich opdringt zodat heel wat energie en budgettaire middelen kunnen worden bespaard.

De Voorzitter : Het woord is aan mevrouw Kestelijn-Sierens.

Mevrouw M.P. Kestelijn-Sierens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de begroting Economie van de Vlaamse Gemeenschap heeft betrekking op heel wat activiteitenprogramma's. Wij hebben de uitgebreide beleidsnota opgebouwd op basis van de activiteitenprogramma's ten eerste gewaardeerd. Betreffende elk programma is op een overzichtelijke manier uitleg gegeven.

Ik wens hier betreffende een drietal domeinen een paar bedenkingen te formuleren of vragen te stellen.

Ten eerste, wil ik het hebben over het exportbeleid. We wachten met ongeduld op de beleidsnota in verband met het exportbeleid voor Vlaanderen.

Wij hebben inmiddels vernomen dat er een beleidsnota klaar ligt en dat die op de eerstvolgende bijeenkomst van de Commissie voor het Bedrijfsleven zal worden besproken. Ik hoop dat het geen discussie over bevoegdheden zal worden, want die riskeert overloos te zijn.

Het is beter pragmatisch tewerk te gaan en te kiezen voor een beleid dat efficiënt is. Ofwel huldigt men een autonomistische visie waarbij elk Gewest en de nationale overheid met de geringe middelen die ze toebedeeld krijgen, volledig zelfstandig initiatieven nemen. Vlaanderen beschikt maar over 95 miljoen actiemiddelen, plus 50 miljoen voor individuele steunverlening. Er zouden ook 96 personeelsleden worden getransfereerd. Ofwel huldigt men de samenwerkingvisie. Deze gaat ervan uit dat door de financieringswet het exportbeleid versnipperd werd en dat noch de nationale overheid, noch de Gewesten naar behoren kunnen handelen. Ook de SERV is van oordeel dat de middelen te zeer versnipperd zijn en maakte op 3 mei 1989 zijn standpunt bekend.

Ook mijn fractie is van oordeel dat wij moeten kiezen voor samenwerking tussen de Gewesten en met de nationale overheid. Liever een complementair beleid, dan een concurrentieel beleid.

Het is de hoogste tijd dat wij langs Vlaamse zijde een voorstel doen. Wallonië heeft reeds een Agence wallonne pour l'exportation.

Een tweede punt waarover ik het wil hebben zijn de expansiewetten van 1959 en 1970 ten gunste van de grote bedrijven.

In de Regeringsverklaring werd bepaald dat de expansiewetten voor grote bedrijven moesten worden aan-

Kestelijn-Sierens

gepast. Wij stellen met genoeg vast dat de aanvraag en behandelingsprocedure vereenvoudigd wordt. Dit is inderdaad ten zeerste gewenst. Op het ogenblik worden de dossiers te traag behandeld. Ook het uitbetalen van de subsidies gebeurt zeer langzaam.

Mijnheer de Minister, u bent van oordeel dat selectiviteit een belangrijk punt is. Ik kan hierin komen voor zover criteria worden gehanteerd die passen in de huidige economische constellatie en in het breder Europees perspectief. Het zou echter fout zijn criteria als tewerkstelling te hanteren en bijgevolg investeringen te stimuleren die achterhaald zijn.

Om competitief te blijven moeten wij voorrang geven aan toekomstgerichte activiteiten. De Minister heeft beloofd in de Commissie een discussie te voeren over de nieuwe richtlijnen die vanaf 1 januari 1990 van toepassing zullen zijn.

In het kader van de expansiemogelijkheden wil ik het ook hebben over de KMO-wet van 4 augustus 1978 die herzien zal worden.

De Minister gaat er terecht vanuit dat een efficiënte toepassing van de expansiewet voor de KMO een daadwerkelijke financiële steun moet betekenen bij het investeren.

Rentetoelagen en kapitaalpremies bij KMO-investeringen zijn wel een essentieel en noodzakelijk onderdeel van een KMO-vriendelijk beleid. Kleine en middelgrote ondernemingen beschikken niet over dezelfde mogelijkheden als de grote ondernemingen om hun investeringen te financieren. Een financiële tegemoetkoming bij investeringen moet de basisgedachte blijven bij het toekennen van een rentetoelage en/of kapitaalpremie. Concreet betekent dit dat geen bijkomende criteria zouden mogen worden gesteld als voorwaarde voor het toekennen van basispremies.

De huidige berekeningswijze zou in zijn geheel vereenvoudigd moeten worden, wat de doorzichtigheid voor

de KMO'er zal bevorderen en de afhandeling van het dossier zal versnellen.

De bestaande procedure moet worden versoepeld.

De steun moet ten goede blijven komen aan de totale doelgroep, dus ook aan de kleinere KMO's. Wanneer het minimuminvesteringsbedrag zonder meer wordt opgetrokken, wordt een groot deel van de doelgroep uitgesloten.

Ik stel mij ook nog steeds de vraag waarom de vrije beroepen nog uitgesloten worden van de toepassing van de expansiewet. In de Commissie heeft u verklaard, mijnheer de Minister, dat dit niet nodig is gezien zij andere fiscale voordelen genieten. Ik zie geen specifieke maatregelen die van toepassing zijn op de vrije beroepen.

Als het gaat om investeringen aan te moedigen wegens hun economisch nut, is dit ook van toepassing op de investeringen van vrije beroepen, die trouwens ook tewerkstelling creëren. Ik stel vast dat vrije beroepen dikwijls het voorwerp uitmaken van een zekere afgunst, doch men mag niet vergeten dat het zelfstandig zijn een enorme inzet vergt en ook vele risico's inhoudt.

Ten derde wil ik het hebben over de herziening van de organisatie van de GOM's. De GOM's hebben in het verleden hun nut al bewezen. En de doorlichting van de Vlaamse Administratie bewijst dit nut nogmaals.

Wij kunnen ons echter niet van de indruk ontdoen dat het nieuwe ontwerp een te sterke centralisatie op het Vlaamse vlak beoogt. Er is beperking van de autonome functies.

Voor de taken in opdrachtfunctie wordt de coördinatie verwezenlijkt door een door de Vlaamse Executieve aangewezen instelling. De GOM's zijn steeds in het Vlaamse land een voorbeeld van coördinatie geweest.

In het ontwerpdecreet wordt onder meer de nadruk gelegd op het inpassen van de GOM's in het Vlaams beleidskarakter in het algemeen en het versterken van de relatie met de an-

dere Vlaamse instellingen. In dit verband wordt er aangestuurd op een systematisch overleg met de Vlaamse Administratie.

Er zou ook een jaarlijkse richtnota worden opgemaakt om de coördinatie tussen de GOM's en de Vlaamse Administratie en de opdrachten van de Vlaamse Executieve te bepalen. Zij moeten ook hun begroting ter goedkeuring voorleggen aan de Vlaamse Executieve en zelfs het reglement van orde.

Ik meen hier toch te mogen aanbrenge, mijnheer de Minister, dat er steeds ruim overleg is geweest met de Vlaamse Administratie en dat terzake de vrees bestaat dat de GOM's die reeds bewezen hebben dat ze in staat zijn veel te realiseren hierdoor van hun soepelheid zullen verliezen en in een keurslijf worden gedwongen die hun werking zeker niet ten goede zal komen.

Anderzijds roept de splitsing van de budgettaire toelage in een vast gedeelte voor de autonome werking en een variërend gedeelte voor de opdrachten van de Vlaamse Executieve eveneens vragen op: zal dit tot een vermindering van de bestaande toelagen voor de autonome werking leiden?

De bekommernis ligt voor dat de regeringscommissarissen ook zouden evolueren naar een soort supervoorzitter van de GOM. Hun taak zou zoals in het verleden beperkt moeten blijven tot het conformiteitsonderzoek van de beslissingen en niet tot een opportuïteitsonderzoek.

Mijnheer de Minister, de GOM's hebben zoals ik al zei, hun nut bewezen. Ze werken op het ogenblik op een zeer efficiënte manier. Ik kan daarvan getuigen. Zij worden bijna geleid als een privé-onderneming. Ik denk niet dat het uw bedoeling is om van de GOM's een soort administratie te maken, maar de CVP-fractie is niet gelukkig met de nieuwe voorstellen en vraagt u uw visie terzake te herzien. *(Applaus bij de meerderheid)*

De Voorzitter : Minister De Wulf heeft het woord.

Minister R. De Wuif (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, een kwartier geleden dacht ik dat de vragen die aan mij rechtstreeks werden gesteld zeer beperkt zouden zijn, tot de heer Van Mechelen het woord nam. Hij heeft echter vragen gesteld die vroeger reeds waren aangehaald en die verdienste is dan ook niet zo groot. Het feit dat er niet zo veel vragen aan mij rechtstreeks zijn gesteld heeft enkele oorzaken.

Een eerste oorzaak is de uitvoerige gedachtenwisseling die wij in de Commissie over de tewerkstelling en de beroepsopleiding hebben kunnen voeren.

Een tweede oorzaak is ongetwijfeld het zeer overzichtelijk, beknopt en toch volledig verslag dat wij van mevrouw De Meyer hebben gekregen.

Een derde oorzaak is uiteraard het feit dat wanneer men Economie, Tewerkstelling en Beroepsopleiding tegelijk behandelt, iedereen natuurlijk weet dat tewerkstelling en het creëren van duurzame werkgelegenheid in de eerste plaats en in zeer grote mate afhankelijk is van het economisch gebeuren en dat wij dus op dat ogenblik een verschuiving van voorrang krijgen.

Het is niet de bedoeling vandaag uit te weiden over de toekomstperspectieven. Die komen genoegzaam in het verslag tot uiting alsook in de beleidsnota die ik aan de Raad heb voorgelegd. Ik wens dus zeer concreet in te spelen op de gestelde vragen.

Mijnheer De Roo, u is van mening – en terecht – dat de werkgevers een grotere inspanning moeten doen, voornamelijk op het vlak van de beroepsopleiding. Ik ga daar uiteraard volledig mee akkoord. Ik heb de indruk dat, vermits de arbeidsreserve vermindert, ook de werkgevers meer en meer in die richting beginnen te denken.

Door samenwerkingsakkoorden per sector af te sluiten tracht ik dit te stimuleren, waardoor de bedrijfssectoren een grotere en bestendige bijdrage leveren in de opleiding van hun

sector. Het zal u niet onbekend zijn dat dergelijke samenwerkingsakkoorden reeds werden gesloten met de sectoren confectie en hout en dat momenteel onderhandelingen bezig zijn met andere bedrijfssectoren, waaronder de zeer belangrijke sector bouw.

U vraagt zich af of de middelen waarover wij beschikken wel voldoende zijn om de beroepsopleiding op een ordentelijke manier uit te bouwen. Eenzelfde vraag heeft ook de heer Lisabeth gesteld en kwam ook tot uiting in de besprekingen die wij in de Commissie hebben gevoerd.

Voor 1989 – alhoewel er op het eerste gezicht een budgettair tekort was van 60 miljoen – werd in de werking niets afgebouwd of verminderd. Integendeel, de beroepsopleiding heeft uitbreiding gekend en houdt er rekening mee dat de rekening voor 1989 sluitend zal zijn. Voor 1990 heeft de administratie 75 miljoen gevraagd. Zij heeft echter uit het oog verloren – hiermee antwoord ik op een andere vraag – dat wij nog meer middelen dan voorzien van het ESF mogen verwachten.

Ik kan u verzekeren dat de middelen die bijkomend, boven de 150 miljoen uit het ESF zouden komen, effectief aan de VDAB zullen worden gespendeerd. Soms verliest men uit het oog dat voor 1990 er ook in de Weerwerkactie 394 miljoen bijkomende middelen werden voorzien voor de beroepsopleiding. Die middelen moeten niet in specifieke programma's worden geaffecteerd vermits in de normale programma's reeds heel wat langdurig werklozen worden opgenomen. Dit is een meer dan voldoende geruststelling. Indien er zich haperingen zouden voordoen, rijst een nieuw feit waarop wij zullen inspelen.

De heer Lisabeth heeft zich samen met mij erover verheugd dat de begroting voor Tewerkstelling tot de groeiers behoort.

De heer Van Mechelen heeft gesproken over triumfantisme. Ik heb dat nooit tentoon gespreid. Ik heb alleen mijn voldoening uitgesproken over het feit dat de begroting voor te-

werkstelling en beroepsopleiding stijgt, waarover wij allen tevreden zijn.

De heer Lisabeth stelt een vraag over de beroepsopleiding en de 1,7 miljard. Het antwoord werd reeds gegeven. Samen met andere middelen die aan de inkomstzijde moeten worden geboekt en wat via de actie Weerwerk ter beschikking kan worden gesteld, worden voor de beroepsopleiding heel wat bijkomende impulsen geschapen. U stelt vragen over de problemen inzake de GESCO's voor de gemeenten en de OCMW's. Ook de heer Van Mechelen heeft daarover een vraag gesteld, zij het in een heel andere richting en met een heel andere bedoeling.

Momenteel wordt met verschillende gemeenten onderhandeld om toe te laten dat de contracten die destijds werden afgesloten zouden worden gewijzigd om rekening te houden met de veranderde situatie, zowel op het algemeen economisch vlak als voor de gemeenten. Dit om ertoe te komen dat indien zij om een of andere reden het aantal tewerkgestelden

Tijdens de bespreking van de begrotingsmaterie Economie, Energie en Tewerkstelling behandelde de heer F. Aerts (CVP) het wetenschapsbeleid

De Wulf

moeten verminderen, zij toch zouden kunnen blijven genieten van de 400.000 frank die hen voor het basiscontingent was toegekend. Die besprekingen zijn aan de gang en dat onderzoek wordt gevoerd.

Het is ook zo dat ik binnen enkele weken aan de Vlaamse Executieve een ontwerp van besluit zal voorstellen waarbij bepaalde wijzigingen in dat bestel mogelijk zullen zijn. Het ligt ook in mijn bedoeling voor gemeenten en OCMW's die deelnemen aan de Weerwerkactie de mogelijkheid te openen om ook over honderd procent betoelaging te genieten, zoals zulks het geval is voor v.z.w.'s en privé-initiatiefnemers. Op die manier kunnen wij andere noden die in de gemeenten en de OCMW's tot uiting komen, opvangen.

De heer R. Van Hooland : Denkt u inzake de GESCO's aan een algemene maatregel of denkt u aan ad hoc overleg met bepaalde organisaties of openbare besturen ?

Minister R. De Wulf : Het is geen algemene maatregel, maar het is een openen van de mogelijkheid. Het is een maatregel waarbij na onderzoek geval per geval zal worden nagekeken.

De heer R. Van Hooland : U sprak naar mijn gevoelen terecht over de beroepsopleiding door werkgevers. U sprak van de grotere rol van de werkgevers.

Minister R. De Wulf : Neen, van een grotere bijdrage door de werkgevers. Dit kan uit verschillende luiken bestaan. Het kan bestaan uit een rechtstreekse financiële inbreng, maar ook uit het ter beschikking stellen van materiaal en apparatuur. Het kan ook bestaan uit het ter beschikking stellen van instructeurs die de laatste evolutie kennen en dat in de opleiding kunnen inbrengen. Er zijn dus diverse vormen, maar elk van die vormen kost geld en het is dus een financiële inbreng die op dat ogenblik door de werkgevers wordt gedaan.

De heer R. Van Hooland : Ik pleit voor een grotere rol van de werkge-

vers die mede wordt gefinancierd door het Vlaamse Gewest.

U heeft 1,7 miljard uit. U zegt zelf, mijnheer de Minister, dat de werkgever een nuttige rol kan spelen. Dit kan mede worden gefinancierd. Als de kosten van de opleiding volledig ten laste vallen van het Vlaamse Gewest, kost het immers veel meer, mijnheer de Minister.

Minister R. De Wulf : Hetgeen u vraagt bestaat reeds, mijnheer Van Hooland. De opleiding in de onderneming is echter een specifieke opleiding die ik niet kan en niet wil veralgemenen. Ik heb de indruk dat u de rollen wil omdraaien en het initiatief aan de werkgever wil overlaten. Het initiatief moet echter door de overheid worden genomen.

De heer R. Van Hooland : U voert het beleid, mijnheer de Minister.

Minister R. De Wulf : Ik wens daar ook meester over te blijven.

De heer R. Van Hooland : Ik wou zelfs vragen aan minister De Batse-lier of het niet mogelijk is om de middelen die nu aan de ondernemingen worden gegeven, voor bepaalde doeleinden, onder meer voor innovatie, waarvan we de efficiëntie en de effectiviteit mogen betwijfelen te besteden aan de beroepsopleiding binnen de onderneming.

De heer D. Van Mechelen: Er worden belangrijke financiële inspanningen geleverd op het vlak van onderwijs en opleiding. Op het ogenblik dat de onderwijsopleiding voor een deel falliet lijkt, verschuiven wij een deel van onze onmacht naar de ondernemingen. Het is al te simplistisch om te zeggen tegen de ondernemingen : u hebt vaklui nodig, u moet ze zelf gedeeltelijk opleiden en de opleiding gedeeltelijk financieren.

Minister R. De Wulf : U tracht het kernpunt van deze gedachtenwisseling te verleggen, mijnheer Van Mechelen.

Uw vragen zijn er duidelijk op gericht om problemen te verwekken tussen de nationale Regering en de nationale bevoegdheden enerzijds en de ge-

west- en gemeenschapsbevoegdheden anderzijds.

U zal echter bot vangen, mijnheer Van Mechelen. De besparingen van de nationale Regering op de trekingsrechten zijn nog niet volledig afgehandeld. Er is echter reeds een bijkomend bedrag van 179 miljoen aan het Vlaamse Gewest toegewezen.

De 0,18 procent is een nationale aan- gelegenheid. Het Tewerkstellings- fonds werd opgericht op basis van een interprofessioneel akkoord. Op een rondetafelconferentie, vorige maandag werd de eerste gehouden, zal men beslissen waaraan het geld zal worden besteed. In tegenstelling met hetgeen u beweert was de sfeer op de rondetafelconferentie positief. Over de algemene doeinstelling, namelijk bijkomende maatregelen nemen om het aantal langdurige werk- lozen te verminderen, bestaat een- stemmigheid.

De meeste actiepunten, waarin de di- verse Ministers een inbreng hebben gedaan, vormen een waardevolle dis- cussiebasis. Er bestaat alleen een me- ningsverschil over de vormingsplicht. Vele wegen leiden echter naar Rome. Dit meningsverschil zal hopelijk spoedig worden opgelost.

U heeft gevraagd, mijnheer Van Me- chelen, wat een Wewerker kost. Stel geen vragen wanneer u vooraf weet dat er geen antwoord op kan worden gegeven.

Ik kan u wel zeggen dat er zich tot nu toe, na enkele maanden, reeds 751 personen in de vier Weerwerk- centra hebben aangeboden en dat er daarvan 134 werden tewerkgesteld in het normale economische circuit. Dat is geen slecht bilan. Het zijn natuur- lijk bescheiden cijfers. Het is echter maar een begin. Anderen zijn verwe- zen naar een vooropleiding of een schakelopleiding.

Wat ook zeer verheugend is, is dat 28 procent van die personen tussen de vijf en tien jaar werkloos waren, het gaat dus om zeer langdurige werklozen, en dat er meer dan 50 procent langer dan twee jaar werk- loos waren. Dit bewijst dat wij met deze actie in de goede richting evo-

De Wulf

lueren en dat een uitbreiding voor 1990, zoals in de begroting werd beschreven, van de centra met 8 eenheden noodzakelijk is.

Waar er in 1988 gemiddeld nog 119.000 werklozen waren met meer dan één jaar werkloosheid was dit cijfer in november van 1989 reeds gedaald tot 95.905.

Dat betekent dat dank zij de diverse acties, waarvan Weerwerk maar een schakel is, en dank zij de diverse inspanningen die worden gedaan, de langdurige werkloosheid vlugger vermindert dan de werkloosheid in het algemeen, in tegenstelling tot wat men beweert.

De heer D. Van Mechelen : Ik wil toch even reageren, mijnheer de Minister op wat u zegt. **Mijn** vraag over de Weerwerkactie was gewoon een vraag om over een zo efficiënt mogelijke evaluatie te kunnen beschikken teneinde het beleid te kunnen bijsturen. Zij was geen kritiek maar net het tegenovergestelde.

Minister R. De Wulf : Ik had het anders begrepen, mijnheer Van Mechelen. Het verheugt mij dit te vernemen.

Ik ben akkoord met u mijnheer Van Mechelen, dat de tewerkstellingsprogramma's selectiever moeten zijn. Dat werd ook door andere sprekers gezegd. Het gaat inderdaad niet op dat wij in de tewerkstellingsprogramma's personen zouden opnemen die in het normale arbeidscircuit nu al onvoldoende in aantal zijn.

U heeft tenslotte enkele voorstellen gedaan. U sprak over meer opleiding en vorming. Ik ben daarmee akkoord, want dat steunt mijn politiek ten overvloede.

Wat uw ander voorstel betreft, daarvan neem ik akte.

Wanneer ik de uiteenzettingen evalueer en rekening gehouden met de gegevens waarover wij nu beschikken, die echter geen aanleiding geven tot triomfalisme maar die toch beemoedigend zijn te noemen, dan kan ik de hoop uitspreken dat wij bij de

volgende begrotingsbespreking eenzelfde positieve balans kunnen voorleggen dan degene die ik voor 1989 in mijn beleidsnota heb kunnen opnemen. (*Applaus*)

De Voorzitter. Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, eerst wil ik de verslaggever danken voor zijn vrij grondige nota. Vervolgens wil ik enkele algemene opmerkingen bij de uiteenzettingen maken.

Ten eerste, door de informatie die wij hebben gegeven is het blijkbaar nu mogelijk onderwerpen te bespreken waarover wij vroeger nooit in de Vlaamse Raad hebben gediscussieerd, ondanks het feit dat wij er reeds enkele maanden bevoegd voor zijn.

Een tweede bedenking betreft de algemene situatie van de overheidsfinanciën. Het is duidelijk dat deze begroting van Economie geen groeiende begroting is, integendeel. Inderdaad, zij is ook in de cijfers gesaneerd. Dit betekent ook dat ik niet euforisch ben, maar dat wij binnen deze begroting accenten moeten leggen, met alle beperkingen vandie.

Degenen die gepleit hebben voor een restrictief beleid inzake overheidsfinanciën moeten weten dat dit gevolgen heeft, ook op economisch vlak en een aantal voorstellen niet kunnen worden gerealiseerd.

In de Vlaamse economische context – en ik heb hieromtrent in de Commissie cijfers geciteerd – leven wij nog altijd in een vrij gunstige conjuncturele omgeving. Toch blijkt dat het aantal falingen in Vlaanderen niet daalt ondanks deze hoogconjunctuur. Tegelijkertijd bereidt Vlaanderen zich erg actief voor op 1992 en 1993 waardoor een aantal herstructureringen, maar ook falingen, met reuzeschreden op ons afkomen.

Ik zie het begrotingsjaar 1990 op dat vlak niet zo positief in. Inderdaad, ik vrees dat zich voor heel wat ondernemingen problemen zullen stellen. Dat de sociale onrust groeit is dus niet abnormaal.

Toch zijn hier verschillende gevallen geciteerd die weinig gelijkaardig zijn. UCO en Beliard Shiprepairers zijn twee totaal verschillende en onvergelijkbare dossiers.

Normaliter moest het dossier UCO niet op mijn tafel belanden. Het gaat om een herstructurering van een privé-bedrijf en hiermee heb ik niets te maken. UCO vraagt heden geen overheidssteun. Wat is daar het probleem ? In een onderneming die een aantal verplichtingen op zich neemt, moet de Minister of zijn administratie over het herstructureringsplan worden ingelicht. Dit is de gewone gang van zaken, maar dit is bij UCO niet gebeurd. Wanneer noch de Minister noch de vakbonden worden geïnformeerd, gaat men uiteraard naar sociale onrust.

Het is betreurenswaardig dat UCO op deze manier heeft gehandeld, zeker in een sector die een lange traditie van sociaal overleg kent. UCO heeft erop gerekend dat geen sociaal conflict zou ontstaan en de werknemers zich bij de beslissing zouden neerleggen. Dit is een onterechte inschatting.

Beliard Shiprepairers is een ander probleem. In dit dossier had ik aan Price Waterhouse een doorlichting gevraagd. Het resultaat dat uit deze studie naar voren kwam is dat het bedrijf op zichzelf niet meer redbaar was. Toen het bedrijf mij de vereffening voorstelde, heb ik opnieuw het vereffeningplan geanalyseerd. Ook vandaag stel ik vast dat dit plan niet in evenwicht is.

Ik kan mij dan ook moeilijk hals over kop in een dergelijke onderneming wagen. Als de privé naar falen gaat is het niet aan de overheid om alle gekende en ongekende problemen en ongekende risico's over te nemen. In Beliard Shiprepairers heb ik dus gekozen voor een oplossing op basis van een nieuwe onderneming. Voor mij blijven de lijken in het oude bedrijf. Ik wil dus niet opdraaien voor al de fouten die in dat oude privé-bedrijf zijn gemaakt.

Aan degenen die pleiten voor een nieuw bedrijf wens ik echter ook te zeggen dat dit in eerste instantie een

De Batselier

zaak is van de privé-sector. Ik kom alleen maar met overheidsgeld helpen voor een tijdelijke oplossing. Voor mij hoeft een dergelijke onderneming niet in overheidshanden te zijn. Het scheepsherstellersbedrijf moet niet in overheidshanden zijn en is niet van die strategische aard dat de overheid daar moet inzitten. Ik wil wel een tijdelijke rol spelen tot er een industriële partner is gevonden. Niet meer en niet minder.

Op dat vlak wil ik inderdaad sociaal helpen. Ik heb niet gezegd dat wij aan sociale begeleiding zouden doen. De sociale begeleiding moet hoofdzakelijk in de nationale Regering – via de sociale zekerheid – worden geregeld met alle problemen vandien inzake brugpensioen enzovoort. Dit moet dus in de paritaire comités en in de nationale Regering worden geregeld. Ik blijf dus bij deze bevoegdheid. Het is zo dat wij op dat vlak alleen een uitweg hebben wanneer er daarvoor een extra-enveloppe zou bestaan. Dit is voor scheepsherstellingen niet beschikbaar.

Wanneer men algemeen mijn houding vraagt inzake herstructureringen van bedrijven die heden aan de hand zou zijn, of die in de komende jaren kan gebeuren, dan moet ik daarop antwoorden dat mijn invloed nul is.

Wat kan ik doen? Heeft deze onderneming ooit staatssteun bekomen? Zo ja, dan heb ik een zekere invloed. Wanneer ze niet aan de voorwaarden voldoet kan ik de overheidssteun terugvorderen. Het resultaat is dan echter wellicht dat er nog een verdere afslanking komt. Dit kan dus, maar men moet weten dat als men a zegt men ook b moet zeggen.

Ik probeer thans met een preventief bedrijfsbeleid bij te sturen om vroeger te weten wanneer er problemen zijn. De herstructurering van een onderneming gebeurt echter niet altijd bij ondernemingen die in moeilijkheden zijn. De herstructurering van een onderneming kan ook gebeuren in nog zeer bloeiende ondernemingen maar met andere marktperspectieven.

Mijn Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid weet dat niet, want er gaat geen knipperlichten branden. U gaat dus nooit door de regels van de markt, volledig geïnformeerd zijn. Ik moet wel zeggen dat vrij grote groepen mij vooraf informeren wanneer belangrijke wijzigingen zullen plaatsgrijpen. Ik herhaal nogmaals: dit is niet gebeurd bij Uco.

De heer De Roo heeft gevraagd in elk geval iets te doen aan de regio's. Hij heeft verwezen naar de impulsgebieden die ik wenste aan te duiden en die normaal gezien in de volgende plenaire vergadering van het VESOC worden goedgekeurd, aangezien wij in de werkgroep tot een vrij grote eensgezindheid zijn gekomen.

Mijn opdracht aan de GIMV is dan ook daarvoor een beleid in te vullen, niet alleen in de expansiewetgeving maar ook omdat ik daarbij een aantal activiteiten wil betrekken van de GIMV. Ik heb daarvoor nu al een aantal instrumenten opgezet.

Ik denk aan het Seed-money Fonds dat vooral gericht is op starters, op risicovolle projecten, die in deze impulsgebieden zeker en vast aan hun trekken kunnen komen.

Ik denk ook aan het initiatief rond de starters, dat ik heb gelanceerd, speciaal bedoeld voor de KMO's ten einde hen te begeleiden. Hier betreft het ~~geen~~ seed-money maar wel venture capital wat tegelijkertijd een begeleiding betekent voor deze KMO's.

Velen hebben het gehad over de KMO's. Ik meen dat we te hunnen opzichte een positieve maatregel hebben genomen en dat met seed-money en het venture capital van de starters, wij 900 miljoen frank, het gedeelte GIMV inbegrepen, aan die twee Fondsen hebben besteed.

Dit is zonder veel omhaal aan ons voorbijgegaan, maar het is één van de belangrijkste elementen van industriële politiek van de laatste jaren, waardoor wij op een niveau worden geplaatst zodanig dat wij in Europa sneller dan de andere landen de Verenigde Staten opvolgen.

Verscheidene leden hebben het ook gehad over de sectoren.

De heer Candries was van oordeel dat wij eerder louter interprofessioneel zouden moeten werken en het gevaar bestaat dat de sectoriële invalshoek ons nu afremt.

De heer De Roo zei dat er sterke sectoriële aspecten waren aan het reconversiebeleid zodat wij die sectoriële invalshoek nodig hebben.

Met mijn beleid geef ik hen allebei gelijk. Voor technologiebeleid, voor industrieel beleid, meen ik dat wij globaal moeten tewerk gaan, niet per sector. Elke maatregel heeft echter aparte sectoriële gevolgen. Wij kennen dus geen totaal geïnnoveerde economie, maar wel een economie met specifieke sectoren. Als men bij voorbeeld een impulsprogramma lanceert inzake micro-electronica, dan gaat dat inderdaad dwars doorheen alle sectoren. Ik hoop vrijdag het actieprogramma bio-technologie te kunnen lanceren voor ongeveer 900 miljoen frank. Dit zal alle facetten van ons industrieel weefsel doorstromen, want zo is het immers opgevat. Natuurlijk is het aangewezen na te gaan wat het betekent voor die bepaalde sector.

Aan de andere kant zijn er ook sectoren die een vrij autonoom leven leiden. Ik denk onder meer aan de scheepsbouwsector die zelfs door een aparte wet wordt geregeld, de wet van 1948.

Als men een globaal subsidiëringsbeleid heeft uitgestippeld dan wil ik weten wat het voor bij voorbeeld de metaalsector betekent. Het is duidelijk dat er op dat vlak behoefte is zowel aan sectorieel overleg dan aan een intersectorieel beleid.

Ik vind het niet tegenstrijdig dat ik mijn industrieel beleid, beleid inzake technologie, beleid van export, morgen zowel kan voorleggen aan een sector als aan het interprofessionele. Beide niveaus moeten zich kunnen uitspreken.

Als ik bij voorbeeld over de richtlijnen voor de KMO's beschik, dan moeten zij zowel bespreekbaar zijn voor de SERV als intersectorieel overlegorgaan, als voor de Commissie voor Textiel. Bij de confectienij-

De Batselier

verheid heeft men bij voorbeeld erg kleine investeringsdossiers die men in andere sectoren niet terugvindt. Een investering van 5 miljoen frank is in de confectienijverheid een grote investering. In een andere sector is dat een lachwekkend bedrag. Wanneer wij dus zeggen dat het verband moet houden met de werkgelegenheid dan is de confectie nog altijd een nijverheidstak waar vrij laaggeschoolden, meestal vrouwen, zijn tewerkgesteld. Als wij daar oog voor willen hebben, dan kunnen wij de sector confectie niet zoals de andere sectoren behandelen. Daarom is er precies, naast een sectoriële, ook een intersectoriële invalshoek nodig.

Men heeft het gehad over het openbaar economisch initiatief. Sommigen hebben mijn politiek zelfs vergeleken met die van Gorbatsjov in het Oosten. Het is jammer dat de heer Bril niet meer aanwezig is. De afwezigen hebben ongelijk, want hij kan mij dus niet meer antwoorden. Hij zal dus met zijn waangedachten blijven voortleven.

In vergelijking met de vroegere begroting van de heer Waltniel geef ik, inclusief de dotatie aan de GIMV, per jaar 250 miljoen frank minder voor het openbaar economisch initiatief uit. Dit is terecht omdat de hoogconjunctuur van vandaag dit niet meer nodig maakt. Men moet niet verklaren dat ik meer liberaal ben omdat ik minder uitgeef. Ik hoop dat ik het op een betere manier uitgeef dan de vorige Minister. Of het nu om privé- of overheidsgeld gaat, het accent moet worden gelegd op de inhoudelijke activiteiten die men steunt. Dat is het bewijs van een al dan niet progressief beleid.

De heer J. Laverge : Ik wil collega Bril verdedigen. Uw vergelijking gaat niet volledig op. De heer Waltniel was toen niet verantwoordelijk voor het economisch beleid, maar voor financiën. Hij kreeg de gegevens van de verschillende Ministers, terwijl Minister Geens het budget opmaakte.

Minister N. De Batselier : Aangezien de Executieve volgens de regels van

de collegialiteit en zonder meerderheids-minderheidssysteem werkte, neem ik aan dat de heer Waltniel het toen eens was met de begroting van Minister Geens.

De heer J. Laverge : Hij heeft dat geacteerd !

Minister N. De Batselier : Ik vergelijk slechts de begroting van Minister Waltniel met de mijne omdat men sprak over mijn oosters verleden.

De heer J. Laverge : Dat was een lapsus ! Het ging om uw Oostvlaams verleden ! (Gelach in de zaal)

Minister N. De Batselier : Men heeft beweerd dat ik minder uitgeef aan de KMO. Maar telt men de FEERR- en de ROF-fondsen samen, dan bewijzen de cijfers het tegendeel. In 1988 was de globale machtiging 3,440 miljard frank, initieel bedroeg deze 3.940 miljoen frank, zonder de textielsector. In 1989 aangepast is het cijfer 5.190 miljoen frank, steeds zonder de textielsector. In 1989 werd voor de textielsector een aparte machtiging ingeschreven die voor de KMO 256.7 miljoen frank bedroeg.

Voor 1990 is een globale KMO-machtiging van 5.400 miljoen frank voorzien .

Dus de KMO is wél belangrijk. Trouwens, in de opdehng van de begroting zelf, wordt er een begrotingsruimte ter zake vermeld. Men weet dus zeer goed wat de functie is van ter betaling aan de administratie voorgelegde projecten.

Op basis van het cijfer in de begroting beweert men dat de groei bij de grotere ondernemingen groter is. Ik ben alleen maar het slachtoffer van een hoogconjunctuur. Terwijl de nationale Regering de hoogconjunctuur een manier vindt om meer geld te vergaren met gelijkblijvende richtlijnen, geef ik dus meer uit, want er komen veel meer investeringsdossiers bij hoog- dan bij laagconjunctuur binnen.

Voor mij is echter het steunpercentage belangrijk. Zo was het steunpercentage in 1987 – daarmee heb ik dus niets te maken -, een periode

van hoogconjunctuur – zeker in de twee-snelhedentheorie – voor Vlaanderen 9,9 procent, in 1988 9,2 en in 1989 8,3 procent. Met andere woorden, ik heb het steunpercentage sterk verminderd ondanks de gelijkgebleven richtlijn.

Dit betekent dat ik ter zake vandaag veel stringenter en selectiever tewerk ga. Wanneer een bedrijf principiële toezeggingen kreeg, dan zal ik mij aan de onder de vorige Executieve gesloten overeenkomst houden bij gelijkblijvend investeringsbedrag. Dat lijkt mij een normale, eerlijke politiek. Heeft men echter het investeringsbedrag gewijzigd en wordt een nieuw dossier ingediend, dan wijzig ik de voorwaarden.

Men heeft ook gezegd dat men niet zozeer investeringen, behalve buitenlandse, moet aantrekken. Maar buitenlandse investeringen zorgen, ondanks het feit dat zij 62 procent van de totale investeringen uitmaken, voor amper 47 procent van de tewerkstellingsgroei. Op grond van dit criterium zouden het slechte investeringen zijn. Ik zeg dit niet en leg mij die woorden niet in de mond.

Ik heb evenmin gezegd dat de expansiewetgeving enkel volgens het criterium tewerkstelling mag gelden. Ik ben het evenmin eens met mevrouw Kestelijn die beweert dat bijkomende investeringen automatisch bijkomende tewerkstelling in verouderde sectoren ten goede komt. Ook de nieuwe, toekomstige industriële sectoren, bij voorbeeld die van de gezondheids- en miitechnologie, zijn arbeidsintensief. Men kan dat niet zo maar in vakjes stoppen. Precies daarom werden wij met moeilijkheden geconfronteerd bij het herzien van de richtlijn.

Ik dank de heer Laverge voor de vraag om planning inzake technologie en zal trachten hieraan tegemoet te komen.

De heer J. Laverge : Het gaat om een strategie, niet om een planning.

Minister N. De Batselier : Ik ben het daarmee eens. Strategisch denken is belangrijk. Ik heb dat geacteerd. Ik zal nu aan mijn kabinetmedewerkers

De Batselier

vragen de werkzaamheden ter zake te versnellen.

Wanneer onze buitenlandse investeringen met het buitenland worden vergeleken, bij voorbeeld met Nederland of met Ierland, kan worden vastgesteld dat wij voor bepaalde dossiers op dit ogenblik niet competitief zijn met Ierland.

Mijnheer Laverge, het gaat ook over staatssteun en niet uitsluitend over fiscaliteit; het gaat over staatssteun en fiscaliteit en R of D en alle andere mechanismen, waarbij wij tekort schieten. Bovendien is het niet uitsluitend inzake fiscaliteit dat wij tekort schieten. Ik raad u aan niet alleen theoretisch te discussiëren, maar op basis van de dossiers.

De heer Lisabeth heeft een aantal concrete vragen gesteld inzake de Commissie Preventief Bedrijfsbeleid. Thans is er in de begroting 7 miljoen frank ingeschreven; voor mij is dat onvoldoende. Na de discussie, na de stemming van het decreet, zal 1990 grotendeels voorbij zijn. Bijgevolg meen ik dat wij op dat vlak alle mogelijkheden hebben om in 1990 rond te komen, maar niet meer in 1991.

Ik ben het met u eens wanneer u zegt dat er een aantal gebreken zijn in verband met deze Commissie. Trouwens de Commissie heeft zelf in haar jaarverslag betreffende 1988 bij monde van haar voorzitter Professor Van Rompuy, alle te kort komingen van de Commissie naar voren gebracht.

Deze tekortkomingen zijn onder meer een onderbezetting inzake personeel, vooral een gebrek aan informatie, zowel van de nationale instanties als vanwege de bedrijven, met weinig respons vanuit de Executieve. Bovendien werd de vaststelling gedaan dat er meer falingen zijn in bedrijven met minder dan 100 werknemers. Er werd bijgevolg een voorstel gedaan om dit getal op 50 te brengen.

Op basis hiervan en een aantal andere elementen meen ik te moeten stellen dat, wanneer men overheidssteun geeft en wanneer deze steun van een

bepaalde orde van grootte is, hij moet gekoppeld worden, wanneer het gaat om een bedrijf in moeilijkheden, aan richtlijnen. Deze richtlijnen moeten door de Commissie worden gegeven, en niet door de Minister. Indien deze richtlijnen niet worden gevolgd, heeft men geen recht meer op staatssteun, ook niet wanneer het bedrijf bijna in falings is en wanneer men tot participaties tracht te komen.

Dit betekent dat, zowel vakbonden als patroons, ervan verwittigd worden dat het met die richtlijnen niet meer zó zal zijn dat, wanneer het kalf verdronken is, men met een gezamenlijke actie, het manna aan de overheid zal kunnen vragen. Er zal dus een stimulans zijn, zowel vanuit de ondernemingsraad als vanuit de syndicale delegaties – indien het bedrijven betreft met minder dan 100 werknemers – om aan de patroons te zeggen dat het dossier naar de Commissie voor het Preventief Bedrijfsleven moet worden gestuurd.

Mijn bedoeling is, en dit geldt ook voor de Executieve, deze sectoriële commissies – beantwoordend aan wat de heer De Roo zoëven naar voren bracht – binnen de SERV op te nemen.

Degenen die stellen dat het eens te meer een bijkomend organisme is, wens ik erop te wijzen dat het in de praktijk reeds zo ver was dat een bepaalde nationale Bedrijfsraad mij adviezen gaf, terwijl ik een regionaal Minister ben.

Er kan worden gepoogd deze problematiek op het Vlaamse niveau te brengen, zodanig dat alle sociale gesprekspartners zich ook op het regionale niveau moeten aanpassen, wat geen klein bier is. Inderdaad, het is niet gemakkelijk de patroonsfederaties en sectoriële vakbonden ertoe te brengen zich op het regionaal niveau te organiseren. Wij hebben hen door deze maatregel daartoe verplicht. Zij waren bereid vanuit de nationale instanties mij advies te geven. Ik heb zo een voorbeeld ter illustratie. Ik denk bijgevolg dat wij op dat vlak een gedeelte praktische federalisering hebben doorgevoerd.

Ik tracht ook het VESOC-secretariaat binnen de SERV te krijgen en ik meen dat de Executieve daarvoor gewonnen is. Dit secretariaat mag echter geen deel uitmaken van een administratie of van een kabinet, maar moet autonoom zijn.

Wat de Vrouwencommissie betreft hebben wij gesteld dat er ter zake geen inflatie mag optreden, dit wil zeggen dat niet alleen de situatie van de vrouw in het bedrijfsleven mag worden besproken, maar ook het probleem vrouw en technologie, vrouw en energiepolitiek, vrouw en welzijn enzovoort.

Inzake de GOM's werd niet gopeteerd voor een afschaffing ervan, doch er zal wel rekening worden gehouden met de kritiek ter zake. In het rapport van de heer De Rijck is aangetoond dat de coördinatie niet optimaal is. Trouwens, de GOM's zelf wensen een verbetering inzake coördinatie en wensen een relatie met de administratie. Zij willen het beleid kennen waarin ze morgen zullen acteren. Tevens vragen zij mij de directeurs van de GOM's geregeld te ontmoeten om een beleid te kunnen uitstippelen. Deze gesprekken mogen uiteraard niet afhankelijk zijn van de Minister.

De heer Candries heeft een aantal interessante elementen naar voren gebracht waarmee ik het grotendeels eens ben. Wat de vorming van vorschers betreft, kan ik u meedelen dat die reeds aanwezig is in het strategisch plan inzake de Kempen, alsmede in het actieplan inzake biotechnologie. Wij zullen het bedrag bepalen dat daaraan moet worden besteed.

In die actieprogramma's bestaat een duidelijke wisselwerking, enerzijds van de universitaire centra en anderzijds van de industrie. Voor een universiteit wordt 100 procent door ons gefinancierd. Aan de industrie wordt eenzelfde bedrag gevraagd en wij subsidiëren 50 procent. Aldus geven wij de industrie een stimulans om in de wedloop van de technologie aanwezig te zijn en bekomt men een combinatie van basisonderzoek met industriële finaliteit, die zelfs reeds op het niveau van het pre-competitieve aanwezig is.

De Batselier

Een derde element is de technologische begeleiding vanaf het basisonderzoek. Dergelijke toepassing gebeurt voor het eerst bij de biotechnologie.

Inzake de nationale compensaties hoop ik dat een Commissie zal worden opgericht. Wat Vlaanderen betreft, zal ik pogen dergelijke Commissie op te richten tegen eind '90. De adviezen van deze Commissie zal ik aan de nationale Regering overmaken.

Dat is het maximum van onze bevoegdheden, maar ik denk dat wij dat moeten doen, ten einde Vlaanderen toe te laten haar standpunt in verband met de compensaties bekend te maken aan de nationale Regering.

Wat de kunstambachten betreft, is het niet mijn bedoeling ze in een bedrijfskeurslijf te dwingen. Mijn persoonlijk idee – dat echter niet werd goedgekeurd door de Executieve – bestaat erin voor de kunstambachten een apart centrum te voorzien bij het Instituut voor Voortdurende Vorming van de Middenstand. Dit zou dan moeten gepaard gaan met een aparte begroting en een aparte werking, met als verplichting het mede-introduceren van de culturele zaken.

Ik heb mij meermaals laten adviseren in verband met de kunstambachten en heb lang gearzeld om deze sector volledig af te staan aan Minister Dewael, gezien de duidelijk culturele impact ter zake. Men heeft mij echter ook het economische aspect ervan kunnen aantonen. Gezien de situatie waarvoor wij staan, ga ik ervan uit dat het wellicht mogelijk moet zijn via het Instituut voor Voortdurende Vorming van de Middenstand en mits het creëren van een soepel statuut, de kunstambachten degelijk te laten functioneren. Het zou dus niet gaan om een totaal afzonderlijke instelling al zou er wel een bijzonder element aanwezig zijn ten voordele zowel van een culturele als van een economische strategie.

Het zou ongeveer dezelfde wending aannemen als de filmindustrie waarover ik momenteel met Minister De-

wael onderhandel, namelijk het tot stand brengen van één decreet dat zowel het economische als het culturele aspect bepaalt en waarbij de toelagen worden samengevoegd. Ten einde een niet-gecoördineerd beleid te vermijden, zouden de middelen bestemd voor de sector Economie die mij op nationaal vlak toekomen, samen worden besteed voor de culturele noodwendigheden. In mijn voorstel zal de beslissing in verband met de filmindustrie dus ook niet worden getroffen door de Minister, maar wel automatisch door het Fonds. De Minister beslist enkel over het totaal bedrag dat hij er jaarlijks zal aan besteden.

De heer Aerts heeft mij ook nog specifieke vragen gesteld in verband met de bevoegdheid inzake het wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen. Binnen de Vlaamse Regering is het basisprincipe dat wetenschapsbeleid de hoofdmaterie volgt. Dit betekent dat Minister Coens, die ter zake over het grootste pakket beschikt, hoofdzakelijk bevoegd is voor al wat er gebeurt in de universitaire laboratoria, dat Minister Kechtermans de grootste bevoegdheid draagt wanneer het wetenschappelijk onderzoek het milieu betreft en dat ik in hoofdzaak bevoegd ben – ik beschik over het tweede grootste pakket – wanneer het wetenschappelijk onderzoek in verband staat met economie en technologie.

Wanneer het gaat over randgevallen zoals milieutechnologie, die dus tegelijk te maken heeft met milieu en met technologie dan behandelen de heer Kelchtermans en ik deze kwestie samen. Het is dus zeer eenvoudig. De technologiebevoegdheid gaat ook door tot in de universitaire labo's.

Op dat vlak zijn de zaken dus gemakkelijker onder mekaar te regelen. Ik kan wel aannemen waarom er vragen werden gesteld, vermits er een week geleden nog een discussie ontstond aangaande een bepaald dossier. Ik meen echter dat deze zaak nu is geregeld. De coördinatie gebeurt bij het Ministercomité voor Wetenschapsbeleid.

Zelfs de adviezen die wij vragen aan

de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid geven wij eerst aan het Ministerieel Comité door, zodat iedereen weet waar de anderen mee bezig zijn en ook alles gecoördineerd kan worden.

De heer J. Laverge : Mijnheer de Minister, ik heb nog een vraag over het wetenschappelijk onderzoek. U zegt dat het wetenschappelijk onderzoek de materie volgt en dat de Minister van Onderwijs het grootste deel van de middelen krijgt omdat hij de universitaire onderzoekscentra onder zijn bevoegdheid heeft. In die centra gebeuren toch ook onderzoeken die te maken hebben met milieu, economie en diverse andere materies. Hoe wordt dit geïntegreerd ?

Minister N. De Batselier : Als dit onderzoek een industriële finaliteit heeft, zelfs als het om basisonderzoek gaat, kan ik dit subsidiëren, maar gaat de goedkeuring van de projecten via het Ministerieel Comité, waarin ook Minister Coens is opgenomen, die kan nagaan of het project niet in strijd is met de universitaire politiek die hij wil voeren.

De heer J. Laverge : Via bepaalde organismen en overlegstructuren komt men dus tot een soort consensus. Bestaat er echter niet het gevaar dat de universiteiten te veel onderzoeken uitvoeren, wat zeer normaal en menselijk is, indien niet wordt nagekeken of het gaat om basisonderzoek of onderzoek met een industriële finaliteit ?

Ik vrees dat de coördinatie wordt bemoeilijkt door de opsplitsing van bevoegdheden. Wij zijn een klein land en een klein gewest met beperkte middelen. Wij zouden er beter aan doen onze inspanningen niet te richten op basisonderzoek. Andere landen hebben daarvoor meer middelen en menselijk potentieel. Wij zouden ons beter bezighouden met meer pragmatische materies.

Minister N. De Batselier : Daarom wordt het wetenschappelijk onderzoek ook volgens de materie opgesplitst. Elke Minister kan dan oordelen of het al dan niet om beleidsondersteunende onderzoeken gaat. Als er slechts één Minister voor Weten-

De Batselier

schapsbeleid zou zijn, zou hij vandaag de dag niet meer bekwaam zijn om te oordelen welke projecten beleidsondersteunend zijn. Met de verdeling die wij nu kennen, is dit wel mogelijk.

Er werden ook vragen gesteld over het FIOV. Het is mijn bedoeling alle impulsprogramma's in het FIOV te integreren. Daarvoor moet het decreet of het besluit worden herzien en dat betekent dat er een Commissie wordt opgericht die bepaalt wie de impulsprogramma's uitvoert. Dat probleem is dus geregeld, mijnheer Aerts.

De adviezen ter zake worden beperkt tot een advies van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid, van het IWONL bij een industriële finaliteit en van de SERV. Dat lijkt mij normaal.

Er werd ook gesproken over de toelagen voor het SCK. Het programma inzake leefmilieu is een belangrijk element binnen het SCK. Dit was reeds het geval toen het SCK nog onder de bevoegdheid van de nationale Regering, meer bepaald van de Minister van Economische Zaken, viel. Indien wij van het SCK een echt technologiecentrum willen maken, moeten wij ons beperken tot één voogdijminister, want het zou absurd zijn de bevoegdheden te splitsen.

Mevrouw Kestelijn heeft vragen gesteld over de trage uitbetaling van subsidies aan KMO's. Ik ben nu ongeveer een jaar Minister. In die tijd heb ik één jaar en zes maanden achterstand ingehaald. Aan u om te oordelen of dit snel is. Toen ik deze materie erfde, lagen er nog onbehandelde dossiers van vier of vijf jaar oud.

Ik heb gegarandeerd dat wij in twee jaar tijd deze achterstand zouden inhalen. Wij hebben een beetje vertraging opgelopen door het verhuizen naar de nieuwe gebouwen, maar verder zullen wij deze timing waar maken. *(Onderbreking door mevrouw M.P. Kestelijn-Sierens)*

Minister N. De Batselier : De grote ondernemingen vormen een probleem, omdat de onderhandelingen over de subsidiëring lang kunnen aanslepen. Wij wachten bijna systematisch tot zowat alle investeringen gedaan zijn, om te weten wat het echte tewerkstellingseffect is. Vereenvoudiging is hier niet nodig, want de grote ondernemingen zijn vaak beter op de hoogte van de wetgeving dan wij. De spits technologie is voor hen zo belangrijk dat zij gespecialiseerde mensen hebben die permanent onze administratie met telefoons bestoken en er de oorzaak van zijn dat dossiers geregeld te laat worden ingediend.

Ik bespreek nu de rol van de GOM's. Het is niet juist dat er naar centralisatie wordt gestreefd. De GOM's blijven gedecentraliseerde organen, maar wij streven wel naar coördinatie. Hun beleid moet overeenkomen met het beleid van de Executieve. Die informatie en coördinatie is een proces in beide richtingen. Tenslotte zijn het instellingen van de Vlaamse Gemeenschap met middelen van de Vlaamse Gemeenschap en dus is een link met het beleid van de Vlaamse Regering een must bij een goed overheidsbeheer.

Wanneer men zegt dat de CVP-fractie het niet eens is met de GOM-aan gelegenheid aanvaard ik dat en neem ik daarover, in alle kordaatheid, mijn verantwoordelijkheid op. Ik zal voor dat dossier vechten en in voorkomend geval zullen wij daarvan de consequenties zien. *(Applaus)*

De Voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer J. De Roo : Mijnheer de Minister, ik wens even terug te komen op een van de elementen uit uw antwoord, dat voor mij zeer bevredigend was en waar ik mij in ruime mate kan bij aansluiten, met name de herstructureringen die momenteel bezig zijn. Wat ik echter niet zo goed heb begrepen is de volgende verklaring – en u hebt in dat verband verwezen naar de dossiers UCO, Interbrew en Beliard – „ik heb in feite geen macht, ik kan niets doen, het zijn privé-ondernemingen die zich

herstructureren in een bredere context”.

Ik neem aan dat het niet zo eenvoudig is, maar waar het uiteindelijk voor de betrokken werknemers op aan komt is dat ze verder hun brood kunnen verdienen. In vele gevallen wordt te gemakkelijk gezegd dat er op de arbeidsmarkt voldoende vraag is en dat het probleem zichzelf wel zal oplossen. Het gaat hoofdzakelijk om personen die jarenlang in dat bedrijf hebben gewerkt en die niet zo gemakkelijk kunnen worden omgeschoold.

Toch menen wij te kunnen vaststellen dat in streken waar dergelijke problemen zich stellen, een enorme vraag is, en dat wanneer een bedrijf dat jarenlang heeft gewerkt niet kan blijven bestaan er voor de streek reconversiemiddelen moet zijn.

Uit uw antwoord heb ik afgeleid dat u veel verwacht van het impulsprogramma in de acht zones, dat u ook aan de VESOC zult voorleggen. Het is ook mogelijk dat er herstructureringen komen in streken waar het impulsprogramma niet speelt en die ook niet behoren tot het cigentijks ontwikkelingsgewest.

Ik vraag u dan of u geen mogelijkheid hebt om, langs de GIMV of de expansiewetgeving impulsen te geven naar reconversie toe, zodanig dat de negatieve effecten van de herstructureringen maximaal kunnen worden opgevangen. Wij gaan daarbij uit van de waarschijnlijkheid dat de dossiers die wij nu kennen wel eens het begin zouden kunnen zijn van een hele reeks die de volgende drie jaar zullen volgen.

Ik ben zeer tevreden met de verklaringen van de Minister dat er ook een sectorieel beleid nodig is, naast een algemeen economisch en industrieel beleid. Vroeg of laat zal het ook noodzakelijk zijn sectorieel aspecten in het beleid in te schrijven. Ik vraag u nu concreet of er middelen zijn voor reconversie voor die streken en sectoren die getroffen zijn. In de voorbije tien jaar kende men problemen in de textielnijverheid, de staalindustrie enzovoort. Er werd toen gewerkt met een systeem waarvan het

De Roo

uitgangspunt goed was, maar dat naar mijn gevoel nooit perfect heeft gewerkt. Het systeem bestond erin trekkingsrecht te verlenen met het oog op reconversie voor de getroffen streken.

Minister N. De Batselier : Ik heb daar geen middelen voor. Zelfs voor de impulsgebieden zal de Executieve haar toestemming moeten geven om daarvoor een stuk van het reconversiebeleid van Limburg te gebruiken. Zoals u weet zal dat geen eenvoudige discussie worden. Wij zullen ten vroegste in mei het beleid ten aanzien van die impulsgebieden kunnen bepalen. evenals de kostprijs ervan.

In een hoogconjunctuur zullen er altijd herstructureringen zijn die door het marktmechanisme zullen moeten worden opgevangen.

Hoe jammer dat ook mag zijn, maar de Executieve zal niet in staat zijn om daarvan de financiële weerslag op te vangen. Dat is voor de Executieve onbetaalbaar. De sociale begeleiding blijft allereerst een zaak van de nationale overheid.

De Voorzitter : Mevrouw Kestelijn heeft het woord.

Mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens :

Mijnheer de Voorzitter, met de opdrachten die de Minister de GOM's oplegt kunnen wij het eens zijn, niet met de verplichtingen en de geregelde concertatie. Op het ogenblik worden de GOM's gerund zoals een privé-bedrijf. wat veel soepelheid toelaat.

Minister N. De Batselier : Mevrouw, ik stel vast dat u er ook van uitgaat dat een privé-administratie altijd goed wordt gerund en een openbare administratie niet. Dat is een totaal foute redenering. Ik kan u het voorbeeld geven van privé-ondernemingen die slecht beheerd worden en van openbare administraties die efficiënt werken.

Ik neem dergelijke uitspraken niet. Ze zijn nefast voor onze administratie. Wij hebben het altijd over de herwaardering van de administratie, maar wij herhalen voortdurend dat onze ambtenaren onbekwaam zijn. Ik heb meermaals vastgesteld dat dossiers beter behandeld werden door administraties dan door sommige wetenschappelijke teams.

Ik zal de GOM's een algemeen kader opleggen. maar in de dagdagelijkse werking zal ik niet tussenbeide komen. Ik ben voorstander van beheersflexibiliteit. Het is zeker niet mijn bedoeling er bureaucratische in-

stellingen van te maken. Ze zullen worden betrokken bij de opstelling van het richtplan en daar maximaal hun zeg over hebben.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hier mede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om halftien en 14 uur opnieuw bijeen om de algemene bespreking voort te zetten met de materies Media, Cultuur alsmede Onderwijs en Vorming.

Is de Raad het daarmee eens ? (Instemming)

Dan is aldus besloten.

De vergadering is gesloten.

- De vergadering wordt gesloten om 19.15 uur.
